

Informace
o činnosti Finanční správy
České republiky

za rok 2020

OBSAH

1. Úvod	3
2. Daňové řízení.....	4
3. Daňové nedoplatky	39
4. Zajištění a vymáhání nedoplatků	41
5. Kontrolní činnost	48
6. Mezinárodní spolupráce a mezinárodní zdaňování	55
7. Výkon dalších kompetencí	60
8. Informační technologie.....	66
9. Personalistika.....	74
10. Hospodaření.....	83
11. Interní audit a kontrolní činnost.....	92
12. Oblast bezpečnosti.....	97
13. Vztahy s veřejností	98
14. Závěr.....	102

Seznam zkratk

1. Úvod

Průběh téměř celého roku 2020 byl silně poznamenán pandemií viru SARS-CoV-2, způsobující onemocnění COVID-19. Pandemie měla výrazný dopad na životy lidí, ekonomickou sféru i na činnost veřejné správy. Také oblast působnosti orgánů FS byla zasažena důsledkem mimořádných opatření přijatých vládou ČR, správními orgány ČR a FS samotnou. Vzhledem k tomu, že vývoj pandemie byl predikovatelný maximálně v rádech týdnů, negativně dopadal i na správu daní. V souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru, představilo Ministerstvo financí spolu s FS program přímé podpory pro podnikatele ekonomicky zasažené šířením koronaviru. Vyplácení kompenzačního bonusu mělo na chod činnosti FS v roce 2020 zásadní vliv, a to v oblasti metodické, kontrolní i komunikační.

V průběhu roku 2020 byla zpracována řada metodických materiálů zejména v návaznosti na legislativní změny daňových a jiných zákonů, jejichž rozsah odrážel potřebu rychlé reakce na pandemickou situaci. Metodické materiály vznikaly i ve vazbě na judikaturu soudů. Dále byly ukončeny práce na legislativní úpravě zveřejňování účetních závěrek a zmíněná problematika byla zakotvena do zákona o účetnictví. Mezi úkoly řešené v oblasti daně z příjmů právnických osob patřily s ohledem na změny právních předpisů aktualizace tiskopisů daňových tvrzení, automatické výměny informací v oblasti mezinárodní spolupráce. V oblasti daně z příjmů fyzických osob byly i v roce 2020 realizovány kontrolní mechanismy např. ve vztahu k ověřování správnosti uplatňovaných daňových úlev v rámci daňových příznání a časově náročné analýzy dat v rámci prokazování původu majetku. V oblasti daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v roce 2020 bylo pokračováno v jednáních, které vedly k nastavení systému komunikace mezi orgány státní správy ve vztahu k potírání nelegálního zaměstnávání. V návaznosti na přijatá opatření z důvodu pandemie, nové legislativy a judikatury soudů bylo nutné reagovat, a to nejen ve vztahu k metodickým postupům, ale současně také k zajištění promítnutí těchto změn v Automatizovaném daňovém informačním systému (dále též „ADIS“).

Evidence tržeb se na začátku roku 2020 vztahovala pouze na tržby poplatníků vykonávajících svou činnost v oblasti stravovacích a ubytovacích služeb, velkoobchodu a maloobchodu. Od 1. 5. 2020 měli začít evidovat tržby poplatníci, kteří přijímají tržby z činností spadajících do 3. a 4. vlny evidence tržeb. Následkem vývoje situace týkající se pandemie byl schválen zákon o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, který byl dále novelizován s účinností ode dne 3. 11. 2020. Novela tohoto zákona odložila evidenci tržeb až do konce roku 2022 jak pro subjekty, které spadají do prvních dvou vln evidence tržeb, tak pro subjekty, které měly původně začít evidovat tržby od 1. 5. 2020. Pozastavení se týká běžného, zjednodušeného i zvláštního režimu evidence tržeb. Povinnost evidovat tržby tak vznikne subjektům, bez ohledu na to, do které fáze evidence tržeb spadají, k datu 1. 1. 2023. Systém evidence tržeb je plně funkční i po dobu, po kterou poplatníci nemají povinnost tržby evidovat. Pokud tedy poplatníci i přes výše uvedené úlevy chtějí tržby evidovat, nic jim v tom nebrání.

FS se v roce 2020 musela vyrovnávat s opakovaným snížením personálních kapacit, a to jak v důsledku rušení systemizovaných míst, tak v důsledku pandemie. V souvislosti s pandemií došlo dokonce k navýšení rozsahu vykonávaných činností orgánů FS (dále též „OFS“), kdy bylo nutné zabezpečit nové agendy, a to především vyplácení kompenzačních bonusů z důvodu uzavření některých provozoven a omezení podnikatelské činnosti.

Navzdory nelehké pandemické situaci došlo k pokroku v další elektronizaci a v roce 2020 již všechny FÚ využívaly elektronickou formu dražeb, jejímž prostřednictvím bylo dosaženo jejich zpřístupnění širšímu okruhu potenciálních dražitelů.

2. Daňové řízení

2.1 Vývoj daňových příjmů

V roce 2020 dosáhla celková hodnota inkasa za vybrané druhy daňových příjmů 850 732 mil. Kč. V porovnání s rokem 2019, kdy celková hodnota inkasa dosáhla 906 948 mil. Kč, bylo zaznamenáno meziroční snížení o 56 215 mil. Kč, což představuje pokles o 6,2%. V roce 2020 došlo oproti vývoji trvale rostoucích hodnot výnosů v minulých letech k poklesu hodnot inkasních příjmů, a to v souvislosti s vývojem ekonomiky ČR, která byla výrazně ovlivněna pandemií COVID-19.

Tabulka č. 1: Základní údaje o daňových povinnostech a objemu inkasa na vybraných druzích příjmů k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2 - sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH - daňová povinnost	749 024,3	742 978,7		
DPH - nadměrný odpočet a vrácení daně	-318 650,3	-316 781,0		
DPH celkem	430 373,9	426 197,7	-4 176,2	99,0
Spotřební daně	3,43	0,05	-3,38	1,5
Daň z příjmů právnických osob z přiznání	142 350,8	155 997,8	13 647,1	109,6
Daň z příjmů fyzických osob z přiznání	4 158,5	5 735,3	1 576,8	137,9
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	198 772,1	204 929,5	6 157,4	103,1
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	23 808,9	25 608,6	1 799,7	107,6
Daň z nemovitých věcí	11 657,6	11 580,0	-77,6	99,3
Daň z nabytí nemovitých věcí	4 188,6	2 796,4	-1 392,2	66,8
Daň dědická	0,472	0,476	0,004	100,8
Daň darovací	3,48	0,30	-3,18	8,5
Daň z převodu nemovitostí	-35,8	5,3	41,1	*)
Daň silniční	5 496,1	5 959,0	462,9	108,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	2 306,9	2 167,4	-139,5	94,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	2,81	1,85	-0,96	65,9
Odvod z loterií §41b odst. 2,3,4	2,96	3,48	0,52	117,7
Daň z hazardu celkem	10 229,5	10 636,9	407,3	104,0
Příslušenství daní	-2 344,6	-2 163,3	181,3	92,3
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	1 378,0	1 275,5	-102,6	92,6
CELKEM	832 353,7	850 732,3	18 378,6	102,2

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

*)Výtěžnost nelze stanovit, neboť je hodnota daňové povinnosti záporná.

V meziročním srovnání výnosů za vybrané druhy daňových příjmů došlo v roce 2020 k nejvyššímu poklesu hodnot inkasa na DPH o 5 113 mil. Kč, což oproti roku 2019 znamenalo pokles výnosu o 1,2%, dále na DPPO o 19 651 mil. Kč, což oproti roku 2019 znamenalo pokles

výnosu o 11,2% a rovněž na DPFO ze závislé činnosti o 11 361 mil. Kč, což oproti roku 2019 znamenalo pokles o 5,3%.

Uvedené druhy daňových příjmů se v roce 2020 rovněž významným procentem podílely na celkové struktuře hodnoty inkasa, a to podílem dosahujícím výše 92,5%. Na celkové hodnotě inkasa se DPH podílela 50,1%, DPFO ze závislé činnosti se podílela 24,1% a DPPO se podílela 18,3%.

2.1.1 Daň z přidané hodnoty

Tato daň patří do kategorie tzv. sdílených příjmů. Výběr DPH je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí, a to finančnímu úřady (dále též „FÚ“) a celními úřady. FÚ vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně FÚ.

Oproti roku 2019 nedošlo ke změně rozpočtového určení. Pro rok 2020 připadlo z celostátního výnosu DPH 67,5 % státnímu rozpočtu, 23,58 % obcím a 8,92 % krajům.

Za rok 2020 bylo v úrovni veřejných rozpočtů na DPH vybráno 426,5 mld. Kč (z toho 426,2 mld. Kč FÚ, 0,3 mld. Kč celními úřady). Tím došlo k meziročnímu poklesu o 5,1 mld. Kč (1,2 %).

Z uvedeného celkového inkasa byla příjmem státního rozpočtu částka 287,86 mld. Kč. Znamená to, že příjmy státního rozpočtu z DPH meziročně poklesly o 3,5 mld. Kč (1,2 %). Rozpočtem stanovená částka 290,30 mld. Kč (pozn. během roku snižená z hodnoty 305,8 mld. Kč) byla naplněna na 99,2 %. Nepříznivá pololetní úroveň plnění rozpočtu (43,7 %) nebyla pozitivnějším vývojem druhého pololetí vyrovnána.

Celkové inkaso daně z přidané hodnoty bylo v absolutním vyjádření ovlivněno ve větší míře meziročním snížením úrovně vlastní daňové povinnosti (-23,1 mld. Kč) než poklesem hodnoty nadměrných odpočtů (-18 mld. Kč).

Hodnota vratek DPH osobám neusazeným v tuzemsku (osobám registrovaným k dani v jiném členském státě podle § 82a ZDPH a zahraničním osobám povinným k dani podle § 83 ZDPH) za rok 2020 dosáhla částky 3,5 mld. Kč, čímž došlo ke snížení této hodnoty meziročně o 0,8 mld. Kč. Vratky podle § 80 ZDPH (osobám požívajícím výsad a imunit), § 81 ZDPH (v rámci zahraniční pomoci), § 85 ZDPH (osobám se zdravotním postižením) a podle § 86 ZDPH (ozbrojeným silám cizích států) dosáhla souhrnně částky 283 mil. Kč proti 280 mil. Kč v předchozím roce.

Ve zvláštním režimu jednoho správního místa bylo vybráno 1 940 mil. Kč proti 1 430 mil. Kč v roce 2019.

Propad inkasa je primárně způsoben zásadním poklesem celkové ekonomické aktivity v důsledku omezení podnikatelské aktivity v případě boje proti pandemii. Dále je také ovlivněn státním rozpočtem financovanými opatřeními státu zaměřenými na pomoc podnikatelům a na celkové oživení ekonomiky. Projevují se související daňové úlevy, pravděpodobně v největší míře negativně na inkaso daně dopadá posečkaní a splátkování daně.

Rozhodnutími ministryně financí o daňových úlevách souvisejících se šířením viru SARS-CoV-2, které vyšly ve Finančním zpravodaji 2020 (částky 4, 5, 9, 22, 25, 35, 38), byla prominuta daň z přidané hodnoty za bezúplatné dodání např. testovacích souprav, diagnostických testovacích nástrojů a přístrojů, ochranných pomůcek, teploměrů, extrakorporální membránové oxygenace, lékařských ventilátorů, injekčních stříkaček,

intubačních souprav, dezinfekčních prostředků apod., daň při dodání diagnostických zdravotnických prostředků in vitro a očkovacích látek. Dále bylo promíjeno příslušenství daně (pokuty za opožděné tvrzení daně, která je příslušenstvím daně, u níž došlo k individuálnímu prominutí úroku z prodlení nebo posečkání daně z důvodů souvisejících se šířením viru SARS-CoV-2 / pokuty za nepodání kontrolního hlášení / pokuty za opožděné podání daňového přiznání k dani z přidané hodnoty za zdaňovací období, které je zcela nebo zčásti shodné s období, za které se podává kontrolní hlášení, u něhož došlo k prominutí této pokuty za nepodání kontrolního hlášení, pokud k podání opožděného daňového přiznání došlo nejpozději v den, kdy bylo podáno toto opožděné kontrolní hlášení / úrok z posečkané částky, úrok z prodlení apod.) a správní poplatky vztahující se k dotčeným zdaňovacím obdobím.

Negativně dopadá na inkaso daně z přidané hodnoty do jisté míry také snižování sazeb daně. Druhá snížená sazba se od ledna 2020 vztahuje na teplo a chlad, na stravovací služby a další služby a zboží pak od května resp. července 2020. Některé provozy, na které se snížení sazby daně vztahuje (zejména stravování, sportovní a kulturní akce), však byly zásadním způsobem omezeny vládními opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19.

Tabulka č. 2: Vývoj inkasa DPH

v mil Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	648 569,9	692 244,4	732 306,3	766 082,1	742 978,7	97,0	-23 103,4
Předepsáno	612 911,1	679 565,9	721 216,6	756 570,9	749 024,3	99,0	-7 546,6
Výtěžnost (%)	105,8	101,9	101,5	101,3	99,2		
Nadměrný odpočet	-299 110,2	-310 809,6	-319 293,8	-334 771,0	-316 781,0	94,6	17 990,0
CELKEM	349 459,7	381 434,8	413 012,6	431 311,1	426 197,7	98,8	-5 113,4

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Srovnání inkasa jednotlivých FÚ ukazuje, že největší meziroční propad v absolutním vyjádření byl zaznamenán na Specializovaném FÚ (dále též „SFÚ“) a FÚ pro hlavní město Prahu. Na druhé straně u FÚ pro Kraj Vysočina, FÚ pro Olomoucký kraj a FÚ pro Zlínský kraj byl i za současné situace dosažen meziroční nárůst inkasa.

Tabulka č. 2a: Meziroční inkaso DPH dle FÚ

v mil. Kč

Finanční úřad	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Specializovaný FÚ	174 421,1	167 778,5	96,2	-6 642,6
FÚ pro hlavní město Prahu	128 561,8	121 675,6	94,6	-6 886,3
FÚ pro Středočeský kraj	28 804,1	27 850,5	96,7	-953,7
FÚ pro Jihočeský kraj	9 619,6	9 313,4	96,8	-306,2
FÚ pro Plzeňský kraj	7 424,4	7 024,0	94,6	-400,4
FÚ pro Karlovarský kraj	1 922,0	1 888,2	98,2	-33,9
FÚ pro Ústecký kraj	7 393,9	7 091,6	95,9	-302,3
FÚ pro Liberecký kraj	5 762,7	5 637,4	97,8	-125,4
FÚ pro Královéhradecký kraj	12 977,5	12 357,8	95,2	-619,7
FÚ pro Pardubický kraj	8 979,3	8 262,6	92,0	-716,7
FÚ pro Kraj Vysočina	6 549,5	6 973,2	106,5	423,7
FÚ pro Jihomoravský kraj	30 265,6	29 895,4	98,8	-370,2
FÚ pro Olomoucký kraj	8 789,9	8 966,8	102,0	176,9
FÚ pro Moravskoslezský kraj	-9 678,6	1 920,7		11 599,3
FÚ pro Zlínský kraj	9 518,3	9 562,2	100,5	43,9
CELKEM	431 311,1	426 197,7	98,8	-5 113,4

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Na hodnotách FÚ pro Moravskoslezský kraj se projevuje místní příslušnosti osob povinných k dani, které nemají v tuzemsku sídlo ani provozovnu. Za současné situace je vývoj na tomto FÚ z hlediska inkasa pozitivní, protože s celkovým poklesem ekonomické aktivity souvisí významné omezení mezinárodního obchodu, a tedy pokles úrovně nadměrných odpočtů neusazených osob orientovaných svou produkcí zejména na zahraničí.

Tabulka č. 3: Vývoj daně přiznané a vyměřené

v mil. Kč

Daň přiznaná a vyměřená	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřenou daní	12 426,0	10 925,8	8 100,4	6 647,6	4 731,0	71,2	-1 916,6
Doměřeno dle dodatečného DAP	1 474,8	1 783,9	3 684,2	3 339,3	1 154,2	34,6	-2 185,2
Doměřeno z kontroly	13 168,9	6 013,8	6 177,2	6 308,5	4 748,7	75,3	-1 559,8
CELKEM	27 069,7	18 723,5	17 961,8	16 295,4	10 633,9	65,3	-5 661,5

Pozn.: Hodnoty účetního stavu zaevidovaných předpisů.

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob z příznání

Tabulka č. 4 zobrazuje vývoj inkasa v letech 2016 až 2020

Celkový celostátní výnos DPPO za rok 2020 dosáhl 160 551 mil. Kč, při meziročním poklesu o 22 347 mil. Kč.

Z uvedeného meziročního srovnání vyplývá nepříznivý vývoj inkasa DPPO. Lze důvodně předpokládat, že meziroční pokles celkového objemu inkasa DPPO v roce 2020 o 22 347 mil. Kč, z toho u DPPO z příznání (DP 770) pokles o 19 651 mil. Kč souvisel s propadem ekonomiky doprovázeným dalšími negativními jevy (poklesem zaměstnanosti, objemem mezd a dalšími opatřeními, které vyplynuly z opatření vyvolanými potřebou zabránit šíření pandemie COVID-19) oproti porovnání s ekonomicky úspěšným rokem v roce 2019.

Tabulka č. 4: Vývoj inkasa DPPO z příznání

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	156 401,1	161 803,0	166 130,9	175 648,7	155 997,8	88,8	-19 650,9
Předepsáno	150 625,3	161 141,5	162 756,1	172 924,8	142 350,8	82,3	-30 574,0
Výtěžnost (%)	103,8	100,4	102,1	101,6	109,6		

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Faktory ovlivňující meziroční vývoj inkasa DPPO z příznání (DP 770) z evidence daní.

Úhrnná částka předpisů DPPO na debetních stranách osobních daňových účtů (dále též „ODÚ“) za rok 2020 meziročně klesla o 30 574 mil. Kč (z 172 925 mil. Kč na 142 351 mil. Kč). Podíl na tomto poklesu představuje především meziroční snížení objemu splatných záloh o 34 266 mil. Kč (ZS/PU 10/7, z 152 305 mil. Kč na 118 039 mil. Kč). Přičemž objem vyrovnání daně na základě podaných příznání meziročně vzrostl o 9 374 mil. Kč (ZS/PU 50/7 z 171 162 mil. Kč na 180 536 mil. Kč).

Objem doměrků na základě kontroly nebo vlastního zjištění správce daně se snížil o 838 mil. Kč (ZS/PU 20/6, a to z 1 469 mil. Kč na 631 mil. Kč), snížil se i předpis doměrku na základě dodatečného příznání daňového subjektu o 1 142 mil. Kč (ZS/PU 20/7 z 819 mil. Kč na -323 mil. Kč). Meziročně se snížil i objem předepsaných rozdílů mezi vyměřenou a předepsanou daní o 636 mil. Kč (DP/PU 50/6 z 1 260 mil. Kč na 624 mil. Kč).

Na kreditních stranách ODÚ se na meziročním poklesu úhrnné částky inkasa DPPO z příznání v roce 2020 o 19 651 mil. Kč (z 175 649 mil. Kč na 155 998 mil. Kč) nejvýrazněji projevil meziroční pokles objemu plateb na daň o 16 154 mil. Kč (z 199 979 mil. Kč na 183 825 mil. Kč), avšak při meziročním zvýšení úhrnu tzv. „vratek“ o 3 031 mil. Kč (z -22 757 mil. Kč na -25 788 mil. Kč).

Celková částka DPPO **vyměřené** z příznání za zdaňovací období započatá v roce 2019, splatná v roce 2020, dosáhla 174 586 mil. Kč, oproti částce 170 675 mil. Kč^{*)} za zdaňovací období započatá v roce 2018, splatné v roce 2019 (nárůst o 3 911 mil. Kč, tj. 2,3 %).

Tabulka č. 5: Důvody změn vyměřené DPPO v porovnávaných zdaňovacích obdobích

v mld. Kč

Důvody změn vyměřené DPPO	Vliv změn na daň vyměřenou*) za předchozí ZO
Nárůst celorepublikového úhrnu účetních zisků (po úpravě o metodické vlivy) o 102,81 mld. Kč	19,53
Nárůst odečtu daňových ztrát o 17,41 mld. Kč	-3,31
Nárůst odečtu výdajů na realizaci projektů výzkumu a vývoje o 0,58 mld. Kč	-0,11
Nárůst bezúplatných plnění poskytnutých na zákonné účely o 1,03 mld. Kč	-0,20
Pokles uplatněných slev na dani	1,24
Nárůst zápočtů daně zaplacené v zahraničí	-0,03

*) Pramen: ADIS-DPP (Intranet FS- Sestavy - Sumární sestavy typu saldo)

Částka vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2019 se projevila při vyrovnání splatné DPPO za uvedená zdaňovací období v roce 2020 a následně ovlivnila výši záloh splatných ve zbývajícím části roku 2020. Vlivy změn jsou každoročně hodnoceny ke srovnatelnému datu předchozího období.

K meziročnímu srovnání vývoje celostátního výnosu DPPO z příznání (DP 770) je nutné uvést, že výše uvedené údaje byly ovlivněny zásadními faktory, které vyplynuly z opatření vyvolanými potřebou zabránit šíření pandemie COVID-19:

- a) Úprava schváleného rozpočtu omezením daňových příjmů
Opatřením vlády České republiky k zamezení šíření nákazy nemoci COVID-19 došlo k revizi parametrů rozpočtu, tato skutečnost měla dopad i na snížení schváleného rozpočtu DPPO.
- b) Pokles inkasa v důsledku Rozhodnutí ministryně financí, kterými byly při dodržení stanovených podmínek vybraným subjektům prominuty:
 - zálohy na daň z příjmů dle § 38a odst. 3 nebo 4 ZDP. Rozhodnutím ministryně financí čj. MF-7633/2020-3901-2 o prominutí zálohy na daň z důvodu mimořádné události, zveřejněné ve Finančním zpravodaji 5/2020, kterým byly v důsledku pandemie COVID-19 prominuty zálohy na daň z příjmů na zdaňovací období kalendářního roku 2020 splatné dne 15. 6. 2020, dále Rozhodnutím ministryně financí čj. MF 27709/2020-3901-2 a MF 28921/2020-391-2 o prominutí zálohy na daň z důvodu mimořádné události, zveřejněné ve Finančním zpravodaji 22/2020 a 25/2020, kterým byly v důsledku pandemie COVID-19 prominuty zálohy na daň z příjmů splatné v období od 15. 10. 2020 do 15. 12. 2020 u daňových subjektů, u nichž nadpoloviční část příjmů pochází ze zakázaných nebo omezených činností,
 - pokuty za opožděné daňové příznání,
 - úroky z prodlení dle § 252 a z posečkání dle § 157 DR , které vznikly pozdním zaplacením daně.
- c) Přejícné ustanovení Čl. III bod 3 zákona č. 299/2020 Sb.
 - toto ustanovení umožnilo poplatníkům daně z příjmů právnických osob dle § 34 odst. 1 ZDP uplatnit odečet daňové ztráty, a to ztráty z předchozích let, tak i formou

řádného/dodatečného daňového přiznání „očekávanou“ daňovou ztrátu za zdaňovací období, které skončilo ode dne 30. 6. 2020, a to až do výše 30 mil. Kč.

Dále z důvodu mimořádné situace bylo inkaso DPPO z přiznání ovlivněno i četnými žádostmi o snížení výše záloh, popř. povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat, jak to vyplývá i z vládních opatření přijatých ke zmírnění dopadů pandemie COVID-19 a je umožněno ust. §174 DŘ, dále žádostmi o posečkání a splátkování daňových povinností. Těmto žádostem bylo ze strany finančních úřadů ve zvýšené míře vyhověováno. Uvedený nárůst vratek na DPPO lze vysledovat u daňových subjektů, které provozují nejvíce postiženou činností (výroba, obchod, služby, výroba chemických látek, opravy dopravních prostředků, stavebnictví, provozování sportovišť, turistické a rekreační aktivity).

K nejvýraznějšímu nárůstu celorepublikově přiznané daně DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2018 došlo v činnosti v oblasti informačních technologií (3 911 mil. Kč), výrobě motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (1 355 mil. Kč), výstavbě budov (904 mil. Kč), specializované stavební činnosti (531 mil. Kč), skladování a vedlejší činnosti v dopravě (483 mil. Kč), zdravotní péče (413 mil. Kč), inženýrské stavitelství (403 mil. Kč), výrobě základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků (375 mil. Kč), pojištění, zajištění a penzijní financování, kromě povinného sociálního zabezpečení (314 mil. Kč).

Naproti tomu celorepublikově k meziročnímu poklesu přiznané DPPO vůči porovnávanému zdaňovacímu období roku 2018, došlo mj. v oblasti finančního zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování (-1 304 mil. Kč), výroby chemických látek a chemických přípravků (-978 mil. Kč), výroby základních kovů, hutní zpracování kovů, slévárenství (-829 mil. Kč), výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (-557 mil. Kč), výroby elektrických zařízení (-420 mil. Kč), ostatních finančních činnostech (-300 mil. Kč), velkoobchodu kromě motorových vozidel (-287 mil. Kč), dále v oblasti veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení (-274 mil. Kč) a reklama a průzkum trhu (-265 mil. Kč).

Pro úplnost pokládáme za vhodné uvést, že u prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z přiznání došlo v roce 2020 v porovnání s rokem 2019 rovněž k poklesu celkového objemu inkasa o 3 459 mil. Kč (z 60 828 mil. Kč na 57 369 mil. Kč).

Současně se ale meziročně zvýšil jejich podíl na celkovém objemu inkasa DPPO z přiznání z 34,6 % na 36,7 %. Přitom u prvních dvaceti poplatníků s největším objemem inkasa DPPO z přiznání byl zaznamenán meziroční mírný nárůst o 647 mil. Kč (z 32 312 mil. Kč na 32 959 mil. Kč). Na tomto podílu se projevila výše daňové povinnosti u jednotlivých daňových subjektů, které za zdaňovací období roku 2019 vykázaly vyšší daňovou povinnost DPPO oproti roku 2018, a tím došlo i ke zvýšení zálohové povinnosti v roce 2020.

Je možné konstatovat, že na meziroční útlum inkasa DPPO (zejména ve vazbě na zálohovou povinnost za rok 2020) má v rozhodující míře vliv vládních opatření ke zmírnění dopadů pandemie COVID-19. Nejvýznamnější faktory poklesu v souvislosti s pandemií jsou útlum poptávky po službách (cestovní ruch, přeprava osob), částečné či úplné omezení výrobních kapacit z důvodu dodávek materiálu do výroby (i v důsledku uzavření hranic), uzavření výrobních a prodejních provozoven v rámci vládních nařízení. Provozní a mzdové náklady, případně další finanční náklady přitom zůstaly zachovány.

Dalšími faktory, které působily na snížení inkasa, byl pokles výnosů, růst cen vstupních surovin, energií a osobních nákladů. Projevil se vliv cen ropy, útlum výroby v automobilovém

a petrochemickém průmyslu. Uvedené důvody u jednotlivých daňových subjektů způsobily i zvýšení objemu vratek z vyrovnání daně a následně nižší úhrady zálohové povinnosti v roce 2020. Jednotlivé FÚ uvádějí příčiny změny výše inkasa DPPO z přiznání z dostupných údajů, a především specifikují důvody s ohledem na rozdílné ekonomické vlivy v regionu. U finančních institucí spravovaných SFÚ se meziroční pokles inkasa výrazně neprojevil.

Zároveň byl zaznamenán pokles předpisu objemu doměrků z daňových kontrol (ZS/PU 20/6), neboť v roce 2020 byla situace v oblasti kontrolní činnosti ovlivněna výskytem pandemie COVID-19. V jeho důsledku byl opakovaně vyhlášen nouzový stav a přijímána opatření v rámci FS ČR, která měla za následek i nižší počet provedených kontrol DPPO. Prioritním úkolem pro pracovníky kontrolních oddělení bylo vyřizování žádostí o kompenzační bonus, a to jak v jarním období, tak i kompenzačního bonusu PODZIM.

Při meziročním celorepublikovém poklesu inkasa státního rozpočtu DPPO byl zaznamenán v působnosti většiny FÚ, vyjma jednoho finančního úřadu, který zaznamenal nárůst, jak vyplývá z následující tabulky. V té jsou uvedeny meziroční změny celostátního inkasa DPPO z přiznání (DP 770) podle jednotlivých FÚ dle organizačního členění FS ČR.

Tabulka č. 6: Meziroční pokles inkasa DPPO z přiznání dle FÚ

v mil. Kč

Finanční úřad	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Specializovaný FÚ	85 300,7	75 189,0	88,1	-10 111,7
FÚ pro hlavní město Prahu	36 018,3	31 762,1	88,2	-4 256,2
FÚ pro Středočeský kraj	7 664,4	7 279,6	95,0	-384,8
FÚ pro Jihočeský kraj	3 671,6	3 411,0	92,9	-260,5
FÚ pro Plzeňský kraj	3 810,0	3 405,6	89,4	-404,4
FÚ pro Karlovarský kraj	1 121,2	794,7	70,9	-326,5
FÚ pro Ústecký kraj	3 101,2	2 725,0	87,9	-376,2
FÚ pro Liberecký kraj	2 367,7	1 916,8	81,0	-450,9
FÚ pro Královéhradecký kraj	2 852,0	3 072,4	107,7	220,4
FÚ pro Pardubický kraj	2 836,6	2 614,6	92,2	-222,0
FÚ pro Kraj Vysočina	3 170,9	2 671,1	84,2	-499,8
FÚ pro Jihomoravský kraj	10 225,8	9 321,4	91,2	-904,4
FÚ pro Olomoucký kraj	3 629,8	3 241,2	89,3	-388,6
FÚ pro Moravskoslezský kraj	5 829,7	5 207,9	89,3	-621,8
FÚ pro Zlínský kraj	4 048,8	3 385,3	83,6	-663,4
CELKEM	175 648,7	155 997,8	88,8	-19 650,9

Pozn.: Součtové rozdíly vyphývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

2.1.3 Daň z příjmů fyzických osob z přiznání

Tabulka č. 7 zobrazuje vývoj inkasa DPFO z přiznání v letech 2016 až 2020.

Celorepubliková výše inkasa DPFO z přiznání dosáhla v roce 2020 částky 5 735 mil. Kč. Meziroční pokles inkasa u DPFO z přiznání tak činil 4 158 mil. Kč. Na této dani docházelo od roku 2016 k růstu inkasa DPFO z přiznání, ale i na této dani došlo v rámci zdaňovacího období (dále též „ZO“) 2020 ke snížení inkasa, a to zejména na základě přijatých opatření v návaznosti na pandemii COVID-19:

- a) Úprava schváleného rozpočtu omezením daňových příjmů
Opatřením vlády České republiky k zamezení šíření nákazy nemoci COVID-19 došlo k revizi parametrů rozpočtu, tato skutečnost měla dopad i na snížení schváleného rozpočtu DPFO.
- b) Pokles inkasa v důsledku Rozhodnutí ministryně financí, kterými byly při dodržení stanovených podmínek vybraným subjektům prominuty:
- zálohy na daň z příjmů dle § 38a odst. 3 nebo 4 ZDP. Rozhodnutím ministryně financí čj. MF-7633/2020-3901-2 o prominutí zálohy na daň z důvodu mimořádné události, zveřejněné ve Finančním zpravodaji 5/2020, kterým byly v důsledku pandemie COVID-19 prominuty zálohy na daň z příjmů na zdaňovací období kalendářního roku 2020 splatné dne 15. 6. 2020, dále Rozhodnutím ministryně financí čj. MF 27709/2020-3901-2 a MF 28921/2020-391-2 o prominutí zálohy na daň z důvodu mimořádné události, zveřejněné ve Finančním zpravodaji 22/2020 a 25/2020, kterým byly v důsledku pandemie COVID-19 prominuty zálohy na daň z příjmů splatné v období od 15. 10. 2020 do 15. 12. 2020 u daňových subjektů, u nichž nadpoloviční část příjmů pochází ze zakázaných nebo omezených činností,
 - pokuty za opožděné daňové přiznání,
 - úroky z prodlení dle § 252 a z posečkání dle § 157 DŘ , které vznikly pozdním zaplacením daně.
- c) Přejícné ustanovení Čl. III bod 3 zákona č. 299/2020 Sb.
- toto ustanovení umožnilo poplatníkům daně z příjmů fyzických osob dle § 34 odst. 1 ZDP uplatnit odečet daňové ztráty, a to ztráty z předchozích let, tak i formou řádného/dodatečného daňového přiznání „očekávanou“ daňovou ztrátu za zdaňovací období, které skončilo ode dne 30. 6. 2020, a to až do výše 30 mil. Kč.

I na této dani shodně jako na dani z příjmů právnických osob z důvodu mimořádné situace bylo inkaso DPFO z přiznání ovlivněno i četnými žádostmi o snížení výše záloh, popř. povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat, jak to vyplývá i z vládních opatření přijatých ke zmírnění dopadů pandemie COVID-19 a je umožněno ust. § 174 DŘ, dále žádostmi o posečkání a splátkování daňových povinností. Těmto žádostem bylo ze strany finančních úřadů ve zvýšené míře vyhověno.

Na výši inkasa DPFO z přiznání měly pozitivní vliv následující faktory:

- Pokračující vliv solidárního zvýšení daně.
- Pokračující vliv omezení výše tzv. výdajových paušálů (výdajů stanovených % z příjmů) pro poplatníky mající příjmy podle § 7 písm. c) a d) ZDP a následné omezení výdajových paušálů i pro poplatníky mající příjmy podle § 7 písm. a) a b) ZDP.
- Pokračující vliv omezení pro uplatnění nároku na daňový bonus dle § 35c odst. 4 ZDP. Od zdaňovacího období 2018 může poplatník uplatnit daňový bonus, pokud měl ve zdaňovacím období příjem podle § 6 anebo § 7 ZDP alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. již nejsou zohledňovány příjmy z § 8 a § 9 ZDP.
- Pokračující vliv povinnosti pro plátce DPH podávat kontrolní hlášení (od 1. 1. 2016).

Naopak negativně na výši inkasa DPFO z příznání působily následující faktory:

- Vyrovnání daně na základě daňových příznání podaných poplatníky pouze s příjmy ze závislé činnosti; zálohy na daň u těchto zaměstnanců jsou odvedeny na účet DPFO placené plátcí, případné přeplatky na dani se vrací z účtu DPFO placené poplatníky.
- Další zvýšení daňového zvýhodnění na první vyživované dítě, které je účinné od roku 2018 (zvýšení z částky 13 404 na částku 15 204 za rok).
- Další zvýšení limitu pro uplatnění slevy na dani ve výši výdajů prokazatelně vynaložených poplatníkem za umístění vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (zvýšení z částky 12 200 Kč na částku 13 350 Kč).
- Pokračující vliv zvýšení maximálních částek, které lze uplatnit formou nezdanitelných částí základu daně, např. příspěvek na doplňkové penzijní spoření, resp. penzijní připojištění se státním příspěvkem až do výše 24 000 Kč (do zdaňovacího období 2016 limit 12 000 Kč), odpočet pojistného na soukromé životní pojištění až do výše 24 000 Kč (do zdaňovacího období 2016 limit 12 000 Kč).
- Pokračující vliv navrácení možnosti uplatnit slevu na manžela a daňové zvýhodnění na vyživované děti v případě uplatnění paušálních výdajů, jejichž maximální výše (zastropování) byla vrácena do ZDP od zdaňovacího období 2019 na výši platnou např. pro zdaňovací období 2016.
- Pozastavení evidence tržeb v souvislosti s pandemií COVID-19 pro všechny podnikatele, a to od 27. 3. 2020 (podnikatelé, kteří měli povinnost začít evidovat tržby od 1. 5. 2020, ani s evidencí tržeb nezačali).

Tabulka č. 7: Vývoj inkasa DPFO z příznání

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	6 849,0	7 616,8	7 841,1	9 893,0	5 735,3	58,0	-4 157,7
Předepsáno	3 153,1	6 475,2	7 294,3	9 528,7	4 158,4	43,6	-5 370,3
Výtěžnost (%)	217,2	117,6	107,5	103,8	137,9		

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 8 zobrazuje vývoj počtu podaných příznání DPFO v letech 2015 až 2019. Oproti zdaňovacímu období 2018 došlo k poklesu podaných daňových příznání a to i přesto, že na základě transformace daně darovací do ZDP došlo k rozšíření okruhu vybraných poplatníků s povinností podat daňové příznání k DPFO a také z důvodu přetrvávající kontrolní akce v rámci ověřování správnosti uplatňovaných daňových úlev. Právě z těchto důvodů dochází nejčastěji na základě zaslaných výzev k podání řádných/dodatečných daňových příznání k DPFO. Lze predikovat, že těchto případů bylo v roce 2020 méně, a to v důsledku přijatých opatření v rámci pandemie COVID-19, kdy došlo k prominutí pokuty za pozdní podání příznání k DPFO za ZO 2019 a úroku z prodlení, je-li příznání DPFO podáno a daň zaplacená v termínu do 18. 8. 2020. Tedy delší časový prostor umožnil zřejmě nesprávnosti v příznání DPFO, řešit v rámci klientského přístupu s pracovníky finanční správy, a to před samotným vyměřením. Nelze ani opomenout možnost, že tento pokles mohl být z důvodu sníženého počtu podání zaměstnanců podávajících daňové příznání DPFO viz tabulka č. 13.

Tabulka č. 8: Vývoj počtu podaných příznání

Zdaňovací období	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Počet podaných příznání k DPFO	2 133 445	2 188 632	2 237 808	2 269 600	2 249 658	99,1	-19 942

Pozn.: údaje o počtu podaných příznání uvedené za zdaňovací období byly v prosinci roku 2020 aktualizovány za celou časovou řadu let 2015–2019.

Vývoj objemu čerpaného daňového bonusu a daňového zvýhodnění za ZO 2015-2019 zobrazuje **Tabulka č. 9 a č. 10**.

Vzhledem ke snížení objemu čerpaného bonusu lze předpokládat, že i přes pokračující zvyšování slevy na dani za umístění dítěte v předškolním zařízení dle § 35ba odst. 1 písm. g) ZDP a částek daňového zvýhodnění dle § 35c ZDP, došlo ke snížení počtu poplatníků, kteří splnili podmínky pro přiznání nároku na daňový bonus dle 35c odst. 4 ZDP (možnost uplatnění daňového bonusu, pouze pokud měl poplatník příjem podle § 6 anebo § 7 ZDP alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, tj. již nejsou zohledňovány příjmy z § 8 a § 9 ZDP).

Na objem čerpaného daňového zvýhodnění má vliv pokračující zákonné opatření, podle kterého může daňové zvýhodnění uplatnit pouze daňový rezident členského státu EU nebo Evropského hospodářského prostoru, za současného splnění podmínky, že úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území ČR (§ 22 ZDP) činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo § 6 ZDP, jsou od daně osvobozeny podle §§ 4, 6 nebo §10 ZDP, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí je poplatník (nerezident) povinen prokázat potvrzením zahraničního správce daně.

Tabulka č. 9: Vývoj objemu čerpaného daňového bonusu

v mld. Kč

Zdaňovací období	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňový bonus dle přiznání k DPFO	4,318	4,175	4,657	4,668	4,622	99,0	-0,046

Tabulka č. 10: Vývoj objemu čerpaného daňového zvýhodnění

v mil. Kč

Zdaňovací období	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Daňové zvýhodnění dle přiznání k DPFO	13 468,6	14 181,4	16 014,5	17 595,4	17 894,7	101,7	299,3

2.1.4 Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, kde je vybírána zálohová daň, došlo k poklesu inkasa, viz **Tabulka č. 11**.

Ve sledovaném období, kdy došlo k propadu ekonomické aktivity, která byla zasažena negativními dopady pandemie COVID-19, byl zaznamenán pokles inkasa na DPFO placené plátcí. Z uvedené daně je vyplácena podpora formou kompenzačních bonusů pro osoby samostatně výdělečně činné (DPFO z příznání) a v průběhu roku 2020 došlo nejenom k rozšíření množiny možných příjemců kompenzačního bonusu, ale i k dalším bonusovým obdobím, která kopírují intervaly ve vztahu k nouzovému stavu. Současně se na samotné výši odvodů projeví vyšší počty zaměstnanců na ošetřovném a nižší příjmy zaměstnanců z důvodu překážek na straně zaměstnavatele.

V 1. čtvrtletí 2020 činila průměrná hrubá měsíční nominální mzda (dále jen „průměrná mzda“) na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 34 077 Kč, což je o 1 610 Kč (5,0 %) více než ve stejném období roku 2019.

Ve 2. čtvrtletí 2020 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 34 271 Kč, což je o 160 Kč (0,5 %) více než ve stejném období roku 2019.

Ve 3. čtvrtletí 2020 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 35 402 Kč, což je o 1 716 Kč (5,1 %) více než ve stejném období roku 2019.

Ve 4. čtvrtletí 2020 činila průměrná mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 38 525 Kč, což je o 2 363 Kč (6,5 %) více než ve stejném období roku 2019.

V roce 2020 bylo na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti vybráno 229 339 mil. Kč, což je o 13 049 mil. Kč více než v roce 2019. V konečném důsledku však došlo z důvodu výplaty kompenzačních bonusů z tohoto druhu příjmu proti roku 2019 k poklesu inkasa na DPFO ze závislé činnosti. V roce 2020 bylo podáno celkem 1 561 657 žádostí o kompenzační bonus, přičemž byla vyplacena částka ve výši 24 410 mil. Kč.

I v roce 2020 na výši inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti měl y pozitivní vliv následující faktory:

- Solidární zvýšení daně u záloh u zaměstnanců s vyššími příjmy (§ 38ha ZDP).
- Stanovení základu daně podle § 6 odst. 12 ZDP, tj. navýšení hrubé mzdy o povinné pojistné, které je povinen platit zaměstnavatel z příjmů zaměstnance.
- Opětovné zvýšení minimální mzdy, která se zvýšila meziročně z 13 350 Kč na 14 600 Kč. ZP vztahuje povinnost dodržení minimální mzdy nejen na pracovní poměry, ale i na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, tj. dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti. Proto v souvislosti s růstem minimální mzdy rostou mzdy, platy i odměny z dohod, tj. příjmy z veškeré závislé činnosti.
- Ekonomická podpora firem v rámci přijatých vládních opatření např. program na ochranu zaměstnanosti Antivirus.

Naopak negativně na výši inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti působily následující faktory:

- Opětovné zvýšení částky slevy na dani za umístění dítěte do předškolního zařízení pro rok 2019 oproti roku 2018, které je také vyvolané růstem minimální mzdy (z částky 12 200 Kč pro rok 2018 na částku 13 350 Kč pro rok 2019), což se opět projevilo až při ročním zúčtování záloh na daň roku 2019, které je provedeno v roce 2020 a ovlivňuje zejména inkaso za měsíce březen a duben. Taktéž jsou v rámci ročního zúčtování záloh z důvodu růstu hypotečních úvěrů (nízké úrokové sazby) uplatňovány více a vyšší částky odpočtů dle § 15 odst. 3 a 4 zákona o daních z příjmů (max. 300 000 Kč) z titulu úroků z úvěrů na bytové potřeby.
- Vzrůstající počet poplatníků, kteří neuplatňují u zaměstnavatele slevy na dani a daňové zvýhodnění měsíčně, ale až v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění. Těmto poplatníkům jsou pak vráceny vysoké částky přeplatků na dani, např. u poplatníka se třemi dětmi a základní slevou na dani činí částku přeplatku ve výši 83 652 Kč.

S ohledem na přijatá opatření v návaznosti na pandemii COVID-19, lze na této dani zmínit udělení výjimky ve vztahu k možnosti posečkání záloh za období únor až červenec 2020, kdy toto opatření je bez vlivu na inkaso za rok 2020. Dále došlo k prominutí pokuty za opožděné podání vyúčtování, kdy lze opět predikovat, že toto opatření nemělo vliv na inkaso, neboť opatření bylo vyhlášeno až po termínu pro podání vyúčtování (Rozhodnutím ministryně financí čj. MF-15195/2020-3901-4).

Tabulka č. 11: Vývoj inkasa DPFO ze závislé činnosti

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	149 391,7	169 240,8	193 675,6	216 290,1	204 929,5	94,7	-11 360,6
Předepsáno	147 396,6	168 651,1	193 849,1	217 502,4	198 772,1	91,4	-18 730,3
Výtěžnost (%)	101,4	100,3	99,9	99,4	103,1		

Vývoj úhrnu předepsaných záloh na daň v letech 2016-2020 ukazuje následující **Tabulka č. 12.**

Částka předepsaných záloh na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti v roce 2020 vzrostla oproti roku 2019 o 5 144 mil. Kč. Tento nárůst i přes pandemii COVID-19 lze přisuzovat skutečnosti, že nedošlo ke snížení zaměstnanosti, jedním z důvodů mohou být vládní opatření, např. program na ochranu zaměstnanosti Antivirus.

Tabulka č. 12: Vývoj objemu úhrnu předepsaných záloh na daň

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2 019	2020	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Předepsané zálohy	161 288,3	180 078,4	205 155,4	229 246,0	234 390,3	102,2	5 144,3

Vývoj počtu zaměstnanců podávajících daňové priznání k DPFO za ZO 2015-2019 ukazuje následující **Tabulka č. 13.**

Pokles lze vztáhnout na poplatníky nerezidenty ČR, kteří z důvodu pandemie COVID-19 odjeli před termínem pro podání příznání DPFO z České republiky a zatím nevyužili možnosti podat příznání DPFO.

Tabulka č. 13: Vývoj počtu zaměstnanců podávajících daňové příznání

Zdaňovací období	2015	2016	2017	2018	2019	Index (%) 19/18	Rozdíl 19-18
Počet zaměstnanců, kteří podali příznání	1 356 151	1 413 881	1 469 913	1 500 352	1 478 879	98,6	-21 473

Pozn.: údaje o počtu podaných příznání uvedené za zdaňovací období byly v prosinci roku 2020 aktualizovány za celou časovou řadu let 2015–2019.

V souvislosti s uvedeným vyplácením podpory formou kompenzačních bonusů pro osoby samostatně výdělečně činné (DPFO z příznání), ke kterému začalo docházet v průběhu roku 2020, dále uvádíme, že dne 15. 4. 2020 nabyl účinnosti zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, jehož účelem je napomáhat zmírnit negativní dopady událostí souvisejících se vznikem a šířením nemoci COVID-19 na osoby, jejichž činnost byla v důsledku přijatých opatření úplně či částečně utlumena.

O kompenzační bonus bylo možné požádat za zákonem stanovených podmínek. Předně mohli žádat o kompenzační bonus osoby samostatně výdělečně činné ve smyslu § 9 odst. 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, přičemž zahrnuty jsou jak osoby, které tuto činnost vykonávají jako hlavní, tak osoby, které ji vykonávají jako činnost vedlejší. Výjimkou je situace, kdy je tato osoba v důsledku výkonu této činnosti účastna nemocenského pojištění jako zaměstnanec (viz § 9 odst. 6 písm. a) ve spojení s § 9 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění), ledaže by se jednalo o výkon zaměstnání v činnosti pedagogické, výkon činnosti pěstounů nebo dobrovolných pracovníků pečovatelské služby nebo výkon práce na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr zakládající účast na nemocenském pojištění. Druhou podmínkou pro získání kompenzačního bonusu je, že žadatel byl ke dni 12. 3. 2020 osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, nebo byl osobou, jejíž samostatná výdělečná činnost je přerušena ode dne, který nastal po 31. 8. 2019.

Základním předpokladem možnosti čerpat kompenzační bonus je, že výkon činnosti žadatele byl v důsledku ohrožení zdraví nebo v důsledku výše zmiňovaných krizových opatření částečně či zcela utlumen, a to nad míru obvyklou. O kompenzační bonus mohli rovněž požádat společníci malých společností s ručením omezeným nebo osoby vykonávající práci na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, kteří jsou účastníky nemocenského pojištění (tzv. pojištěná dohoda) a jejich činnost byla omezena z důvodu ohrožení zdraví nebo krizových opatření.

Na podzim roku 2020 byl přijat zákon č. 461/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 ve znění pozdějších předpisů, jehož cílem bylo zmírnit dopady událostí souvisejících se vznikem a rozšířením onemocnění COVID-19 na osoby samostatně výdělečně činné, resp. na společníky malých společností s ručením omezeným, jejichž činnost

byla bezprostředně zakázána či omezena současnými opatřeními orgánů státní správy v souvislosti s pandemií COVID-19, a tedy došlo k zásadnímu nebo výraznému negativnímu zásahu do jejich podnikání bezprostředně v důsledku uvedených opatření. Stejně tak bylo záměrem zmírnit dopady týkající se osob samostatně výdělečně činných, resp. společníků malých společností s ručením omezeným, kteří dodávají zboží, služby či jiné výstupy těm subjektům, jejichž činnost byla zakázána nebo omezena opatřeními státních orgánů, nebo dopady týkající se osob, které vykonávají činnost v prostorách těchto subjektů. Další skupinou dotčených subjektů, na kterou se uvedený zákon vztahuje, jsou osoby činné na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, které pracují pro opatřeními státních orgánů přímo zasažené zaměstnavatele. Podpora ve formě kompenzačního bonusu byla v roce 2020 poskytována v následujících bonusových obdobích:

- první bonusové období od 5. 10. do 4. 11. 2020
- druhé bonusové období od 5. 11. do 21. 11. 2020
- třetí bonusové období od 22. 11. do 13. 12. 2020
- čtvrté bonusové období od 14. 12. do 24. 12. 2020
- páté bonusové období od 25. 12. 2020 do 23. 1. 2021
- šesté bonusové období od 24. 1. 2021 do 15. 2. 2021

Nárok na kompenzační bonus může vzniknout ze tří možných titulů – z titulu osoby samostatně výdělečně činné, z titulu společníka společnosti s ručením omezeným a/nebo z titulu osoby vykonávající práci na základě dohody o práci konané mimo pracovní poměr. Pro každý z těchto titulů jsou stanovena specifická zákonná kritéria, jejichž splněním je podmíněn vznik nároku na kompenzační bonus, jehož výše činí 500 Kč za kalendářní den.

2.1.5 Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2016-2020 ukazuje následující **Tabulka č. 14**.

Inkaso na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby (DP 772) za rok 2020 se zvýšilo oproti roku 2019 z částky 20 457 mil. Kč na částku 21 056 mil. Kč, tj. nárůst o 598 mil. Kč.

Z toho je zřejmé, že byl překonán propad na tomto druhu příjmů mezi roky 2017 a 2016, kdy inkaso této daně pokleslo o 171 mil. Kč (index v % 17/16 činil 98,9 %), tento pokles byl způsoben legislativní změnou ZDP pro zdaňovací období 2017, která byla provedena zákonem č. 454/2016 Sb. – kdy výsluhové náležitosti u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů byly znovu osvobozeny od daně (u vojáků z povolání též příspěvek na bydlení) – viz § 4 odst. 1 písm. o) ZDP (v roce 2016 se ještě jednalo o příjmy podle § 10 ZDP a tyto příjmy byly zdaňovány daní vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně).

Lze predikovat, že k nárůstu na této dani mohlo dojít i z důvodu zrušení osvobození výher v hazardních hrách nad limitem 1 mil. Kč na základě zákona č. 364/2019 Sb.

S ohledem na přijatá opatření v návaznosti na pandemii COVID-19, lze na této dani zmínit udělení výjimky ve vztahu k možnosti posečkáni daně za období únor až červenec 2020, kdy toto opatření je bez vlivu na inkaso za rok 2020. Pro úplnost lze uvést, že bylo plátcům daně umožněno prominutí pokuty za opožděné podání vyúčtování a úroků z prodlení dle § 252 DŘ na této dani (Rozhodnutí ministryně financí čj. MF-7108/2020-3901-2).

Tabulka č. 14: Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	24 461,6	24 813,8	26 254,9	27 706,1	25 608,6	92,4	-2 097,5
Předepsáno	23 800,9	24 908,3	25 654,2	28 327,9	23 808,9	84,0	-4 519,0
Výtěžnost (%)	102,8	99,6	102,3	97,8	107,6		
z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň z příjmů FO	16 138,7	15 968,1	18 377,7	20 457,2	21 055,5	102,9	598,3
Daň z příjmů PO	8 322,9	8 845,7	7 877,2	7 248,9	4 553,1	62,8	-2 695,8

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 15: Vývoj inkasa na DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	8 322,9	8 845,7	7 877,2	7 248,9	4 553,1	62,8	-2 695,8
Předepsáno	8 319,5	9 032,1	7 454,3	7 563,7	3 975,7	52,6	-3 588,0
Výtěžnost (%)	100,0	97,9	105,7	95,8	114,5		

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Pokles inkasa této daně v meziročním srovnání s rokem 2019 o 2 696 mil. Kč, souvisel jak s poklesem úhrnného objemu výplat podílů na zisku podléhajících dani z příjmů vybírané srážkou, tak i s ostatními vlivy např. pokles srážkové daně z příjmů plynoucích do zahraničí.

Výši tohoto inkasa historicky ovlivňuje i režim osvobození těchto příjmů, který je nastaven ZDP, kde podstatná část těchto příjmů je od daně osvobozena. V této souvislosti je nutné zmínit, že novela ZDP (zákon č. 170/2017 Sb. a zákon č. 80/2019 Sb.) rozšířila výčet právnických osob osvobozených od daně z příjmů vybírané srážkou o další subjekty, které naplňují postavení mateřské společnosti. Aplikace osvobození od daně dle ustanovení § 19 odst. 1 písm. ze) ZDP došlo i při výplatách dividend držených ČR v případech, kde ČR je významným akcionářem. Způsob evidence plateb na DP 771 neumožňuje podrobně monitorovat strukturu celkových příjmů podléhajících srážkové dani, a tudíž ani kvantifikovat dopady této daňové úpravy. Inkaso daně vybírané srážkou souvisí především s ekonomickou stabilitou a rozvojem subjektů. Dividendová politika podnikatelských subjektů je závislá na jejich interních rozhodnutích. V r. 2020 v převážné většině došlo k nižší výplatě dividend u jednotlivých subjektů než v předchozím období roku 2019. Inkaso této daně ovlivnila rovněž mimořádná situace v souvislosti s pandemií COVID-19, např. doporučení ČNB, které se týkalo pozastavení výplaty dividend u českých bank a bylo rozšířeno na pojišťovny a penzijní společnosti.

Finanční úřady, u kterých došlo k mírnému meziročnímu nárůstu inkasa srážkové daně, uvádí zjištění, že některé daňové subjekty rozhodly o výplatě po několika zdaňovacích obdobích dosud nevyplacených podílů na zisku pro zabezpečení financování potřeb daňových subjektů vzhledem k dopadům pandemie COVID-19. Vliv na meziroční pokles inkasa DPPO vybírané

srážkou měla v některých případech i chyba při úhradě srážkové daně ze strany plátců, kdy došlo k nesprávnému použití druhu příjmu, které si vyžádalo následné opravy.

Tabulka č. 16: Vývoj inkasa na DPPO vybírané srážkou podle zvláštní sazby dle FÚ

v mil. Kč

Finanční úřad	K 31. 12. 2019	K 31. 12. 2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Specializovaný FÚ	5 277,3	2 497,1	47,3	-2 780,2
FÚ pro hlavní město Prahu	1 159,8	1 332,3	114,9	172,5
FÚ pro Středočeský kraj	128,3	118,2	92,1	-10,2
FÚ pro Jihočeský kraj	53,1	52,3	98,4	-0,9
FÚ pro Plzeňský kraj	51,3	24,2	47,2	-27,1
FÚ pro Karlovarský kraj	23,5	23,4	99,6	-0,1
FÚ pro Ústecký kraj	100,4	90,4	90,1	-10,0
FÚ pro Liberecký kraj	53,3	37,9	71,1	-15,4
FÚ pro Královéhradecký kraj	74,0	67,7	91,4	-6,3
FÚ pro Pardubický kraj	34,7	10,8	31,1	-23,9
FÚ pro Kraj Vysočina	30,7	20,2	65,8	-10,5
FÚ pro Jihomoravský kraj	94,2	130,4	138,4	36,1
FÚ pro Olomoucký kraj	25,0	35,2	140,8	10,2
FÚ pro Moravskoslezský kraj	73,6	84,2	114,5	10,6
FÚ pro Zlínský kraj	69,6	28,9	41,5	-40,7
CELKEM	7 248,9	4 553,1	62,8	-2 695,8

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

2.1.6 Daň z nemovitých věcí

Daňové inkaso daně z nemovitých věcí v roce 2020 činí 11 580 mil. Kč, což představuje nárůst o 645 mil. Kč oproti roku 2019. Výše předepsané daně činí 11 658 mil. Kč, což je o 782 mil. Kč více než v roce 2019.

Nárůst částky předepsané daně z nemovitých věcí v roce 2020 odpovídá dlouhodobému trendu a lze konstatovat, že je především výsledkem intenzivní kontrolní a vyhledávací činnosti orgánů FS, při níž správci daně využívají kontrolních funkcí systému ADIS, umožňujících vyhledávání nepřiznaných nebo nesprávně priznaných nemovitých věcí na základě porovnání údajů z daňových priznání s údaji evidovanými v katastru nemovitostí. Pozitivní vliv na inkaso daně z nemovitých věcí má přitom rovněž dlouhodobý přírůstek nových zdanitelných staveb a zdanitelných jednotek a využívání možnosti zvyšování koeficientů obcemi.

Negativní vliv na inkaso daně z nemovitých věcí mělo vydání Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události č. j. MF-7108/2020/3901-2 ze dne 16. 3. 2020. Na základě tohoto rozhodnutí se daňovým subjektům, jímž byl na základě individuální žádosti podle § 259b DŘ alespoň částečně prominut úrok z prodlení nebo podle § 156 DŘ povoleno posečkání úhrady daně nebo rozložení její úhrady na splátky z důvodu souvisejících se šířením viru SARS-CoV-2, promíjela pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 DŘ, která je příslušenstvím daně.

Tabulka č. 17: Vývoj inkasa daně z nemovitých věcí

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	10 581,5	10 758,2	10 829,0	10 934,7	11 580,0	105,9	645,3
Předepsáno	10 331,2	10 670,3	10 772,4	10 875,4	11 657,6	107,2	782,2
Výtěžnost (%)	102,4	100,8	100,5	100,5	99,3		

2.1.7 Daň z nabytí nemovitých věcí

Dne 1. 1. 2014 nabylo účinnosti zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Na základě účinnosti zákona č. 386/2020 Sb., kterým se zrušuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, a mění se a zrušují další související právní předpisy, **došlo dne 26. 9. 2020 ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí** v případech, kdy právní účinky vkladu do katastru nemovitostí vznikly dne 26. 9. 2020 a později.

Dále se podle přechodných ustanovení zrušení daně z nabytí nemovitých věcí vztahuje i na ty případy nabytí nemovitých věcí, u nichž lhůta pro podání daňového přiznání uplynula od 31. 3. 2020, tedy na ty případy vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí, které byly provedeny v prosinci roku 2019 a později, nebo v tomto měsíci nebo v následujících měsících došlo k nabytí vlastnického práva k nemovité věci, která není evidována v katastru nemovitostí, a lhůta pro podání daňového přiznání tak uplynula dnem 31. 3. 2020 a později.

Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí předcházela opatření vyvolaná potřebou zabránit šíření pandemie COVID -19:

Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně, zálohy na daň a správního poplatku z důvodu mimořádné události čj. MF-7633/2020/3901-2 ze dne 24. 3. 2020 a Rozhodnutí o prominutí daně, příslušenství daně a správních poplatků z důvodu mimořádné události čj.15195/2020/3901-4 ze dne 10. 6. 2020.

Na základě těchto rozhodnutí daňovým subjektům podávajícím daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí podle § 32 a § 33 ZOS, v jejichž případě lhůta k podání daňového přiznání uplynula v období od 31. 3. 2020 do 31. 7. 2020, se promíjela pokuta podle § 250 odst. 1 DŘ za opožděné podání daňového přiznání, pokud bylo daňové přiznání podáno do 31. 8. 2020 nebo uplynula-li lhůta k podání daňového přiznání v období od 31. 3. 2020 do 30. 11. 2020 a daňové přiznání bylo podáno nejpozději do 31. 12. 2020. Dále daňovým subjektům platícím daň z nabytí nemovitých věcí podle § 135 odst. 3 DŘ nebo platícím daň z nabytí nemovitých věcí prostřednictvím zálohy podle § 44 ZOS, jejíž splatnost nastala ve lhůtě pro podání daňového přiznání v období od 31. 3. 2020 do 31. 7. 2020, se promíjel úrok z prodlení podle § 252 DŘ a úrok z posečkané částky podle § 157 DŘ na dani z nabytí nemovitých věcí nebo na záloze, jejímž prostřednictvím se tato daň platí, za podmínky, že došlo k úhradě daně z nabytí nemovitých věcí nebo zálohy na tuto daň nejpozději dne 31. 8. 2020 nebo v případě splatnosti daně ve lhůtě pro podání daňového přiznání v období od 31. 3. 2020 do 30. 11. 2020 došlo k úhradě daně nejpozději do 31. 12. 2020.

Z výše uvedených důvodů činilo inkaso této daně v roce 2020 pouze 2 796 mil. Kč.

Tabulka č. 18: Vývoj inkasa daně z nabytí nemovitých věcí

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	12 696,6	12 478,5	13 572,6	13 846,6	2 796,4	20,2	-11 050,1
Předepsáno	12 211,9	13 411,5	14 028,6	14 047,4	4 188,6	29,8	-9 858,7
Výtěžnost (%)	104,0	93,0	96,7	98,6	66,8		

2.1.8 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Dne 1. 1. 2014 nabylo účinnosti **zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí**, kterým byl sice zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, ale v souladu s přechodným ustanovením se i nadále v případech, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013, vybírá daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí, a to i přesto, že daň z nabytí nemovitých věcí byla zrušena, a to vzhledem k přechodným ustanovením č. 21 Čl. II. zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů. V roce 2020 inkaso daně z převodu nemovitostí činilo pouze 5,3 mil. Kč, neboť u převážné většiny převodů nemovitostí zrealizovaných do 31. 12. 2013, na něž se tato daň vztahuje, již bylo daňové řízení ukončeno. Inkaso daně dědické již několik let vykazuje okrajové hodnoty a v roce 2020 dosáhlo 0,5 mil. Kč. Inkaso daně darovací je rovněž velmi nízké. V roce 2020 činilo inkaso daně darovací pouze 0,3 mil. Kč.

Tabulka č. 19: Vývoj inkasa daně dědické

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	10,4	5,0	3,2	1,233	0,476	38,6	-0,757
Předepsáno	11,8	4,3	3,0	0,968	0,472	48,8	-0,496
Výtěžnost (%)	88,1	116,3	106,7	127,4	100,8		

Tabulka č. 20: Vývoj inkasa daně darovací

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	-350,7	-23,3	2,0	1,273	0,297	23,3	-0,976
Předepsáno	-303,4	-5,2	-7,5	-0,714	3,478		4,191
Výtěžnost (%)*					8,5		

* Výtěžnost nelze stanovit, neboť je hodnota daňové povinnosti záporná.

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 21: Vývoj inkasa daně z převodu nemovitostí

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	176,3	120,1	57,7	26,0	5,3	20,4	-20,7
Předepsáno	-435,8	-219,0	-110,1	-61,2	-35,8	58,5	25,4
Výtěžnost (%)*							

* Výtěžnost nelze stanovit, neboť je hodnota daňové povinnosti záporná .

2.1.9 Daň silniční

Po dlouhodobě vykazovaném pozitivním růstu inkasa dochází v roce 2020 k mírnému poklesu inkasa. Výše inkasa činí **5 959 mil. Kč**, jde o meziroční pokles ve výši 525 mil. Kč, což odpovídá poklesu přibližně ve výši 8 %. Daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury, přičemž převážná část byla vybrána v termínech splatnosti daňových záloh a doplatku splatného spolu s termínem pro podání daňového přiznání, a to i přesto, že daňové subjekty mohly využít plošné prominutí záloh na daň silniční v souvislosti s pandemií COVID-19.

Pokles inkasa je způsoben přijetím zákona č. 299/2020 Sb., kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 a zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů, který novelizuje zákon o dani silniční. **Od zdaňovacího období roku 2020 jsou sníženy sazby daně silniční, a to u všech vozidel, s výjimkou osobních automobilů, s největší povolenou hmotností nad 3,5 tuny, a to o cca 25 %.**

Negativní vliv na inkaso DSL mělo i vydání Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události čj. MF-7108/2020/3901-2 ze dne 16. 3. 2020. Na základě tohoto rozhodnutí se daňovým subjektům, jimž byl na základě individuální žádosti podle § 259b DŘ alespoň částečně prominut úrok z prodlení nebo podle § 156 DŘ povoleno posečkání úhrady daně nebo rozložení její úhrady na splátky z důvodu souvisejících se šířením viru SARS-CoV-2, promíjela pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 DŘ, která je příslušenstvím daně.

Další negativní vliv na inkaso DSL mělo Rozhodnutí o prominutí daně a příslušenství daně z důvodu mimořádné události čj. MF-8592/2020/39-2 ze dne 31. 3. 2020, na základě kterého byl všem daňovým subjektům platícím zálohu na daň silniční prominut úrok z prodlení podle § 252 DŘ a úrok z posečkané částky podle § 157 DŘ vzniklý na zálohách na daň silniční ve zdaňovacím období roku 2020 splatných podle § 10 ZDSL do 15. 4. 2020 a do 15. 7. 2020, za podmínky, že k úhradě těchto záloh dojde nejpozději dne 15. 10. 2020. Rozhodnutí o prominutí daně, příslušenství daně a zálohy na daň z důvodu mimořádné události čj. 27709/2020/3901-2 ze dne 14. 10. 2020 a Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a zálohy na daň z důvodu mimořádné události čj. 28921/2020/3901-2 ze dne 26. 10. 2020, na základě kterých se promíjely zálohy na daň silniční na zdaňovací období roku 2020 splatné podle § 10 DSL do 15. 4. 2020, 15. 7. 2020, 15. 10. 2020 a 15. 12. 2020, ve všech případech, kdy daňový subjekt oznámil správci daně, že převažující (nadpoloviční) část jeho příjmů

(přičemž u fyzických osob se uvažují pouze příjmy dle § 6 – ze zaměstnání, § 7 – z podnikání, § 8 – z kapitálového majetku a § 9 – z pronájmu zákona o daních z příjmů) v období od 1. 6. 2020 do 30. 9. 2020 pocházela z jedné nebo více činností, které byly zakázány nebo omezeny Usnesením vlády ČR o přijetí krizového opatření.

Podle Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně z důvodu mimořádné události čj. 119/2021/3901-2 ze dne 7. 1. 2021 se všem daňovým subjektům promíjí pokuta podle § 250 odst. 1 DŘ za opožděné podání daňového přiznání k DSL dle § 15 ZDSL za zdaňovací období roku 2020, za podmínky, že k podání daňového přiznání dojde nejpozději dne 1. 4. 2021 a úrok z prodlení podle § 252 DŘ vzniklý na DSL za zdaňovací období roku 2020, dojde-li k úhradě daně, k níž se úrok z prodlení váže, nejpozději dne 1. 4. 2021.

Tabulka č. 22: Vývoj inkasa daně silniční

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	5 970,2	6 190,8	6 276,2	6 483,8	5 959,0	91,9	-524,8
Předepsáno	5 242,5	5 953,8	6 063,3	6 686,8	5 496,1	82,2	-1 190,7
Výtěžnost (%)	113,9	104,0	103,5	97,0	108,4		

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

2.1.10 Odvod z elektřiny ze slunečního záření

S účinností od 1. 1.2013 byla zákonná úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření zakotvena zákonem č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Jak je zřejmé z následující tabulky, FÚ v ČR vybraly v roce 2020 na OESZ částku 2 167mil. Kč, při meziročním nárůstu o 3 mil. Kč (o 0,15 %).

Meziroční nárůst inkasa OESZ oproti roku 2019 je zanedbatelný. U takto nízké meziroční změny nelze jednoznačně určit důvod této změny. Finanční úřady uvádějí, že u žádného subjektu v roce 2020 nedošlo k významnému poklesu či nárůstu. Poplatník může každý rok měnit formu podpory (výkupní cena nebo zelený bonus), tím se mění i základ daně pro odvod z elektřiny ze slunečního záření a následně i sazba odvodu (výkupní cena 10 % a zelený bonus 11 %). V roce 2020 došlo ke zvýšení výkupní ceny elektřiny ze slunečního záření i zeleného bonusu, což také ovlivnilo inkaso tohoto odvodu. Vliv těchto faktorů nelze podrobně monitorovat, a tudíž ani podrobně kvantifikovat dopady těchto změn.

Plátcí tohoto odvodu jsou místně příslušní SFÚ. Tři největší subjekty v roce 2020 odvedly částku 2 155 mil. Kč, což představuje 99 % veškerého inkasa OESZ za r. 2020.

Tabulka č. 23: Vývoj inkasa OESZ

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	1 925,9	2 047,3	2 193,8	2 164,2	2 167,4	100,1	3,2
Předepsáno	2 062,5	1 930,4	2 075,6	2 300,3	2 306,9	100,3	6,6
Výtěžnost (%)	93,4	106,1	105,7	94,1	94,0		

2.1.11 Daň z hazardu celkem

Tabulka č. 24: Vývoj inkasa daně z hazardu celkem

v mil. Kč

Rok	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
Daňové inkaso	8 936,1	9 775,5	10 114,4	10 636,9	105,2	522,5
Předepsáno	8 900,5	9 733,4	10 233,7	10 229,5	99,96	-4,2
Výtěžnost (%)	100,4	100,4	98,8	104,0		

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Celkové inkaso DHH za rok 2020 činí 10 637 mil. Kč, přičemž do státního rozpočtu bylo převedeno 5 146 mil. Kč a do rozpočtu obcí 4 926 mil. Kč. Rozdíly v celkovém inkasu a v převedených částkách jsou způsobeny časovými posuny na přelomu roku. V roce 2019 bylo inkaso DHH celkem 10 114 mil. Kč, takže je patrný nárůst daňových příjmů z hazardu o 523 mil. Kč. DHH se převádí dle následujícího rozpočtového určení. Daň z technických her (§ 3 odst. 1 písm. e) ZDHH) je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Daň z ostatních hazardních her (§ 3 odst. 1 písm. a), b), c), d), f), g), h) ZDHH) je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

V průběhu 1. pololetí 2020 požádalo 33 daňových subjektů o povolení posečkání úhrady DHH, případně o povolení rozložení úhrady daně na splátky (dále jen „posečkání“). Všem žádostem bylo v souladu s příslušnými ustanoveními DŘ vyhověno, přičemž celková výše posečkané DHH činila 1 156 mil. Kč.

V roce 2020 došlo k nárůstu inkasovaných příjmů, který však mohl být ještě vyšší, pokud by nedošlo k účinnosti omezujících opatření spojených s pandemií COVID-19. Část provozovatelů hazardních her byla nucena uzavřít své provozovny, což postihlo zejména provozovatele živých a technických her v kamenných provozovnách. Dalším faktorem, který ovlivnil výši inkasa, bylo omezení možností kurzového sázení, neboť zejména v 1. pololetí 2020 byla takřka na celém světě omezena profesionální sportovní aktivita, což zásadním způsobem zasáhlo provozovatele kurzového sázení.

Vzhledem k tomu, že v této informaci jsou obsažené údaje o inkasu DHH za 4. čtvrtletí roku 2019 až 3. čtvrtletí roku 2020, neprojevovalo se další významné omezení činnosti provozovatelů, které nastalo ve 4. čtvrtletí roku 2020. Tento faktor bude patrný až v inkasu v roce 2021.

Velká pozornost správce daně, kterým je SFÚ, byla věnována zdanění provozovatelů bez platného povolení k provozování hazardních her (dále jen „nelegální provozovatelé“). V průběhu roku 2020 bylo vydáno nelegálním provozovatelům 561 výzev k podání dodatečného daňového přiznání k DHH. Na základě těchto výzev bylo doposud podáno 283 dodatečných daňových přiznání s fiskálním efektem ve výši 2,5 mil. Kč. U nelegálních provozovatelů bylo provedeno také 99 kontrolních úkonů, přičemž výsledkem bylo zvýšení DHH o 8 mil. Kč.

2.1.12 Příslušenství daní

V roce 2020 dosáhla hodnota předepsaného příslušenství daní 2 345 mil. Kč. Pod uvedenou hodnotou se na příslušném druhu příjmu (DP 470) evidují především hodnoty předepsaných úroků z vratitelného přeplatku (§ 155 odst. 5 DŘ), dále hodnoty úroků

z neoprávněného jednání správce daně (§ 254 DŘ) a rovněž hodnoty úroků z daňového odpočtu (§ 254a DŘ), jejichž celkový objem vzrostl v roce 2020 o 1 857 mil. Kč (ZS/PÚ 30/5 z 525 mil. Kč na 2 382 mil. Kč).

V roce 2020 dosáhla celková hodnota převedených finančních prostředků na účet daňového subjektu nebo příjemce daní (tzv. „vyplacených“ úroků FS ČR) týkající se úroků z vratitelného přeplatku, úroků z neoprávněného jednání správce daně a úroků z daňového odpočtu celkové výše 2 198 mil. Kč.

2.2 Daňové úlevy

Správce daně má možnost v souladu s kritérii danými DŘ na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední podle podmínek uvedených v DŘ, poskytnout daňovému subjektu úlevu, která má charakter posečkání daně a povolení splátek, prominutí příslušenství daně nebo prominutí daně.

2.2.1 Posečkání daně a povolení splátek

V roce 2020 došlo s ohledem na mimořádné ekonomické události související s dopady pandemie COVID-19, k růstu počtu žádostí o posečkání daně a povolení splátek daňových povinností dle § 156 DŘ. Žádostem daňových subjektů o posečkání daně a povolení splátek bylo ze strany příslušných FÚ většinou vyhověno.

V roce 2020 dosáhla celková výše povoleného posečkání a povolení splátek 8 557 mil. Kč a v meziročním srovnání s rokem 2019, kdy hodnota povoleného posečkání a povolení splátek dosáhla 6 445 mil. Kč, byl zaznamenán meziroční růst o 2 111 mil. Kč, který představoval zvýšení hodnoty povoleného posečkání o 32,8 %. Nejvyšší podíl na celkové výši povoleného posečkání a povolení splátek měla DPH, jejíž hodnota dosáhla 6 978 mil. Kč a představovala 81,6 % z celkové výše povoleného posečkání a povolení splátek za rok 2020.

Tabulka č. 25 zobrazuje základní přehled o celkovém objemu posečkané daně za vybrané druhy daňových příjmů, odvodů a poplatků k 31. 12. 2020, a to včetně daně splatné v období až po 31. 12. 2020

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	CELKEM posečkáno	* z toho v budoucích letech
DPH celkem	6 978,2	2 098,5
Daň z příjmů právnických osob	857,6	246,9
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	145,0	175,6
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	138,3	8,1
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	14,4	6,4
Daň z nemovitých věcí	26,7	8,1
Daň z nabytí nemovitých věcí	45,9	30,8
Daň dědická	-0,5	0,0
Daň darovací	-43,7	13,2
Daň z převodu nemovitostí	-32,3	1,6
Daň silniční	39,0	21,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 2,3,4	0,0	0,0
Daň z hazardu celkem	1 543,2	786,4
Příslušenství daní	-0,1	0,6
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	-1 155,1	1 416,7
CELKEM	8 556,6	4 814,2

Celkový objem posečkané daně splatné v období po 31. 12. 2020

2.2.2 Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále (do 31. 12. 2006), penále (od 1. 1. 2007), pokuty a náklady řízení, pokud byly uloženy podle daňových zákonů.

Nejvýznamnější položku z příslušenství daně představuje úrok z prodlení při placení daní, který je dlužník povinen zaplatit, a to pokud nezaplatil splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy. Pokuty za opožděné tvrzení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové příznání nebo pozdě podané dodatečné daňové příznání.

Tabulka č. 26 zobrazuje celkový objem evidovaného předepsaného příslušenství daně, které dosáhlo v roce 2020 celkové výše 10 868 mil. Kč a které se v meziročním srovnání snížilo o 3 981 mil. Kč a pokleslo o 26,8 %.

Nejvyšší a nejvýznamnější hodnotu z celkového objemu předepsaného příslušenství daně představoval v roce 2020 **úrok z prodlení**, který dosáhl celkové výše 10 422 mil. Kč a který se na celkové hodnotě příslušenství daně podílel 95,9%.

Tabulka č. 26: Přehled předepsaného příslušenství daně

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Exekuční náklady	Pokuty	Penále (do 31. 12. 2006)	Úrok z prodlení	Penále (od 01. 01. 2007)	Pokuta za pozdní tvrzení daně	Úrok	Celkem
Daň z přidané hodnoty	0,0	0,0	4,8	6 863,6	897,0	93,8	75,9	7 935,2
Daň z příjmů právnických osob	0,0	0,0	0,0	2 029,3	174,7	538,6	15,3	2 758,0
Daň z příjmů FO z přiznání	0,0	0,0	1,8	579,7	22,3	271,0	5,5	880,3
Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	0,0	0,0	0,3	380,5	19,9	25,2	1,9	427,7
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	0,0	0,0	0,0	116,8	10,7	4,7	0,1	132,2
Daň z nemovitých věcí	0,0	0,0	0,3	53,8	0,3	6,3	1,6	62,3
Daň z nabytí nemovitých věcí	0,0	0,0	0,0	93,1	0,0	32,5	4,7	130,4
Daň dědická	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,2
Daň darovací	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	1,1
Daň z převodu nemovitostí	0,0	0,0	0,3	14,6	0,0	0,0	0,0	14,9
Daň silniční	0,0	0,0	0,3	157,5	1,3	5,3	1,3	165,7
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0,0	0,0	0,0	2,2	0,5	0,0	0,0	2,7
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Daň z hazardu celkem	0,0	0,0	0,0	34,2	1,9	0,1	12,7	49,0
Příslušenství daní	116,8	5,7	-0,1	0,2	-0,1	0,1	-2 382,2	-2 259,5
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	0,0	3,3	27,6	95,0	0,0	0,0	2,0	128,0
Kontrolní hlášení	0,0	439,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	439,6
CELKEM	116,8	448,6	35,4	10 421,8	1 128,6	977,5	-2 261,0	10 867,7

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

2.2.3 Prominutí příslušenství daně

Tabulka č. 27 zobrazuje celkový objem evidovaného prominutí příslušenství daně správcem daně v roce 2020, které dosáhlo celkové výše 3 714 mil. Kč a jehož hodnota se v meziročním srovnání zvýšila o 2 691 mil. Kč, což představovalo meziroční růst ve výši 263 %. Na výrazném růstu prominutí příslušenství daně se v roce 2020 podílely mimořádné ekonomické události související s dopady pandemie COVID-19.

Pro zmírnění uvedených dopadů pandemie COVID-19 došlo u DPH k přijetí opatření, která se týkala prominutí úroků z prodlení a úroků z posečkané částky, které vznikly od 12. 3. 2020 do 31. 12. 2020, a to v případech, kdy bylo správcem daně individuálně povoleno posečkání nebo úhrada ve splátkách (viz Rozhodnutí ministryně financí čj. 15195/2020/3901-4 zveřejněné ve FZ č. 9/2020). V meziročním srovnání došlo v roce 2020 ke zvýšení hodnoty prominutí příslušenství daně na DPH o 109 mil. Kč, což představovalo meziroční růst ve výši

213,7 %. Dalším přijatým opatřením došlo k prodloužení lhůty pro podání přiznání k dani z příjmů právnických a fyzických osob za rok 2019 a k jejímu zaplacení, a to z 1. 4. a z 1. 7. do 18. 8. (resp. prominutí pokuty za opožděně podané daňové přiznání, pokud toto přiznání bylo podáno nejpozději do 18. 8. 2020 a prominutí úroků z prodlení dle § 252 a z posečkání dle § 157 DŘ, které vznikly pozdním zaplacením daně, nejdéle však do 18. 8. 2020, viz Rozhodnutí ministryně financí čj. 7108/2020/3901-2 a čj. 15195/2020/3901-4 zveřejněné ve FZ č. 4/2020 a 9/2020). V meziročním srovnání došlo v roce 2020 ke zvýšení hodnoty prominutí příslušenství daně u DPPO o 550 mil. Kč, což představovalo meziroční růstu ve výši 372,2 %. Dále v meziročním srovnání v roce 2020 došlo ke zvýšení hodnoty prominutí příslušenství daně u DPFO, a to o 384 mil. Kč.

Nejvyšší a nejvýznamnější hodnotu z celkového objemu prominutí příslušenství daně představovalo s podílem dosahujícím 63,3 % **penále k odvodům za porušení rozpočtové kázně**, které v roce 2020 dosáhlo celkové výše 2 352 mil. Kč a jehož hodnota se v meziročním srovnání zvýšila o 1 541 mil. Kč. Vysoká meziroční dynamika růstu hodnot prominutí penále k odvodům za porušení rozpočtové kázně dosahující 190 %, souvisela s dalším přijatým opatřením na zmírnění dopadů pandemie COVID-19 týkající se rozhodnutí o prominutí penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně (viz Pokyn generální ředitelky GŘ čj. 45811/2020/7700-40500-050429 zveřejněné ve FZ č. 20/2020).

Tabulka č. 27: Přehled prominutého příslušenství daně

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně
Daň z přidané hodnoty	160,0
Daň z příjmů právnických osob	697,4
Daň z příjmů fyzických osob z přiznání	381,7
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	25,1
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	5,5
Daň z nemovitých věcí	1,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	1,1
Daň dědická	0,0
Daň darovací	0,0
Daň z převodu nemovitostí	0,1
Daň silniční	0,8
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0,0
Daň z hazardu celkem	0,3
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	2 351,5
Kontrolní hlášení	88,8
CELKEM	3 713,6

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč. Zdrojem hodnot „ostatních příjmů, odvodů a poplatků“ je IS CEDR.

2.2.4 Prominutí daně

Tabulka č. 28 zobrazuje celkový objem evidovaného prominutí daně správcem daně, které v roce 2020 dosáhlo celkové výše 330 mil. Kč a které se v meziročním srovnání snížilo o 162 mil. Kč a znamenalo meziroční pokles o 32,8%. Nejvyšší a nejvýznamnější hodnotu z celkového objemu prominutí daně představovaly s podílem dosahujícím 94,8% **odvody za porušení rozpočtové kázně**, které v roce 2020 dosáhly celkové výše 313 mil. Kč a jejichž hodnota se v meziročním srovnání snížila o 167 mil. Kč, což představovalo meziroční pokles ve výši 34,7 %.

Tabulka č. 28: Přehled prominutí daně

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Prominutá daň
Daň z přidané hodnoty	0,0
Daň z příjmů právnických osob	0,0
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	0,0
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	0,0
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	0,0
Daň z nemovitých věcí	0,0
Daň z nabytí nemovitých věcí	16,6
Daň dědická	0,0
Daň darovací	0,0
Daň z převodu nemovitostí	0,5
Daň silniční	0,0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	0,0
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	0,0
Daň z hazardu celkem	0,0
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	313,3
Kontrolní hlášení	0,0
CELKEM	330,4

Pozn.: Zdrojem hodnot „ostatních příjmů, odvodů a poplatků“ je IS CEDR.

2.3 Řádné opravné prostředky

V roce 2020 bylo podáno celkem 5 200 odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně, což je méně než v minulém roce. **Tabulka č. 29** dokumentuje počet podaných odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně, které vydaly FÚ za jednotlivé druhy daní.

Údaje o způsobu vyřízení odvolání proti vyměření daně v roce 2020 jsou uvedeny odděleně podle toho, na jakém stupni daňové soustavy bylo o odvolání daňových subjektů rozhodnuto. V **Tabulce č. 30** jsou uvedeny případy rozhodnuté na FÚ a v **Tabulce č. 30a** pak případy, o kterých rozhodovalo OFŘ.

Tabulka č. 29: Počet odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně

k 31. 12. 2020

Druh příjmu	Počet odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně	
	v minulém roce a nevyřízená	ve sledovaném období
Daň z přidané hodnoty	3 889	3 925
Daň z příjmů právnických osob	831	422
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	381	266
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	89	49
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	55	44
Daň z nemovitých věcí	92	321
Daň z nabytí nemovitých věcí	106	98
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	37	4
Daň silniční	29	67
Daň z hazardu celkem	0	4
CELKEM	5 509	5 200

Tabulka č. 30: Způsob vyřízení odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně na úrovni FÚ

k 31. 12. 2020

Druh příjmu	Způsob vyřízení (počet)		
	vyhověno	zastaveno	zamítnuto*
Daň z přidané hodnoty	617	337	103
Daň z příjmů právnických osob	65	26	3
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	80	25	10
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	15	4	3
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	3	0	0
Daň z nemovitých věcí	205	20	8
Daň z nabytí nemovitých věcí	21	11	3
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0	0	0
Daň silniční	49	5	1
Daň z hazardu celkem	0	0	0
CELKEM	1 055	428	131

* Zamítnuto u FÚ dle § 113 odst. 1 písm. c) DR.

Pozn.: Od 1. 1. 2017 byl odvod z loterií a jiných podobných her nahrazen daní z hazardních her, která je rozčleněna na dvě dílčí daně, a to daň z hazardních her vyjma daně z technických her a daň z technických her.

Tabulka č. 30a: Způsob vyřízení odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně na úrovni OFŘ
k 31. 12. 2020

Druh příjmu	Vyhověno sporné částce		Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky*			Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku**		Zastaveno (vzato zpět)		Zamítnuto	
	počet	částka v tis. Kč	počet	zamítnuto v tis. Kč	vyhověno v tis. Kč	počet	rozdíl v tis. Kč	počet	částka v tis. Kč	počet	částka v tis. Kč
Daň z přidané hodnoty	665	637 336	411	346 486	324 326	84	4 258	2	1 226	2 737	5 645 557
Daň z příjmů právnických osob	82	586 222	101	186 213	385 727	12	15 006	4	8 942	274	596 623
Daň z příjmů fyzických osob z přiznání	38	41 929	63	13 107	24 815	10	1 009	4	1 042	117	50 959
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	9	11 598	6	3 176	1 398	6	399	0	0	24	44 312
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	9	18 455	3	1 266	2 634	0	0	0	0	17	43 959
Daň z nemovitých věcí	0	0	36	2 141	433	7	18	0	0	42	1 805
Daň z nabytí nemovitých věcí	24	2 476	44	1 374	4 799	5	157	1	25	61	8 294
Daň silniční	6	200	2	469	314	0	0	0	0	5	264
Daň z hazardu celkem	1	501	0	0	0	0	0	0	0	1	1 474
Ostatní***	47	45 760	59	85 067	36 681	4	888	5	14 333	170	162 087
CELKEM	881	1 344 477	725	639 299	781 127	128	21 735	16	25 568	3 448	6 555 334

* Vyhověno ve prospěch DS a rozdílně od sporné částky:

- počet - počet rozhodnutí, u kterých došlo k částečnému vyhovění nebo vyhovění nad rámec sporné částky
- zamítnuto - suma částek z hodnoty sporu, které nebylo vyhověno
- vyhověno - suma částek z hodnoty sporu, které bylo vyhověno (včetně částek ve prospěch daňového subjektu)

** Rozhodnuto v neprospěch DS na spornou částku:

- počet - počet řízení, u kterých došlo v rámci odvolacího řízení ke změně původně vyměřené částky v neprospěch daňového subjektu
- rozdíl - suma rozdílů mezi výslednou (navýšenou) spornou částkou a původní spornou částkou

*** Ostatní: § 155, § 250 a § 252 DŘ, § 41b ZLP, § 44 a § 44a ZRP

Tabulka č. 30a pracuje se spornými částkami, tj. se skutečnostmi, o nichž je v rámci odvolacího řízení, coby o sporných rozhodováno. Tedy částky nekorespondují s částkami dle odvolání napadenými platebními výměry a dodatečnými platebními výměry, ale odvíjí se od toho, jakou částku učiní odvolatel z této spornou. Jistá odlišnost je pak dána i povahou samotných daní, neboť samotná částka na platebním výměru a dodatečném platebním výměru, může být naopak nižší než sporná částka – typicky např. u nepřiznaného nadměrného odpočtu DPH.

Ukazatele z oblasti soudního řízení správního

Vykazování hodnoty sporu (v **Tabulkách 30a, 31, 32 a 33** sloupec částka) se řídí interními akty řízení, a to pro potřeby přehledu OFŘ o vedených soudních sporech a tvorbu statistických dat a tato statistická data nelze v žádném případě srovnávat s částkami, které jsou např. uvedeny na jednotlivých platebních výměrech jakožto absolutní hodnoty, které se díky odvolacímu řízení mohou měnit i v návaznosti na jednotlivé druhy daně.

K tomu je však nutné podotknout, že OFŘ eviduje spory kontinuálně tak, aby bylo zjevné, jak daný spor ve finále dopadl. Specifikem správního soudnictví je to, že se může spor opakovat u různých instancí vícekrát, a to s různými výsledky, čímž může dojít ke zkrslení statistických dat, resp. jejich prolnutí v tom smyslu, že jeden rok může být spor vykázán jako prohra a další rok totožný spor jako výhra. V tomto směru je nutné s tímto počítat, a proto nelze data za jednotlivé roky mezi sebou srovnávat.

Tedy hodnota sporu vyjadřuje v návaznosti na rozhodnutí o odvolání vyjádření fiskálního zájmu žalobce, který buď ve správním soudnictví vyhraje, či prohraje a v tomto směru jej lze považovat za podmíněný hypotetický závazek FS vůči DS, který však až na nepatrné výjimky nelze považovat v případě prohry ve správním soudnictví za postavený na jisto. Jinými slovy řečeno, v případě prohry ve správním soudnictví neznamená toto automaticky závazek na straně FS ve výši celé částky hodnoty sporu. Až na nepatrné výjimky prekluze a zásadní závazný právní názor pokračuje odvolací řízení dále a jeho výsledek je posléze znovu zhmotněn v novém rozhodnutí o odvolání s totožnou či upravenou hodnotou sporu. Tedy pokud jde o výsledky neúspěchu v soudních řízeních a návaznosti na sledované hodnoty sporů lze mít za to, že i po prohře se jedná až na výjimky o opětovný podmíněný závazek, resp. neznámou hodnotu sporu, která se zhmotní v novém rozhodnutí o odvolání.

Za jasnou a neměnnou hodnotu prohry tak lze považovat pouze případy, kdy je ve správním soudnictví soudem zrušeno rozhodnutí prvostupňového správce daně či prekluze. V opačném případě se jedná o obnovení odvolacího řízení, které může mít různé výsledky s ohledem na závazný právní názor soudu či nutnost napravit vady řízení. Tedy hodnota sporu při prohře s výjimkou dříve uvedeného je pouze hypotetickou hodnotou a lze ji srovnat pouze tehdy, až je postavena na jisto prostřednictvím úspěchu či neúspěchu v např. následném soudním řízení, které dané nalézací řízení definitivně uzavře.

Z výsledků soudních sporů stran hodnoty (částky) nelze mít za to, že uvedené částky jsou převáděny automaticky na stranu ev. úspěšných žalobců, neboť se může, a často se jedná, o částky zcela či z části neuhrazené. Vykazuje se zde i příslušenství daní a částečně i částky týkající se placení daní (zajištění), čímž může v daném období docházet i k duplicitám částek při vztahu nalézacího řízení a řízení při placení daní.

Pro úplnost dodáváme, že v rámci částek jsou zahrnuty např. i výsledky řízení před ÚS, které jsou jinak započteny jak u KS, tak u výsledků u NSS.

V neposlední řadě k samotnému poměru částek dle výsledků soudních sporů je nutno zdůraznit, že tato je závislá i na momentální skladbě k rozhodnutí soudem zvolených kauz, kdy samotnou hodnotu ovlivní např. rozhodnutí konkrétního sporu soudem s mimořádně vysokou částkou sporu, a to na jednu či druhou stranu. Výsledky soudních sporů však samozřejmě nekorespondují s rozhodovací praxí OFŘ v daném kalendářním roce, ale promítají se zejména rok, dva a déle ukončená odvolací řízení, která rozhodují soudy.

Tabulka č. 31: Přehled o podaných žalobách k soudu proti rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství o výsledku řízení k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Počet případů*	Výsledek řízení**/**						Dosud nerozhodnuto**	
		zamítnuto		vyhověno		řízení zastaveno		počet	částka
		počet	částka	počet	částka	počet	částka		
Daň z přidané hodnoty	333	319	8 131,6	117	1 838,9	50	261,0	670	13 403,9
Daň z příjmů právnických osob	144	91	533,7	53	336,5	8	108,9	249	2 095,5
Daň z příjmů fyzických osob z přiznání	66	48	33,2	35	120,9	8	3,2	121	110,2
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	11	8	8,1	4	0,7	0	0,0	18	80,2
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	12	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	47,3
Daň z nemovitých věcí	38	4	0,4	4	0,2	1	0,0	36	0,6
Daň z nabytí nemovitých věcí	29	17	15,2	15	9,8	48	5,0	43	7,4
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	2	4	1,6	19	0,4	0	0,0	4	7,0
Daň silniční	1	3	0,3	0	0,0	0	0,0	3	0,5
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvod z loterií celkem	4	9	36,3	3	1,2	0	0,0	10	7,6
Daň z hazardu celkem	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	62	47	207,2	27	399,9	9	60,8	115	809,0
Ostatní	109	115	297,6	25	42,3	20	291,3	161	321,3
CELKEM	811	665	9 265,2	302	2 750,8	144	730,2	1 442	16 890,5

* Počet žalob podaných od počátku roku.

** Včetně případů předchozích let.

*** Včetně opakovaných rozhodnutí KS/MS.

Tabulka č. 32: Přehled o aktivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení

v roce 2020 u nových daní

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Počet případů*	Výsledek řízení**/**						Dosud nerozhodnuto**	
		zamítnuto		vyhověno		řízení zastaveno		počet	částka
		počet	částka	počet	částka	počet	částka		
Daň z přidané hodnoty	67	12	222,0	21	151,5	4	22,5	72	1 309,0
Daň z příjmů právnických osob	30	6	89,5	6	33,9	3	2,7	33	117,1
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	20	1	0,3	13	8,4	1	0,4	19	201,2
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	0	0	0,0	1	0,1	1	0,1	1	4,4
Daň z příjmů vybraná srážkou § 36	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	29,5
Daň z nemovitých věcí	3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,1
Daň z nabytí nemovitých věcí	5	3	7,5	0	0,0	3	2,2	2	0,7
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	0,3
Daň silniční	1	0	0,0	1	0,0	0	0,0	1	0,0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvod z loterií celkem	2	0	0,0	3	10,7	0	0,0	2	0,2
Daň z hazardu celkem	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	7	1	0,0	2	1,7	1	0,3	9	89,6
Ostatní	9	5	0,0	2	8,1	2	0,0	17	395,6
CELKEM	148	28	319,3	49	214,4	15	28,2	164	2 147,7

* Počet kasačních stížností podaných od počátku roku.

** Včetně případů předchozích let.

*** Včetně opakovaných rozhodnutí NSS.

Tabulka č. 33: Přehled o pasivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení

v roce 2020 u nových daní

k 31. 12. 2020 v mil. Kč

Druh příjmu	Počet případů*	Výsledek řízení**/**						Dosud nerozhodnuto**	
		zamítnuto		vyhověno		řízení zastaveno		počet	částka
		počet	částka	počet	částka	počet	částka		
Daň z přidané hodnoty	192	84	355,5	20	360,8	16	63,1	233	6 030,5
Daň z příjmů právnických osob	56	36	201,4	8	84,1	5	12,0	80	870,2
Daň z příjmů fyzických osob z přiznání	29	13	5,7	9	12,1	6	1,7	40	49,8
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	3	2	7,1	0	0,0	2	0,4	3	0,5
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Daň z nemovitých věcí	2	0	0,0	0	0,0	1	0,0	2	0,2
Daň z nabytí nemovitých věcí	13	9	1,0	2	0,3	4	0,2	15	60,7
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	0	2	36,4	6	2,2	0	0,0	2	67,9
Daň silniční	3	3	0,8	1	0,1	1	0,8	2	0,2
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvod z loterií celkem	1	2	1,7	0	0,0	0	0,0	2	33,8
Daň z hazardu celkem	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	25	21	603,9	7	14,4	2	25,2	32	246,7
Ostatní	67	31	100,1	11	95,8	14	16,4	62	149,6
CELKEM	391	203	1 313,6	64	569,8	51	119,8	473	7 510,1

* Počet kasačních stížností podaných od počátku roku.

** Včetně případů předchozích let.

*** Včetně opakovaných rozhodnutí NSS.

2.4 Sankce

Tabulka č. 34 níže podává přehled o sankcích ukládaných OFS v roce 2020 podle DŘ a dalších zákonů.

Nejčastěji ukládanou sankcí zůstává pokuta za opožděné tvrzení daně podle ustanovení § 250 DŘ, kterou v případě naplnění zákonných podmínek ukládá správce daně obligatorně ve výši daně citovaným ustanovením. V roce 2020 došlo formálně k výraznému nárůstu v počtu těchto pokut, tento nárůst však souvisel s rozhodnutími ministryně financí o hromadném prominutí příslušenství daně za účelem zmírnění zvýšených dopadů pandemie COVID-19 na podnikatele i další daňové subjekty, přičemž většina těchto pokut byla na základě příslušných rozhodnutí ministryně financí daňovým subjektům prominuta.

V průběhu roku 2020 došlo oproti předchozímu období k výraznému poklesu v počtu pokut uložených podle ustanovení § 247a odst. 2 a 4 DŘ za nesplnění povinnosti činit podání elektronicky. FÚ ukládaly také pokuty za nesplnění registrační, ohlašovací nebo jiné oznamovací povinnosti dle § 247a odst. 1 písm. a) DŘ a pořádkové pokuty podle ustanovení

§ 247 odst. 2 DŘ. Zde se často jedná o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně.

Dále FÚ ukládaly pokuty za porušení zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů, za provedení hotovostní platby nad zákonný limit 270 000 Kč. Porušení zákona o omezení plateb v hotovosti FÚ zjišťují převážně namátkově při daňové kontrole, při místních šetřeních a ostatních daňových řízeních. V roce 2020 došlo oproti předcházejícímu období k propadu počtu uložených pokut a rovněž k výraznému propadu celkové výše uložených pokut o více než polovinu. Lze předpokládat, že tato skutečnost byla ve značné míře ovlivněna celkovým poklesem ekonomické aktivity, jakož i kontrolní činnosti OFS v souvislosti s pandemií COVID-19.

FÚ rovněž ukládaly pokuty podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Pokuty uložené za porušení zákona o účetnictví jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, popř. nevedení účetnictví vůbec a nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetních evidencí. Počet uložených pokut i jejich výše se oproti předchozímu období výrazně snížil.

Cílem uložení těchto sankcí je důrazné upozornění daňových subjektů na plnění zákonem uložených povinností, a to vesměs v těch případech, kdy je bez účinku zasílání výzev. Ve většině případů dochází k uvědomění si nutnosti spolupráce se správcem daně v daňovém řízení a nápravě protiprávního jednání. Tato rozhodnutí o uložení pokuty nejsou rovněž ani tak často předmětem odvolacího řízení. Dalšími častými pokutami byly v roce 2020 pokuty za porušení povinností souvisejících s kontrolním hlášením dle § 101h odst. 1 písm. a) – d) ZDPH.

Většinu změn jak v počtu, tak ve výši uložených sankcí oproti předchozímu období lze přičíst nestandardním podmínkám vyvolaným pandemií COVID-19 a souvisejícím opatřením k zabránění šíření tohoto onemocnění.

Tabulka č. 34 Sankce uložené orgány finanční správy

k 31. 12. 2020 v Kč

Sankce uložena podle	Počet případů	Částka
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247 odst. 1	1	3 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247 odst. 2	74	980 250
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 1 písm. a)	949	3 085 400
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 1 písm. b)	4	20 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 2	356	712 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247a odst. 4	3	8 000
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 247, § 247a - zjednodušené řízení o pokutě dle § 249	0	0
Zák. č. 280/2009 Sb., DŘ - § 250	357 148	978 880 112
Zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví - fyzickým osobám	2	15 130
Zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví - právnickým osobám	216	1 968 861
Zák. č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti	71	845 450
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. a)	19 507	19 507 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. b)	1 953	19 530 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. c)	3 783	113 490 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 1 písm. d)	5 084	254 200 000
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 2	0	0
Zák. č. 235/2004 Sb., o DPH - § 101h odst. 3	0	0
Zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - § 38w odst. 1 písm. a)	223	8 405 642
Zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - § 38w odst. 1 písm. b)	2	8 026 019
Zák. č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů - § 38w odst. 1 písm. c)	1	750 033
CELKEM	389 377	1 410 426 897

2.5 Daňové subjekty

Tabulka č. 35 udává základní přehled o počtu daňových subjektů k 31. 12. 2020, a to v členění podle vybraných druhů daní a odvodů na daňové subjekty „evidované“ a „aktivní“.

Tabulka č. 35 Ekonomicky aktivní daňové subjekty

31. 12. 2020

Druh příjmu	Počet daňových subjektů	
	evidovaných*	aktivních**
Daň z přidané hodnoty	954 942	616 327
Daň z příjmů právnických osob	685 913	676 600
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	3 618 838	2 167 708
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	733 935	580 352
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	625 605	527 017
Daň z nemovitých věcí	5 083 625	4 130 559
Daň z nabytí nemovitých věcí	338 142	63 707
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	485 421	162
Daň silniční	1 177 708	824 074
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	9	5
Odvod z loterií celkem	653	0
Daň z hazardu celkem	674	189

* Údaje o daňových subjektech aktivních vůči FS.

** Údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období.

3. Daňové nedoplatky

Podle DŘ nedoplatek je částka daně, která není uhrazená a uplynul již den splatnosti této daně. Nedoplatkem je rovněž neuhrazené příslušenství daně, u kterého již uplynul den splatnosti, popřípadě také neuhrazená částka zajištěné daně“. Daňové nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou daně. Daň, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně, a to včetně příslušenství daně (tzn. penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.).

Tabulka č. 36 poskytuje celkové údaje o objemu kumulovaných hodnot daňových nedoplatků evidovaných na jednotlivých druzích daní a současně na skupině příslušných druhů příjmů shrnutých pod položkou „ostatní příjmy, odvody a poplatky“ v letech 2016 až 2020.

Tabulka č. 36: Vývoj celkového objemu daňových nedoplatků na vybraných druzích daňových příjmů
v mil. Kč

Druh příjmu	2016	2017	2018	2019	2020
DPH celkem	37 318,2	33 202,0	27 498,9	22 094,4	27 178,0
Spotřební daně	18,7	11,5	4,3	4,0	7,4
Daň z příjmů právnických osob	7 759,1	8 126,6	6 186,1	6 262,7	7 571,6
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	4 548,3	3 505,7	3 111,2	2 898,2	3 367,1
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé	1 312,3	1 025,5	896,2	819,6	1 214,3
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	191,9	272,1	336,8	167,2	289,4
Daň z nemovitých věcí	615,8	509,7	448,3	414,1	499,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	310,0	385,9	409,5	372,0	323,7
Daň dědická	6,1	5,3	4,9	4,5	4,4
Daň darovací	34,1	22,3	12,4	9,9	12,9
Daň z převodu nemovitostí	1 101,1	722,2	526,5	402,3	333,7
Daň silniční	738,7	530,3	430,9	379,2	471,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření					0,0
Odvod z loterií §41b odst. 1	32,3	2,8	2,1	1,7	3,2
Odvod z loterií §41b odst. 2, 3, 4	92,6	18,7	0,2		0,6
Daň z hazardu celkem		1,0	20,5	138,8	295,1
Příslušenství daní				336,0	289,2
Ostatní příjmy, odvody a poplatky	1 780,2	1 981,3	1 731,2	1 095,6	1 255,4
CELKEM	55 859,5	50 322,6	41 619,9	35 400,1	43 117,0

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

Pozn.: Od roku 2019 evidujeme samostatně nedoplatky na DP 470 - Příslušenství daní viz kapitola 2. Daňové řízení

Celková hodnota daňových nedoplatků na vybraných druzích daní dosáhla k 31. 12. 2020 celkové výše 43 117 mil. Kč a v porovnání s rokem 2019, kdy hodnota daňových nedoplatků dosáhla 35 400 mil. Kč, byl zaznamenán meziroční růst o 7 717 mil. Kč, který představoval meziroční zvýšení o 21,8%.

V průběhu roku 2020 došlo k nejvýznamnějšímu meziročnímu zvýšení hodnoty daňových nedoplatků na DPH o 5 084 mil. Kč, což oproti roku 2019 znamenalo růst hodnoty nedoplatků o 23%, dále na DPPO o 1 309 mil. Kč, což oproti roku 2019 znamenalo růst hodnoty nedoplatků o 20,9% a rovněž na DPFO podávajících příznání o 469 mil. Kč, což oproti roku 2019 znamenalo růst hodnoty nedoplatků o 16,2%.

Mezi nejvýznamnější daňové nedoplatky, které dlouhodobě dominují ve struktuře celkové hodnoty daňových nedoplatků, patřily v roce 2020 rovněž nedoplatky na výše uvedených druzích daní, kdy s hodnotou dosahující 27 178 mil. Kč a podílem ve výši 63 % se jednalo o nedoplatky na DPH, dále s hodnotou dosahující 7 572 mil. Kč a podílem ve výši 17,6 % se jednalo o nedoplatky na DPPO a s hodnotou dosahující 3 367 mil. Kč a podílem ve výši 7,8 % se jednalo o nedoplatky na DPFO podávajících příznání.

V souvislosti s celosvětovým ekonomickým vývojem zapříčiněným pandemií COVID-19 začalo v průběhu roku, proti dlouhodobě klesajícímu vývoji hodnot daňových nedoplatků v předchozích letech, postupně docházet k růstu hodnot daňových nedoplatků.

V roce 2020 bylo fungování celého státu, celé společnosti a celé podnikatelské sféry zásadním způsobem ovlivněno pandemií COVID-19. Omezená možnost kontaktů mezi podnikajícími daňovými subjekty a jejich zákazníky byla zcela novou a nečekanou okolností, která neměla v moderní historii obdoby. Nezvyklým jevem se ukázal i vývoj pandemie COVID-19, který byl z epidemiologického hlediska odhadovaný maximálně v rádech týdnů.

Růst daňových nedoplatků v průběhu roku 2020 byl logickým důsledkem klesající a oslabující ekonomiky ovlivněné dopady pandemie COVID-19, které se zásadním způsobem projeví na vývoji hodnot daňových nedoplatků, a to již za měsíc duben 2020, kdy hodnota daňových nedoplatků poprvé vzrostla.

V důsledku globální pandemie COVID-19, jejíž průběh v roce 2020 dále zhoršovaly různé mutace viru, došlo v roce 2020 oproti předcházejícím rokům, ve kterých trvale docházelo k rostoucí tvorbě HDP, k poklesu tvorby HDP. S odhady vývoje ekonomiky v době globální pandemie nebyly žádné zkušenosti. Predikce dalšího vývoje pandemie byla stejně obtížná jako složitá predikce makroekonomických odhadů včetně analýz dopadů a jejich vlivu na konkrétní druhy daní jak v oblasti daňových příjmů, tak v oblasti daňových nedoplatků. Rovněž bylo obtížné exaktně prokázat na chování mnoha set tisíc podnikajících subjektů a milionů jejich zákazníků dopady konkrétních vlivů, pandemie COVID-19 měnící se v čase.

Pandemie COVID-19 znamenala pro značnou část podnikajících daňových subjektů propad na příjmové straně. Přestože fiskální propad ekonomiky byl státem kompenzován různými přijatými vládními opatřeními, programy i posuny termínů splatnosti určitých daní, nebylo možné očekávat, že by česká ekonomika mohla být tak výjimečná, že by eliminovala negativní makroekonomické dopady pandemie COVID-19 a že by nezasáhla jednotlivé sektory ekonomiky a jejich vstupní veličiny. Další přesnější informace o ekonomických dopadech by měly být známé až v okamžiku zpracování podaných daňových přiznání k DPPO a DPFO za rok 2020.

V uvedeném ohledu je nutné si uvědomit, že období kalendářního roku 2020 se neshoduje s průběhem pandemie COVID-19. Rok 2020 již skončil, ale pandemie má svůj epidemiologický průběh, kdy lze předpokládat, že pokud dojde v průběhu roku 2021 k proočkování populace, a následně k ekonomickému oživení, budou pozitivně ovlivněny daňové příjmy a daňové nedoplatky.

4. Zajištění a vymáhání nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Tabulka č. 37 uvádí údaje z oblasti zajištění nedoplatků na daních a na příslušenství daní zřízením zástavního práva za období let 2016 až 2020, tj. počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva správcem daně v rámci sledovaného období a celkovou částku zajištěných pohledávek, uvedených v předmětných rozhodnutích.

Tabulka č. 37: Zástavní právo v období od 1. 1. do 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020
Počet rozhodnutí	9786	15 353	11 394	10 796	4 360
Částka	37 354,1	15 087,6	9 028,0	6 708,3	4 028,3

U zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zástavním právem byl meziročně zaznamenán pokles počtu vydaných rozhodnutí, a to o 6 436 (tj. o 59,6 %). Celkový objem daňových nedoplatků zajištěných zástavním právem poklesl o 2 680 mil. Kč (tj. o 40,0 %). Zejména ve 2. a 3. čtvrtletí roku 2020 bylo využívání zástavního práva dočasně omezeno v důsledku mimořádných opatření, přijatých FS v souvislosti s pandemií COVID-19, tj. bylo využíváno ve výjimečných odůvodněných případech, po uplynutí lhůty

ve vyznění o nedoplatku a se souhlasem dlužníka. Ve výsledcích za rok 2020 se dále projevuje skutečnost, že nedoplatky největších dlužníků jsou již často zástavním právem zajištěny a OFS tohoto nástroje využívaly zejména pro doplnění zajištění nově vzniklých nedoplatků těchto dlužníků, a dále u méně výrazných daňových nedoplatků.

Údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem podle § 167 až 169 DŘ a § 103 ZDPH v rámci období příslušného roku, které jsou uváděny v rámci samostatných statistických údajů, obsahuje **Tabulka č. 38**. Z údajů v tabulce je zřejmý meziroční nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů o **242**, tj. o 31,6 %. Institut zajišťovacího příkazu byl v roce 2020 využíván zejména v případech, kdy navzdory nouzovému stavu bylo vysledováno, že se daňový subjekt s vysokou měrou pravděpodobnosti dopouští podvodného jednání, přičemž zajištění úhrady takto ohrožené (zpravidla dosud nestanovené) daňové povinnosti není možné bez aplikace tohoto právního instrumentu, případně v situacích, kdy správce daně na základě získaných podkladů dospěl k závěru, že daňový subjekt v návaznosti na vyhlášení nouzového stavu významným způsobem změnil způsob chování, jehož cílem je zneužití podmínek současné společenské situace za účelem vyhýbání se řádnému plnění zákonných povinností. Souhrnná částka, uvedená v zajišťovacích příkazech na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň vydaných v průběhu roku 2020, naopak meziročně mírně poklesla o **39,2 mil. Kč**, tj. o 7,0 %. FÚ vykazují meziročně také nižší objem úhrad ze zajištění, a to o **129 mil. Kč** (o 27,0 %).

Tabulka č. 38: Zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň v období od 1. 1. do 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

Rok	Zajišťovací příkazy		Úhrady ze zajištění
	Počet vydaných zajišťovacích	Částka	Částka
2016	1 561	3 329,0	1 098,5
2017	1 420	1 594,0	690,2
2018	1 174	1 472,5	471,2
2019	765	558,8	477,3
2020	1 007	519,6	348,3

Pozn.: Od r. 2019 je v evidenci zajišťovacích příkazů uplatňován upravený algoritmus - do statistik úhrad ze zajištění jsou zahrnuty pouze úhrady za období vždy od 1. 1. do posledního dne sledovaného měsíce příslušného roku, resp. do posledního dne příslušného roku (dříve byly zahrnuty úhrady i z předchozích let).

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2020 se vztahuje na činnost OFS v postavení správce daně podle § 10 DŘ. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 DŘ evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů. Základní agregované údaje, které z dlouhodobého pohledu charakterizují vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných OFS, jsou uvedeny v **Tabulce č. 39**.

Vývoj objemu daňových nedoplatků v oblasti vymáhání lze z dlouhodobého pohledu sledovat také pomocí porovnání meziročních procentuálních hodnot nedoplatků, v poměru k objemu kumulovaných, resp. vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku (viz údaje v **Tabulce č. 40**). Druhý sloupec tabulky uvádí celkový objem kumulovaných nedoplatků evidovaných OFS, v pátém sloupci je uveden procentuální podíl objemu

nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu kumulovaných nedoplatků a v posledním sloupci procentuální podíl objemu vymožených nedoplatků k objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání.

Tabulka č. 39: Vývoj objemu a počtu nedoplatků vymáhaných a vymožených

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2016	2 913 200	44,1	773 843	13,3
2017	2 533 894	37,3	804 636	13,6
2018	2 338 316	30,9	746 609	12,9
2019	2 261 475	25,8	669 118	14,2
2020	2 217 247	25,5	480 138	8,8

Tabulka č. 40: Vývoj objemu nedoplatků evidovaných, vymáhaných a vymožených

v mld. Kč

Rok	Nedoplatky kumulované k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymáhané k 31. 12. příslušného roku	Nedoplatky vymožené 1. 1. až 31. 12. příslušného roku	Vymáháno (%)	Úspěšnost (%)
2016	55,9	44,1	13,3	78,9	30,2
2017	50,3	37,3	13,6	74,1	36,4
2018	41,6	30,9	12,9	74,3	41,7
2019	35,4	25,8	14,2	72,8	55,2
2020	43,1	25,5	8,8	59,2	34,3

OFS evidovaly ke dni 31. 12. 2020 **kumulované daňové pohledávky** v celkové výši **43,1 mld. Kč**. V porovnání se stavem k 31. 12. 2019 vzrostl jejich objem o **7,7 mld. Kč**, resp. o 21,8 %.

Ve vymáhání byly FÚ k 31. 12. 2020 evidovány daňové nedoplatky ve výši **25,5 mld. Kč**. V průběhu roku 2020 pak také OFS vydaly zajišťovací příkazy na nesplacenou nebo dosud nestanovenou daň o celkovém objemu 0,5 mld. Kč.

V porovnání se stavem ke dni 31. 12. 2019 poklesl objem nedoplatků **předaných k vymáhání** o **0,2 mld. Kč**. Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných kumulovaných daňových nedoplatků a objemem daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání (17,6 mld. Kč, resp. 40,8 %) tvoří zejména daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům FS do konce roku 2020, u nichž jsou evidovány žádosti daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku a rozložení úhrady daně na splátky. Dále se jedná např. o stanovení záloh jinak, o nichž nebylo ke konci sledovaného období správcem daně rozhodnuto nebo o nedoplatky, které jsou předmětem řízení o odvolání a nedokončených řízení o odstranění pochybností. Jedná se také o příslušenství vymáhaných nedoplatků, které je vymáháno současně s těmito nedoplatky, nicméně jej samostatně do vymáhání nelze předat až do doby vymožení daňové povinnosti.

Z celkového objemu **vymáhaných** daňových nedoplatků (25,5 mld. Kč) činily k 31. 12. 2020 nedoplatky evidované **na daních** částku 24,2 mld. Kč, tj. **94,6 %**,

a na **příslušenství daní** částku ve výši 1,4 mld. Kč, tj. **5,4 %**. Na základě meziročního porovnání předmětných údajů lze konstatovat, že v roce 2020 došlo ke zvýšení podílu nedoplatků vymáhaných na daních vůči nedoplatkům vymáhaným na příslušenství daní o 0,6 procentního bodu.

V období roku 2020 pracovníci FÚ **všemi dostupnými způsoby vybrali a vymohli 8,8 mld. Kč**; meziročně se jedná o pokles o 5,5 mld. Kč, resp. o 38,4 %. Úspěšnost vymáhání nedoplatků v porovnání s předchozím rokem poklesla na 34,3 % (tj. meziročně o 20,9 % méně), a to v důsledku mimořádných opatření, přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19. Dále byla finančním úřadům v průběhu roku 2020 na základě zajišťovacích příkazů a zajišťovacích exekucí uhrazena částka 0,3 mld. Kč.

Objem daňových nedoplatků **vymožených prostřednictvím vymáhacích úkonů** za období roku 2020 činil **2,4 mld. Kč**, tj. 27,8 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků (meziroční pokles o 8,0 %). Ještě **před provedením vymáhacích úkonů**, tzn. před nařízením daňové exekuce nebo zahájením jiného způsobu vymáhání dle § 175 DŘ, byla v průběhu roku 2020 FÚ na úhradu vymáhaných nedoplatků vybrána částka ve výši **6,0 mld. Kč**, což odpovídá 68,2 % z celkové částky všemi dostupnými způsoby vybraných a vymožených nedoplatků. Tento výsledek je jednak efektem včasného předávání vzniklých nedoplatků vymáhacím útvarům a dále důsledkem úkonů, jimiž se pracovníci OFS snaží neinvazivními prostředky ve vztahu k dlužníkovi docílit toho, aby svůj dluh uhradil bez nutnosti provedení daňové exekuce se všemi z toho pro něj plynoucími negativními důsledky a zároveň jej přimět k plnění jeho dalších daňových povinností řádně a včas. **Po zahájení vymáhacích úkonů** byly uhrazeny daňové nedoplatky v celkové výši **0,4 mld. Kč** (4,0 % z celkové částky).

V průběhu roku 2020 došlo **k odpisu nedobytných nedoplatků** v celkové hodnotě **70,2 mld. Kč** (meziročně o 48,4 mld. Kč méně), zároveň správci daně v tomto roce **opětovně aktivovali odepsané nedoplatky** v celkové výši **90,1 mld. Kč** (meziročně o 39,4 mld. Kč méně). Odpis nedoplatku pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu. Potenciálně nedobytné nedoplatky nemají fiskální efekt, odpisy tedy slouží především pro účely reálného zjištění aktiv příjmové stránky veřejných rozpočtů. Nedoplatky odepsané z důvodu nedobytnosti nezanikají, jsou nadále vymahatelné, a to až do doby, než uplyne lhůta pro placení daně. Po odpisu nedoplatku pro nedobytnost jsou FÚ nadále prověřovány majetkové poměry daňových subjektů, a je-li zjištěn majetek, který lze ve vymáhání realizovat pro úhradu dluhu, je odepsaný nedoplatek s přihlédnutím k této právní úpravě aktivován a je přistoupeno k jeho dalšímu vymáhání. Je třeba konstatovat, že ve statistických výstupech k odepsaným a opětovně oživeným nedobytným nedoplatkům se objemově projevují také úkony učiněné z důvodu potřeby realizace částečného odpisu nedobytných nedoplatků či za účelem změny stavu z nedobytných nedoplatků do stavu prekluze či zániku.

V rámci roku 2020 **prekludovaly** nedoplatky ve výši **29,4 mld. Kč**; z meziročního porovnání vyplývá pokles o 9,8 mld. Kč. V průběhu roku 2020 **zanikly** ze zákonných důvodů daňové nedoplatky v celkové výši **0,2 mld. Kč**, což je o 0,7 mld. Kč méně než v roce předchozím. Během roku 2020 byly také odepsány, **z důvodu zániku právnické osoby** dle § 185 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), daňové nedoplatky ve výši **13,2 mld. Kč** a zároveň byly v tomto období **obnoveny neuspokojené pohledávky**, dle § 209 občanského zákoníku, ve výši **7,7 mld. Kč**.

V **Tabulce č. 41** je uveden přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle vybraných daňových příjmů pro období roku 2020 spolu s odpovídajícími hodnotami

roku 2019. Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků udává podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání na předmětné dani k celkovému objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání, procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků na předmětné dani k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Tabulka č. 41: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků u vybraných druhů příjmů

v mil. Kč

Druh příjmu	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené vymáhacími úkony			
	K 31. 12. 2019		K 31. 12. 2020		v roce 2019		v roce 2020	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%	Částka	%
Daň z přidané hodnoty	17 493,8	67,9	16 885,2	66,1	3 059,3	60,1	1 598,7	65,6
Daně z příjmů	5 926,8	23,0	6 280,7	24,6	1 219,9	24,0	495,8	20,4
Daň z nemovitých věcí	287,0	1,1	300,8	1,2	77,8	1,5	38,4	1,6
Daň z nabytí nemovitých věcí**	215,6	0,8	216,7	0,8	136,8	2,7	57,7	2,4
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí*	410,7	1,6	330,9	1,3	39,6	0,8	19,4	0,8
Daň silniční	317,8	1,2	348,2	1,4	128,5	2,5	62,2	2,6

* Případy, kdy předmět daně vznikl do 31. 12. 2013

** Případy, kdy předmět daně vznikl po 1. 1. 2014.

Nejvyšší hodnoty jsou dlouhodobě evidovány u vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků na DPH. Z meziročního porovnání údajů k daňovým nedoplatkům u jednotlivých vybraných druhů příjmů je patrný v zásadě vyrovnaný trend u objemu nedoplatků vymáhaných a výrazný pokles u objemu nedoplatků vymožených, a to v důsledku mimořádných opatření, přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19.

Tabulka č. 42 uvádí přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle jednotlivých způsobů daňové exekuce podle § 178 DŘ, a to pro období roku 2020 spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2019. Procentuální údaj u vymáhaných nedoplatků udává podíl objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání u předmětného způsobu daňové exekuce k celkovému objemu nedoplatků evidovaných ve vymáhání, procentuální údaj u nedoplatků vymožených udává podíl vymožených nedoplatků předmětným způsobem daňové exekuce k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Tabulka č. 42: Přehled vymáhaných a vymožených nedoplatků podle daňové exekuce

v mil Kč

Daňová exekuce	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené			
	k 31. 12. 2019		k 31. 12. 2020		v roce 2019		v roce 2020	
	Částka	%	Částka	%	Částka	%	Částka	%
Srážkami ze mzdy	1 418,8	5,5	1 253,8	4,9	140,1	2,8	88,9	3,7
Příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	6 514,0	25,3	3 778,8	14,8	3 951,0	77,7	1 655,0	67,9
Příkázáním jiné peněžité pohledávky	500,2	1,9	529,3	2,1	303,1	6,0	162,9	6,7
Postižením jiných majetkových práv	296,3	1,1	322,6	1,3	9,4	0,2	15,9	0,7
Prodejem movitých věcí	416,4	1,6	355,1	1,4	224,9	4,4	45,9	1,9
Prodejem nemovitých věcí	1 006,1	3,9	1 004,3	3,9	103,9	2,0	67,5	2,8

K 31. 12. 2020 byly jednotlivými způsoby provedení daňové exekuce dle DŘ vymáhány nedoplatky o celkové výši 7,2 mld. Kč, což odpovídá 28,4 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Za období roku 2020 byly těmito způsoby vymáhání vymoženy v souhrnu 2,0 mld. Kč, resp. 83,6 % z celkového objemu nedoplatků vymožených vymáhacími úkony.

Nejvíce využívaným a nejefektivnějším exekučním prostředkem byla v roce 2020, stejně jako v letech předchozích, daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb. Dalším poměrně hojně využívaným způsobem daňové exekuce při vymáhání daňových nedoplatků je exekuce srážkami ze mzdy, její efektivita je však obecně omezena vzhledem k faktu, že mzda dlužníků bývá v době nařízení daňové exekuce nezřídkou postihována srážkami pro pohledávky jiných věřitelů.

Ke dni 31. 12. 2020 vykazovaly FÚ kumulovanou částku daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených **insolvenčních řízení** v hodnotě **3,5 mld. Kč**, což představuje 13,7 % z objemu všech daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Došlé platby z insolvenčních řízení v průběhu roku 2020 činily celkem **370,3 mil. Kč**. Míru uspokojení pohledávek věřitelů uplatněných v insolvenčním řízení významně ovlivňuje složení a hodnota majetku dlužníka v úpadku, počet jeho věřitelů, kvalita výkonu činností insolvenčního správce (zejm. využití všech zákonných prostředků ke zvýšení hodnoty majetkové podstaty a úspěšnému popření sporných pohledávek) a likvidita majetkové podstaty sloužící k uspokojení uplatňovaných pohledávek. Důležitým aspektem odrážejícím se ve výsledných statistikách je délka trvání insolvenčního řízení. V praxi je majetek dlužníka často již před vznikem daňového nedoplatku, resp. před stanovením daně, zatížen zástavními právy jiných věřitelů s ještě výhodnějším pořadím uspokojení pohledávky (nejčastěji se jedná o pohledávky poskytovatelů platebních služeb z úvěrů poskytnutých na pořízení, provoz či údržbu majetku dlužníka). Výtečnost řízení závisí rovněž na tom, zda dlužník využije výhod spojených se sanačními způsoby řešení úpadku, které umožňují další ekonomickou činnost dlužníka (oddlužení, reorganizace), či zda je úpadek řešen tzv. likvidačním způsobem (konkurs).

Vymáhání daňových nedoplatků prostřednictvím **soudních exekutorů** je FÚ využíváno pouze v nezbytných případech. OFS evidovaly v průběhu roku 2020 ve vymáhání zabezpečeném prostřednictvím soudních exekutorů daňové nedoplatky ve výši **6,3 mil. Kč** a za období téhož roku bylo soudními exekutory vymoženo **5,0 mil. Kč**. Uvedené údaje zahrnují

pouze pohledávky, které soudní exekutoři vymáhali **k návrhu správce daně, jako oprávněného**, ve smyslu § 175 odst. 1 DŘ. Správce daně také **z titulu věřitele** přihlašuje daňové pohledávky **do exekucí prováděných soudními exekutory**; tyto pohledávky jsou obsaženy ve statistických údajích k jednotlivým způsobům provádění daňové exekuce. V průběhu roku 2020 se jednalo o částku **72,0 mil. Kč**, přičemž v rámci téhož období získaly OFS z pohledávek, přihlášených do exekucí prováděných soudními exekutory, částku **23,0 mil. Kč**.

FS nadále věnuje intenzivní péči interním opatřením, umožňujícím vymáhacím útvarům zvýšit efektivitu práce s nedoplatky. Vymáhacím útvarům je poskytována a dále rozvíjena pravidelná automatizovaná podpora v podobě aktualizovaného přehledu o provedených a možných dalších vymáhacích postupech vůči dlužníkům. Jsou vyhledávány další formy komunikace s dlužníky za účelem plnění jejich povinností. Všechny FÚ v roce 2020 již realizovaly převážnou většinu nařizovaných dražeb elektronickou formou. Dražby nařízené FÚ jsou tak zpřístupněny širšímu okruhu potenciálních dražitelů.

Také oblast vymáhání daňových nedoplatků byla v průběhu téměř celého roku 2020 ovlivněna v důsledku mimořádných opatření, přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19, což se výrazně projevilo především v objemu vymožených nedoplatků. Jednalo se zejména o důsledky omezení přímých kontaktů mezi správcem daně a daňovými subjekty, dočasné omezení výkonu většiny daňových exekucí, zejména daňových exekucí příkázáním pohledávky z účtu, srážkami ze mzdy a prodejem movitých a nemovitých věcí. V průběhu roku bylo také dočasně omezováno předávání nedoplatků do vymáhání, v souvislosti s rozhodnutími ministryně financí, publikovanými ve Finančním zpravodaji (tzv. liberační balíčky, resp. generální pardony). Případy, kdy by okamžité provedení daňové exekuce mělo pro daňový subjekt zvláště nepříznivé následky mající přímou souvislost s pandemií COVID-19, byly a jsou řešeny také na základě žádostí o posečkání. V souladu s DŘ se daňová exekuce odkládá po dobu řízení o návrhu na posečkání, bylo-li návrhu daňového subjektu vyhověno, daňová exekuce je zastavena. Zejména u nově vzniklých nedoplatků u doposud nedlužících daňových subjektů bylo vždy vydáváno vyrozumění o výši nedoplatku, přičemž jeho součástí byla informace o lhůtě k úhradě nedoplatku do 20 dnů ode dne doručení vyrozumění a poučení daňového subjektu o možnosti podat žádost o posečkání úhrady daně nebo rozložení úhrady daně ve splátkách.

Důsledkem uvedených opatření bylo výrazné utlumení vymáhací činnosti FÚ v průběhu podstatné části roku 2020.

Z dlouhodobého pohledu mají na efektivitu vymáhání daňových pohledávek nežádoucí dopady zejména následující faktory:

Mezi základní příčiny nedobytnosti daňových pohledávek se dlouhodobě řadí nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, při úmrtí dlužníka předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, vysoký počet právnických osob, které se dostávají do likvidace. Vliv na vymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti právnických osob, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je doměření daňových povinností daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo v úpadku. Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze spatřovat také v druhotné platební neschopnosti daňových subjektů a v podvodném jednání daňových subjektů s cílem získat majetkový prospěch. Dlužníci často využívají možnosti

efektivně zmařit konání správce daně podáním insolvenčního návrhu ohledně svého majetku, čímž správce daně ztrácí reálnou možnost dále vést na tento majetek daňovou exekuci. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkursních a insolvenčních řízeních a nedoplatky právnických osob v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a poměrně nízká výtěžnost pro správce daně). Problematické jsou nekontaktní daňové subjekty, a to zejména subjekty bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde je na jedné adrese registrováno mnoho dalších subjektů. Nekontaktní jsou také fyzické osoby, přihlášené k pobytu na adrese ohlašovny nebo na adrese sídla zvláštní matriky. Negativa přináší také stále vysoká míra zadluženosti fyzických i právnických osob a dlužníci s vícečetnými exekucemi.

5. Kontrolní činnost

Dosažení cíle správy daní v oblasti správného zjištění a stanovení daní je realizováno prostřednictvím aplikace vyhledávacích a kontrolních postupů z DŘ. Provádění těchto postupů bylo v roce 2020 významně ovlivněno pandemií COVID-19. Protiepidemická opatření znamenala omezení osobního kontaktu s veřejností, a společně s dlouhodobou nepřítomností některých pracovníků FS (čerpání OČR, nemoc, karanténa) způsobila výrazné ztížení podmínek pro provádění kontrolní činnosti, která však v rámci možností pokračovala se zaměřením na vyšší efektivitu a při maximální snaze o využívání nových technologií v rámci kontrolní činnosti, jako jsou např. vzdálené přístupy, virtuální schůzky apod. Pracovníci kontrolních útvarů se nad rámec činnosti, kterou vykonávali v minulých letech, podíleli na zpracování agendy týkající se kompenzačních bonusů, která byla nastavena jako prioritní.

Plošné kontroly těch, kteří si požádali o kompenzační bonus pro OSVČ nebyly prováděny, neboť prioritou pro FS bylo vyřízení žádostí a proplacení kompenzačních bonusů. V této fázi FS průběžně posuzuje podávané žádosti o kompenzační bonus ve vazbě na účty uváděné v žádostech a další faktory s touto problematikou související. Touto kontrolně-analytickou činností byly detekovány případy, kdy došlo ke zneužití identity osoby (viz kapitola 5.4.2).

5.1 Vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost patří mezi základní a nejrozšířenější postupy při výkonu správy daní. Efektivním využíváním zdrojů získává FS relevantní informace využitelné v rámci svých zákonných kompetencí. Výstupy z vyhledávací činnosti jsou dále zpracovávány a vyhodnocovány za použití moderních technologií a metod a jsou podkladem pro cíleně zaměřenou kontrolní činnost u konkrétních daňových subjektů, skupin daňových subjektů, oblastí ekonomických činností či v rámci konkrétních druhů daní. Tyto relevantní informace jsou hlavním pilířem pro volbu optimálního nástroje řešení rizikové situace, zajištění relevantní nápravy v plnění povinností ze strany daňových subjektů a v konečném důsledku vedou k naplňování hlavního poslání správy daní.

Vyhledávací činnost probíhá ve všech oblastech správy daní a stále častěji se na ní významně podílí automatizované a analytické procesy. Tento trend je například patrný v rámci DPH v systému Kontrolních hlášení či při komunikaci s bankovními institucemi. Jakožto

elementární nástroj je nezbytnou součástí všech fází daňového řízení, tj. od registračního řízení přes kontrolní postupy až po exekuční činnost.

Mezi hlavní postupy vyhledávací činnosti patří místní šetření, při kterém správce daně ověřuje správnost a úplnost údajů uvedených v podaných daňových tvrzeních, hlášení a dalších povinných evidencích, získává důkazní materiál či ověřuje další skutečnosti rozhodné pro výkon správy daní.

Ke zvyšování efektivity vyhledávací činnosti přispívá mimo jiné i postupná elektronizace celé veřejné správy, která umožňuje nejen intenzivnější spolupráci mezi orgány veřejné moci, ale i s dalšími osobami. Z hlediska mezinárodní úrovně v oblasti boje proti daňovým únikům je to spolupráce s příslušnými orgány v zahraničí založená na efektivní výměně informací. Hlavním cílem je nejen vyšší míra úspor zdrojů, rychlost a účinnost, ale i komfortnější komunikace mezi správcem daně, daňovými subjekty a dalšími osobami zúčastněnými na správě daní.

Konkrétní vyhledávací činnost se v roce 2020 soustředila, mimo již zmiňovanou oblast DPH, i na ostatní daně. Jednalo se například o vyhledávací činnost směřující ke komparaci vazeb mezi údaji v účetní závěrce a daňovém přiznání, prověření zákonných rezerv na opravu hmotného majetku či k ověření oprávněnosti uplatnění slevy na manželku/manžela, zjištění okolností uplatňování nezdanitelných částek v souvislosti s předčasným ukončením smluv o životním pojištění. V souvislosti s vyplácením tzv. kompenzačních bonusů šlo pak o vyhledávací činnost směřující v odůvodněných případech k ověření splnění zákonných podmínek pro uplatnění nároku na dotčený kompenzační bonus.

Z výše uvedeného je tedy patrné, že vyhledávací činnosti a na ní navazující činnost kontrolní je nutné stále vnímat jako ucelený soubor dílčích kroků správce daně, a to od jejich přípravy, přes zahájení, průběh až po jejich ukončení.

5.2 Postup k odstranění pochybností

Postup k odstranění pochybností patří ke kontrolním postupům, který je ukotven v DR a je využíván v případech konkrétních pochybností o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti podaného daňového tvrzení, dodatečného daňového tvrzení a dalších písemností předložených daňovým subjektem nebo o pravdivosti údajů v nich uvedených. V případě méně závažných či méně podstatných zjištění správce daně upřednostnil formu neformální komunikace s daňovými subjekty, a to i s ohledem na vládní opatření související s pandemií COVID-19, kdy řada DS reagovala na telefonické upozornění, a díky tomu se značnou část nesrovnalostí v daňových tvrzeních podařilo odstranit bez zahájení postupu k odstranění pochybností podáním dodatečných daňových přiznání ze strany daňových subjektů. Teprve v případě zjištění závažnějšího charakteru správce daně volil uvedený postup, oproti volbě případného zahájení daňové kontroly, kdy byla pro stanovení procesního postupu určující míra očekávaného věcného a časového rozsahu dokazování.

Tabulka č. 43: Počet a výsledky postupů k odstranění pochybností

k 31. 12. 2020

Druh příjmu	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností (v tis. Kč)		
			daňové povinnosti	nadměrného odpočtu	ztráty
Daň z přidané hodnoty	9 644	7 814	1 160 740	-804 860	-
Daň z příjmů právnických osob	942	414	345 573	-	-232 293
Daň z příjmů fyzických osob	2 901	1 215	57 951	-	-2 011
Daň z nabytí nemovitých věcí	793	568	28 697	-	-
Daň silniční	193	148	2 521	-	-
CELKEM	14 473	10 159	1 595 482	-804 860	-234 304

U vybraných daní uvedených ve výše uvedené tabulce bylo za rok 2020 ukončeno 14 473 postupů k odstranění pochybností. Z výše uvedené tabulky jednoznačně vyplývá, že největší procentní podíl na ukončených postupech k odstranění pochybností měly postupy k odstranění pochybností na DPH. Konkrétně se jednalo o 66,6 %. V porovnání s předchozím rokem došlo k celkovému snížení počtu ukončených postupů k odstranění pochybností, a to konkrétně o 5 192 postupů (pokles o 26,4 %). Zároveň také došlo ke snížení celkového počtu ukončených postupů k odstranění pochybností s rozdílem, a to o 3 155 postupů (pokles o 23,7 %). Z výše uvedeného vyplývá, že v porovnání s předchozím rokem došlo ke snížení počtu ukončených postupů k odstranění pochybností s rozdílem na DPH o 2 130 postupů (pokles o 21,4 %). Pokles počtu zahájených POP na dani z nabytí nemovitých věcí měl důvod ve zrušení této daně dne 26. 9. 2020.

Nejčastěji zjišťované nedostatky na DPH jsou neoprávněně uplatněné odpočty z plnění, které se vůbec neuskutečnilo, nebo nebylo použito k ekonomické činnosti plátce, nezaevidování uskutečněných zdanitelných plnění, tj. neodvedení daně na výstupu, chybně uplatněná sazba daně, daňový subjekt se správcem daně nespolupracoval, na výzvu k odstranění pochybností nereagoval, nepředložil evidenci vedenou pro účely DPH a daňové doklady, neoprávněně uplatnění přenesení daňové povinnosti před účinností o registraci k DPH.

U DPPO byly v rámci postupů k odstranění pochybností zjištěny daňově neuznatelné náklady, nedostatky v uplatnění ztráty z minulých let a rozdíly v účetních výkazech v porovnání s řádným případně dodatečným daňovým tvrzením. U DPFO byly u postupů k odstranění pochybností zjištěny nedostatky v uplatnění slevy na dani případně daňového zvýhodnění, ztrát z minulých let, výše úroků z hypotečních a spotřebitelských úvěrů (nedoložení úvěrových smluv), a daňově neuznatelných nákladů.

5.3 Daňová kontrola

Daňová kontrola je komplexní kontrolní postup prováděný podle ustanovení § 85 až 88 DŘ. Kontrolní činnost v plném rozsahu probíhala v roce 2020 pouze v prvním čtvrtletí, následně byla kontrolní činnost výrazně omezena, ve vazbě na pandemii COVID-19, a tím byl rok 2020 naprosto odlišný od všech předešlých roků. Základní zaměření kontrolní činnosti však zůstalo zachováno jako v předchozích letech s důrazem na fiskálně

významné oblasti. Jednalo se zejména o kontrolu DPH a kontrolu DPPO. Kontrolní činnost byla v rámci možností daných aktuálními opatřeními soustředěna na provádění úkonů u řízení zahájených před začátkem pandemie. Došlo tak k časovým prodlevám, které byly ovlivněny nutností opakovaně rušit již dojednaná ústní jednání, výslechy či šetření na místě. Taktéž ze strany daňových subjektů byly, ať již objektivně či pouze z ryze formálních důvodů, odkládány mnohé úkony a v mnohem vyšší míře bylo požadováno prodloužení termínů pro splnění uložených povinností, což se projevilo v prodloužení doby trvání daňové kontroly.

Tabulka č. 44: Počet a výsledky daňových kontrol

k 31. 12. 2020

Druh příjmu	Počet subjektů*	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v tis. Kč)	Změna ztráty (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	584 900	3 432	3 776 526	-
Daň z příjmů právnických osob	676 600	1 292	1 946 118	-1 228 741
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	1 249 861	907	110 485	-66 847
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti	580 352	475	53 150	-
Daň z příjmů vybíraná srážkou § 36	527 017	237	46 643	-
Daň z nemovitých věcí	4 130 559	0	0	-
Daň z nabytí nemovitých věcí	63 707	1	191	-
Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí	162	0	0	-
Daň silniční	824 074	384	4 205	-
Daň z hazardu celkem	189	25	9 487	-
CELKEM	8 637 421	6 753	5 946 805	-1 295 588

* Údaj Počet subjektů je počtem aktivních DS ve sledovaném období.

Celkově doměřená daň z daňových kontrol činila 5 946 805 tis. Kč, což představuje oproti roku 2019 pokles o 16,9 %, došlo i k poklesu počtu ukončených daňových kontrol o 35,1 %. I přes zavedená protiepidemická opatření v roce 2020 nebyla kontrolní činnost zastavena.

V rámci daňových kontrol na DPH byly v roce 2020 zjištěny podvody v řetězcích detekovaných na základě analýzy kontrolních hlášení, fiktivní plnění či plnění deklarovaným dodavatelem, kdy daňový subjekt následně neprokázal nárok na odpočet daně, nepřiznání uskutečněných zdanitelných plnění, správnost sazby daně, přenesená daňová povinnost, zdanění přijaté úplaty, správnost vyúčtování záloh, úplnost osvobozených plnění, která mají vliv na výši krátícího koeficientu.

V rámci daňových kontrol na DPPO se jako v loňském roce nejčastěji vyskytovala zjištění v oblasti převodních cen v souvislosti se spojenými osobami, neoprávněné uplatnění odčitatelných položek, případně neoprávněné osvobození úrokových výnosů z korunových dluhopisů. V roce 2020 je evidován fiskální dopad z ukončených daňových kontrol na DPPO v celkové hodnotě 397,7 mil. Kč. Jedná se o odhad hodnoty, která byla odvozena z různých interních aplikačních oblastí, přičemž je předpokládán další technický rozvoj, který povede ke zpřesnění ukazatele. Rozdíl oproti hodnotám vztahující se k doměřené dani z kontrol je způsoben časovým posunem splatnosti doměrků, plynoucí z pravomocného vyměření

případně snížení nebo zrušení předpisu daně z důvodu využití opravných prostředků. V evidenci fiskálního dopadu nemusí být zohledněna celková hodnota doměrku, a to z důvodu právních ustanovení vyplývajících z DŘ, dle kterého daňový subjekt může požádat např. o posečkání úhrady daně.

U DPFO se jednalo o kontrolní zjištění, kdy daňový subjekt nepřiznal veškeré příjmy podléhající dani, dále uplatnil výdaje na osobní potřebu, výdaje za neprokázané služby, cestovní náhrady, nesprávnou výši odpisů, slevy na dani případně daňového zvýhodnění, a ztráty z minulých let.

5.4 Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

I přes nepříznivý stav navázaný na opatření související s pandemií COVID-19, byla nastavená a velmi dobře fungující vzájemná spolupráce OFS s orgány činnými v trestním řízení (dále též „OČTŘ“) dále zdokonalována. Bezodkladně bylo mj. reflektováno na trestnou činnost spojenou se specifiky pandemie COVID-19, kdy se jedná zejména o krácení daní a legalizaci ve spojení osob v souvislosti s obchody se zdravotnickým materiálem a správou kompenzačních bonusů dle ZKB.

Přestože se přijatá opatření negativně, ve smyslu utlumení ekonomických činností a každodenního života, dotkla všech občanů České republiky, tak byť v menší míře bylo dosaženo dobrých výsledků a řady úspěchů v boji proti daňové kriminalitě. Bez větších nejasností a tenzí došlo k nastavení součinnosti a komunikace mezi FS a OČTŘ v podmínkách modifikovaných epidemiologickou situací.

K 1. 10. 2020 byl novelizován zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“), kdy došlo i k úpravě § 138 stanovujícímu hranice výše škody, prospěchu, nákladů k odstranění poškození životního prostředí a hodnoty věcí, který nově určuje výši škody pro daňové trestné činy na částku nejméně 100 000 Kč.

5.4.1 Zkušenosti s činností orgánů činných v trestním řízení

Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2020 pokračovala úzká spolupráce s OČTŘ, plynule navazující na efektivně fungující součinnost z minulých let. Nastavená spolupráce s OČTŘ je i nadále ze strany FS hodnocena jako velmi přínosná a účinná. Při zachování legislativního rámce je zde pevně nastaven rámec flexibilní výměny informací, důležitý pro včasné odhalení a náležité zadokumentování trestné činnosti nejen na úseku hospodářské kriminality. Pracovní setkání musela být v roce 2020 omezena v návaznosti na opatření vyhlášená vládou ČR.

Systém spolupráce Kobra je i nadále pilířem zajišťujícím efektivitu součinnosti FS a OČTŘ jak na krajské, tak i na celostátní úrovni.

Konkrétní výsledky Kobry za rok 2020 ve srovnání s předchozími roky odpovídají trendu snižování kriminality i zlepšenému výběru daní (mj. sledovatelnému na zmenšení daňové mezery na DPH), jakož i trendu snižování škody způsobené pachateli na jednotlivý případ krácení daní. I přes uvedené trendy a ve ztížených podmínkách bylo v rámci centrální a regionální Kobry zajištěno 666,2 mil. Kč, zachráněno 14,2 mil. Kč, celkem tedy uchráněno 680,4 mil. Kč.

Nosným prvkem spolupráce nadále zůstává odhalování a dokumentování daňových trestných činů, kdy se jedná o někdy velice zdolnou činnost, neboť pachatelé této trestné činnosti využívají všech možných prostředků k tomu, aby tato jejich aktivita vykazovala co nejvyšší míru latentnosti a zůstala tak neodhalena. Na úseku DPH se tak jedná zejména o krácení daní u komodit „nelegální zaměstnávání“ a „agenturní zaměstnávání“, reklama, dovozy zboží, při kterých dochází ke krácení DPH a cla.

Daňová Kobra odhalila v roce 2020 vysoce organizovanou skupinu osob, která krátila DPH při obchodech s luxusními vozidly v letech 2016 až 2018. Do organizované trestné činnosti byly zapojeny desítky právnických osob, které měly pouze formálně přeprodávat luxusní motorová vozidla, organizátoři účelově vytvořené fakturační řetězce často měnili, aby znesnadnili odhalení. Celková škoda činí téměř 75 mil. Kč, bylo obviněno 24 fyzických osob a byl zajištěn majetek ve výši 18 mil. Kč.

Skupina osob byla odhalena v rámci prověřování řetězce obchodů se zbožím podléhajícímu režimu přenesení daňové povinnosti (tzv. „reverse charge“) při zdanitelném plnění nad 100 000 Kč za kalendářní den. Skupina úmyslně obcházela povinnost tím způsobem, že odběratelé zboží, konkrétně tuzemští obchodníci s mobilními telefony, měli po dohodě s dodavatelem navodit zdání, že se jedná o zdanitelné plnění v objemu nižším než 100 000 Kč. Dodavatelé mobilních telefonů, konkrétně společnosti s účelově dosazenými statutárními zástupci v postavení tzv. bílých koní, pak příznávanou DPH z prodeje tohoto zboží krátili uplatněním nároku na odpočet z dokladů znějících na fiktivní plnění. Uvedená trestná činnost byla prováděna nejméně od roku 2016 do současnosti. Celková výše škody činila 193 mil. Kč, bylo obviněno 13 fyzických osob a zajištěn majetek ve výši 13,5 mil. Kč.

Kriminalisté na základě vlastního zjištění detekovali skupinu osob, která měla vytvořit promyšlenou síť společností určenou k vyhotovování faktur znějících na fiktivní plnění. Tyto fiktivní faktury měly být vystavovány za různé služby, zejména pak za služby související se zaměstnáváním osob prostřednictvím personálních agentur. Skupina byla složena jak z osob z ČR, tak i osob z bývalého Sovětského svazu. Osoby byly velmi dobře organizovány a účetnictví jim zpracovávala osoba, která byla v minulosti již za podobnou trestnou činnost trestně stíhána. V rámci trestního řízení se Daňové Kobře podařilo ze způsobené škody 70 mil. Kč u 10 obviněných fyzických osob zajistit majetek v hodnotě cca 30 mil. Kč a dalších 12 mil. Kč bylo zachráněno na nevyplacených nadměrných odpočtech.

V rámci mezinárodní operace s krycím názvem PRIZMA se Daňové Kobře podařilo odhalit organizovanou skupinu osob používající fiktivní faktury s cílem neodvádět státu DPH a daň z příjmů. Pro tento záměr pachatelé využívali personálních agentur, dodávajících pracovníky (obvykle cizince) do řady výrobních podniků na území České republiky, které však skrytě ovládali prostřednictvím nastrčených osob. Celková škoda byla vyčíslena na 180 mil. Kč, u obviněných 19 fyzických a 5 právnických osob byl zajištěn majetek v hodnotě cca 120 mil. Kč.

5.4.2 Příklady nejzávažnějších oznámených trestných činů

Stejně jako v roce 2019, tak i v roce 2020 zjišťovala FS nejzávažnější případy zkrácení daní v souvislosti se „zaměstnáváním“ ze strany personálních agentur, s nelegálním poskytováním zahraniční pracovní síly. I nadále mezi nejzávažnější případy spadají případy organizovaného zkrácení daní a cla při dovozu zboží (uměle snižována hodnota zboží) a jeho následný prodej (fiktivním odběratelům v jiných členských státech) s uplatněním osvobození

od daně na výstupu. Fakticky je však organizátory krácení daní zboží nevidovaně prodáno v tuzemsku či dodáno do jiného členského státu (skrytí identity skutečného odběratele).

V roce 2020 i nadále ze strany FS převažovalo podávání oznámení o podezření ze spáchání trestného činu dle ustanovení § 240 trestního zákoníku, tj. na podezření ze zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby.

Správce daně zjistil, že plnění vykázaná v přiznáních k DPH za zdaňovací období z přelomu roku 2019 a 2020 neodpovídají skutečnému stavu obchodních transakcí s pořízeným zbožím z EU i mimo EU a jeho následným prodejem do států v rámci EU. Provedeným šetřením bylo zjištěno, že transakce realizované prostřednictvím společnosti ve skutečnosti neprovádí jednatel, ale neznámé třetí osoby vystupující za jednatele a společnost, které disponovaly přístupovými údaji k datové schránce daňového subjektu. Tyto neznámé osoby realizovaly pořízení zboží z EU a dovoz zboží a následně deklarovaly jeho dodání do JČS jako plnění osvobozené od daně, ale ve skutečnosti bylo zboží distribuováno v rámci České republiky. Trestní oznámení bylo podáno na škodu ve výši 77,8 mil. Kč.

Dalším podezření ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby ve smyslu § 240 trestního zákoníku bylo učiněno na základě kontroly provedené správcem daně u několika obchodních korporací zapojených do řetězce firem poskytujících služby ostrahy (komodita agenturní zaměstnávání). Na základě této kontroly správce daně oznámil orgánům činným v trestním řízení celkový daňový únik ve výši 27 mil. Kč. Bohužel v rámci opatření vyhlášených vládou ČR k omezení následků spojených s pandemií COVID-19, tedy vyplácením tzv. kompenzačních bonusů, detekuje FS osoby, které se snaží využít složité situace podnikatelů a na jejich úkor a bez jejich vědomí (odcizení identity) žádaly o vyplacení kompenzačních bonusů. Pracovníkům FS se však takováto jednání podařilo včas detekovat a ve spolupráci s OČTŘ dokumentovat. Nejzávažnější byl případ se škodou téměř 17 mil. Kč, kdy pachatel podal na 400 žádostí o kompenzační bonus.

Tabulka č. 45: Podněty předané finančními úřady orgánům činným v trestním řízení

Ve věci	Počet předaných případů					Částka v mil. Kč				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
Zkrácení daně (§ 240)	1 376	1 968	2 088	1 159	904	7 358	7 615	6 610	4 893	3 485
Neodvedení daně (§ 241)				392	213				146	106
Prohlášení o majetku (§ 227) ¹⁾				317	120					
Jiného (§ 254) ²⁾	283	570	445	122	85	436	279	165		
CELKEM	1 659	2 538	2 533	1 990	1 322	7 794	7 894	6 775	5 039	3 591

Uvedené § dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁾ § 227 - Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku.

²⁾ § 254 – Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

Z přehledu podaných trestních oznámení v roce 2020 uvedených v **Tabulce č. 45** je zřejmé, že proti roku 2019, došlo k celkovému poklesu podaných trestních oznámení o 668. Pokles počtu oznamovaných podezření z trestné činnosti je v souladu s výsledky spolupráce FS s OČTŘ za rok 2020 a trendu snižování kriminality i zlepšenému výběru daní.

K největším snížením došlo u § 240 trestního zákoníku o 255 oznámení a u § 227 trestního zákoníku o 197 oznámení. Pozitivní je meziroční pokles způsobené škody o 1 448

mil. Kč. Pokles způsobila nejen aktivně-preventivní činnost státních orgánů, ale i pokles a omezení podnikatelských aktivit v roce 2020.

6. Mezinárodní spolupráce a mezinárodní zdaňování

6.1 Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Mezinárodní spolupráci v oblasti přímých daní upravuje zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZMSSD“). Do tohoto předpisu byla transponována evropská legislativa, a to směrnice Rady č. 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice Rady č. 77/799/EHS, která byla již několikrát novelizována. Dne 29. 8. 2020 nabyl účinnosti zákon č. 343/2020 Sb., který mimo jiné novelizuje ZMSSD a transponuje tak směrnici Rady č. 2018/822/EU o správní spolupráci týkající se povinné automatické výměny informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním spojeným s vysokým rizikem vyhýbání se daňovým povinnostem, neplnění povinností podle společného standardu OECD pro oznamování, či zastírání skutečného vlastníka plynoucí z takového uspořádání. Informace o nových uspořádáních jsou vyměňovány vždy za čtvrtletí.

Výměna informací probíhá v rámci mezinárodní spolupráce trojí formou: výměna informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní výměna informací) a automatická (pravidelná) výměna informací. Přičemž Finanční správa ČR využívá všech uvedených forem.

ČR v roce 2020 obdržela celkem 539 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn a odeslala celkem 224 žádostí o výměnu informací a spontánních výměn. Mezi nejčastěji dožádanými státy bylo Německo, Polsko, Nizozemí, Slovensko, Itálie a další. Z nečlenských zemí EU byly např. dožádány USA, Britské panenské ostrovy, Ruská federace, Norsko, Švýcarsko, Belize. V rámci přímé přeshraniční spolupráce vybraných FÚFÚFÚ ve vztahu k Německu a Slovensku bylo v roce 2020 zaznamenáno celkem 50 výměn korespondence. V souvislosti s rozšířenými možnostmi mezinárodní spolupráce podle TIEA a mnohostranné Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech, byla i v roce 2020 prováděna šetření, zaměřená na prověřování transakcí vůči daňově preferenčním jurisdikcím.

FS obdržela zhruba 15 188 záznamů v rámci automatické výměny informací FATCA a přibližně 635 507 záznamů v rámci automatické výměny informací o finančních účtech (GATCA), a to od 83 zúčastněných států. V rámci GATCA Česká republika odeslala 1 340 296 záznamů do 67 států. V rámci výměny informací o tzv. rulings obdržela finanční správa ze zahraniční celkem 149 rozhodnutí a odeslala celkem 30 rozhodnutí. Na základě automatické výměny informací ve vztahu k nadnárodním společnostem, tzv. zpráva podle zemí (CbCR), ČR obdržela oznámení ze 46 států.

6.2 Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

V roce 2020 bylo vyřizováno celkem 1 261 nových případů. V porovnání s předchozím rokem 2019 (1 309 případů) tak došlo k 3,7% poklesu absolutního počtu nově vyřizovaných žádostí.

Zatímco počty tuzemských i zahraničních žádostí o informace a o doručení jsou v porovnání s rokem 2019 srovnatelné, u žádostí o vymáhání došlo ke změnám. Proti roku 2019 narostly tuzemské žádosti o vymáhání o 24,6 %. Naopak, zahraniční žádosti o vymáhání zaznamenaly propad o 44,5 %.

Co se týče zastoupení jednotlivých typů žádostí, žádosti o vymáhání byly zastoupeny nejsilněji, tvořily 69,2 % celkového objemu žádostí, následovaly žádosti o informace s 27,4% podílem a pouze 3,4 % tvořily žádosti o doručení. Bilance počtu tuzemských a zahraničních žádostí je nevyrovnaná, zejména u žádostí o informace je rozdíl výrazně ve prospěch zahraničních žádostí, naopak u žádostí o vymáhání se situace zlepšila ve prospěch tuzemských žádostí.

Inkaso, které FS obdržela za rok 2020 ze zahraničí (15,2 mil. Kč) oproti roku 2019 (16,0 mil. Kč) slabě pokleslo. Z tuzemska do zahraničí byla v roce 2020 převedena výrazně nižší částka (19,4 mil. Kč), než v roce 2019 (34,1 mil. Kč). Pokles inkasa byl ovlivněn především přetrvávajícími omezeními souvisejícími s pandemií COVID-19. Podrobnější přehled o počtu nově vyřizovaných žádostí v roce 2020 je uveden v **Tabulce č. 46**.

Tabulka č. 46: Nové žádosti o mezinárodní pomoc při vymáhání v roce 2020

Žádost	o informace	o doručení	o vymáhání	CELKEM
Zahraniční	313	34	244	591
Tuzemské	32	9	629	670
CELKEM	345	43	873	1 261

Nejvyšší intenzita vyřizování žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání pohledávek je dlouhodobě se sousedními státy, zejména německy mluvícími. V roce 2020 bylo pořadí následující: Německo (364), Slovensko (248), Rakousko (124) a Polsko (107). Ostatní země byly zastoupeny významně méně, nebo vůbec. Ze zemí mimo území EU se mezinárodní spolupráce při vymáhání pohledávek týkala Norska (7).

I přes stagnaci celkového počtu nových žádostí a omezení výkonu FS v rámci zavedených ochranných opatření proti šíření pandemie, zůstala intenzita komunikace ústředního kontaktního orgánu (GFŘ) se zahraničím na stejné úrovni jako v předchozím roce (11 808 zaznamenaných položek v roce 2020, 11 884 položek v r. 2019).

V případě agendy související s poskytováním informací jinému členskému státu EU o vratitelném přeplatku na daních z příjmu u subjektů se sídlem nebo bydlištěm v zahraničí nedošlo k žádné zásadní změně. V roce 2020 bylo předáno do zahraničí celkem 57 oznámení (61 v roce 2019). Nejvíce oznámení o vratitelném přeplatku bylo zasláno do Německa (11), Velké Británie (10) a Rakouska (9). Naopak ČR obdržela informace o vratitelných přeplatcích pouze v jednom případě (Rakousko).

Mezinárodní spolupráci při vymáhání finančních pohledávek negativně ovlivnila omezení zavedená v členských státech EU v souvislosti s opatřeními k pandemii COVID-19. Omezeně tak probíhala pravidelná jednání s ostatními členskými zeměmi EU, zejména k problematice vzájemné spolupráce ve spojitosti s odchodem Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z EU (BREXIT) k 31. 1. 2020.

6.3 Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

Problematika převodních cen je celosvětově vnímána jako velice riziková oblast, která bývá nadnárodními skupinami využívána k daňovému plánování a často i k daňovým únikům. O významnosti rizika svědčí i to, že Evropská unie vydala Směrnicí Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. 7. 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu, která byla v roce 2017 novelizována směrnicí Rady (EU) 2017/952. Tato směrnice byla do české právní úpravy transponována zákonem č. 80/2019 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony, který nabyl účinnosti 1. 4. 2019. Finanční správa k těmto aspektům zpracovala a také zveřejnila informaci pro daňové subjekty, aby jim ulehčila orientaci v dané problematice.

V roce 2020 zasáhla pandemie COVID-19 i do transakcí mezi spojenými osobami, čímž zvýšila poptávku po pravidlech posuzování těchto dopadů (vlivu na základ daně) na daňové subjekty. OECD na tuto poptávku zareagovala vydáním doporučení, na jehož překladu začala finanční správa koncem roku 2020 pracovat, tak aby jeho zveřejnění, mohlo proběhnout v nejbližší době.

Finanční správa koncem roku zaznamenala zvýšený zájem daňových subjektů o informace posuzování transakcí mezi spojenými osobami v souvislosti s odchodem Velké Británie z Evropské Unie a dalším posuzování těchto transakcí v následujících letech. Finanční správa na to zareagovala zveřejněním informace k BREXITU na internetu finanční správy, aby zvýšila právní jistotu daňových subjektů nejen při nastavování transakcí mezi tuzemskými daňovými subjekty a jejich spojenými osobami ve Velké Británii.

Stejně jako v minulých letech, se finanční správa v průběhu roku 2020 zaměřovala na kontrolu převodních cen obecně, aby zabránila možnému odlivu zisků uskutečňovaných pomocí transakcí mezi spojenými osobami. Pro daňové subjekty je výhodné předcházet daňové kontrole tím, že využijí institut závazného posouzení a požádají předem finanční správu o posouzení způsobu tvorby převodních cen mezi spojenými osobami. V roce 2020 bylo celkem podáno 36 žádostí o závazné posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednáváná mezi spojenými osobami, nebo způsobu určení základu daně stálé provozovny. V průběhu roku 2020 bylo řešeno 19 případů, kdy si subjekty požádaly o závazné posouzení, které bude posuzováno bilaterálně, tedy oběma dotčenými daňovými správami.

V neposlední řadě bylo řešeno 36 případů mezinárodních dohodovacích řízení k zamezení dvojímu zdanění ve vztahu k úpravě zisků plynoucích z řízených transakcí mezi sdruženými podniky nebo ve vztahu k alokaci zisků stálým provozovnám.

6.4 Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Mezinárodní administrativní spolupráce při správě DPH je realizována zejména na základě výměny informací se zahraničními daňovými správami, přičemž je kladen důraz na zamezení daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu EU.

Administrativní spolupráci mezi jednotlivými členskými státy EU upravují nařízení Rady (EU) č. 904/2010 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 79/2012 a č. 815/2012. Nařízení č. 904/2010 specifikuje jednotlivé typy výměny informací, a to výměnu informací na žádost a výměnu informací bez předchozí žádosti, která se dále člení na spontánní a automatickou.

Výměna informací o uskutečněných dodáních zboží a poskytnutích služeb do jiného členského státu je prováděna prostřednictvím elektronického systému VIES (VAT Information Exchange System). Správce daně tak získává aktuální údaje z EU, které mohou mj. pomoci správně vyměřit DPH v rámci tuzemského daňového řízení.

V tomto ohledu ukládá ZDPH vybraným daňovým subjektům povinnost podat tzv. souhrnné hlášení. Toto hlášení podává plátce DPH, který uskutečnil dodání zboží do JČS (tzv. intrakomunitární dodání zboží) či poskytl služby s místem plnění v JČS podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby. Identifikovaná osoba naproti tomu podává souhrnné hlášení pouze v případě, že uskutečnila poskytnutí služby s místem plnění v JČS podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby. Legislativní úprava ohledně postupů při podávání souhrnného hlášení, včetně případných oprav formou následného souhrnného hlášení, je zakotvena v § 102 ZDPH. Za rok 2020 podalo souhrnné hlášení o dodání zboží/služeb do JČS 103 100 plátců DPH a 9 019 identifikovaných osob; jde o obdobné počty jako v roce 2019. Pořízení z JČS vykázalo v daňovém přiznání 174 223 plátců DPH (obdobně jako v minulém roce) a 9 379 identifikovaných osob (meziroční nárůst o 14 %).

V oblasti výměny informací na žádost a spontánních informací došlo v roce 2020 opět ke snížení počtu žádostí zasílaných do jiných členských států EU. Tyto žádosti se soustřeďují na vybrané transakce zatížené zvýšeným rizikem podvodu; často jde také o prověřování konkrétních případů vykazování intrakomunitárních transakcí na základě porovnání údajů poskytnutých členskými státy EU v systému VIES s údaji z daňových přiznání českých plátců DPH a identifikovaných osob. Od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 bylo z ČR do EU odesláno 2 018 žádostí o informace a spontánních informací včetně dotazů na registrační data plátců DPH a identifikovaných osob; naopak doručeno bylo 1 836 výměn. Oproti roku 2019 jde o pokles cca o čtvrtinu v odchozím směru a o třetinu ve směru příchozím. Příčinu tohoto výrazného poklesu spatřujeme v utlumení činnosti finančních správ v souvislosti s pandemií COVID-19.

Výše uvedená čísla zahrnují i výměny informací uskutečněné v rámci přímé přeshraniční spolupráce se sousedními zeměmi, která umožňuje rychlejší a efektivnější sdílení informací. Počet těchto výměn se Slovenskem a Polskem meziročně poklesl, i zde vidíme příčinu v oblasti omezení kvůli COVID-19. Limitované možnosti spolupráce, projevující se především v oblasti technického řešení na německé straně, rovněž významně brzdí rozjezd přímé výměny s Německem, kde proběhly jen dvě výměny.

Při automatické výměně informací bez předchozí žádosti se mezi státy EU sdělují předem určené informace: v současnosti jde konkrétně o údaje o zahraničních osobách, které nejsou usazené v ČR, ale registrovaly se v ČR k DPH, nebo informace o dodání nových dopravních prostředků osobám neregistrovaným k DPH. Tyto informace jsou předávány, jakmile jsou k dispozici, nejpozději však do tří měsíců od konce kalendářního čtvrtletí, v němž byly uvedené informace získány.

Specifickým typem administrativní spolupráce dle nařízení č. 904/2010 je doručování správních aktů a rozhodnutí, které se týkají uplatňování právních předpisů o DPH na území jednoho členského státu, přičemž písemnost je doručena adresátovi v JČS prostřednictvím příslušného orgánu v tomto JČS. Celkem bylo v roce 2020 zpracováno 87 žádostí o doručení, z toho bylo 57 odchozích žádostí a 30 příchozích žádostí. Oproti roku 2019 nedošlo k výrazné změně.

V rámci mezinárodní spolupráce podle nařízení č. 904/2010 jsou prováděny i tzv. souběžné (multilaterální) kontroly, tj. kontroly zahajované správci daně více členských států. Aktivita FS v těchto kontrolách v roce 2020 kvůli pandemickým opatřením prakticky ustala. Česká republika neiniciovala zahájení žádné nové kontroly ani se do žádné nové nezapojila.

V kontextu postupů pro vrácení DPH stanovených směrnicí Rady 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě, které upravují ustanovení § 82, § 82a a § 82b ZDPH (směrnice Rady 2008/9/ES), je pro proces vrácení daně provozován elektronický systém. Pro odchozí žádosti o vrácení daně podávané z ČR do členských států EU je přístupná interaktivní aplikace „Vrácení DPH v rámci EU“ na Daňovém portále finanční správy. U příchozích žádostí z EU do ČR jako státu vrácení daně je pak v rámci ADIS implementována interaktivní aplikace na FÚ pro hlavní město Prahu, která umožňuje přijetí, evidenci, zpracování a elektronické vyřízení příchozích žádostí. Do ČR jako státu vrácení daně bylo v roce 2020 zasláno 29 119 žádostí z EU a počet žádostí zaslaných českými žadateli do států EU byl pro uvedený rok 29 765. Obě čísla jsou jen o málo nižší oproti roku 2019.

Od roku 2015 mohou osoby povinné k dani nově plně využívat zvláštní režim jednoho správního místa (MOSS). Do tohoto režimu bylo k 31. 12. 2020 v režimu EU registrováno 423 subjektů (oproti roku 2019 pokles o 11 %) a do režimu mimo EU 4 subjekty, které si zvolily ČR jako stát identifikace. Celkem od těchto subjektů ČR vybrala DPH pro jiné členské státy v objemu 20 742 000 EUR, nárůst o 38 % oproti roku 2019. Z ostatních zemí EU ČR získala 73 839 000 EUR, což je meziročně o 30 % více.

Ve vztahu ke třetím zemím je mezinárodní administrativní spolupráce při správě DPH prováděna na podkladě mezinárodních smluv uzavřených se třetími zeměmi, tj. smluv o zamezení dvojího zdanění, dohod o výměně informací v daňových záležitostech nebo na základě Úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech. V roce 2020 bylo těchto žádostí odesláno celkem 54, dvě žádosti naopak FS obdržela. Počet odesílaných žádostí soustavně roste, jedná se převážně o žádosti o výsledky svědků.

6.5 Mezinárodní spolupráce daňových správ

Rok 2020 byl v mnoha směrech výjimečný, neboť život společnosti byl zasažen pandemií COVID-19.

Krize ovlivnila životy stovek milionů lidí, zasáhla veřejné zdraví a následně i ekonomiky mnoha zemí světa. V důsledku protipandemických opatření, která zavedly jednotlivé státy světa, byla ze dne na den přerušena jakákoliv možnost bilaterálních či multilaterálních setkání. Jednotlivé daňové správy se primárně soustředily na zajištění jejich chodu a vytváření programů na podporu podnikatelského sektoru zasaženého touto pandemií. Nejenom daňové správy, ale především mezinárodní organizace se snažily na tento stav zareagovat tím, že pokud to povaha akce umožňovala, tak byla převedena do digitálního světa, např. ve formě videokonference, webového semináře či online jednání apod.

6.6 Finanční správa a mezinárodní daňové organizace

IOTA

Podobně jako i jiné mezinárodní organizace byla činnost Evropské organizace daňových správ (IOTA) v roce 2020 výrazně ovlivněna pandemií COVID-19. Pracovní program IOTA,

kteřý nabízí pracovníkům členských zemí IOTA možnost zúčastnit se akcí IOTA a načerpat informace a zkušenosti z jiných daňových správ, bylo nutné prakticky kompletně předělat. Především akce naplánované na první polovinu roku 2020 byly kvůli pandemii COVID-19 zrušeny.

Ani IOTA se však nesmířila s tím, že by oželela celý svůj pracovní program na rok 2020 a snažila se alespoň jeho část zachránit. Toto její úsilí se odrazilo v tom, že už Valné shromáždění IOTA, které představuje nejvyšší orgán IOTA a pravidelně se koná v polovině roku, bylo přesunuto do digitálního světa a konalo se formou videokonference. A obdobně tomu bylo i s akcemi pracovního programu naplánované na druhou polovinu roku 2020. I když některé z nich byly přesunuty do roku 2021, alespoň osm z nich se podařilo převést do formy videokonference. Těchto akcí se pak zúčastnilo 17 zástupců z FS.

Navíc, aby IOTA mohla být plně soběstačná v organizování různých forem digitálních akcí, a mohla je tak zahrnout do svého pracovního programu jako běžný standard, začala od poloviny července 2020 budovat ve svých prostorách sekretariátu digitální studio. Jeho dokončení bylo naplánováno do konce roku 2020.

Bez ohledu na pandemii COVID-19 bylo i v roce 2020 běžnou praxí, že FS reagovala na odborné dotazy, které přicházely z poradní komise IOTA.

Evropská unie – program Fiscalis

I v roce 2020 se dalo očekávat, že se FS bude podílet na organizačním zajištění akcí v ČR v rámci programu Fiscalis. Avšak pandemie COVID-19 zásadně zasáhla do těchto plánů. Do začátku účinnosti rozhodnutí generálního ředitele FS, kterým byly zrušeny veškeré pracovní cesty do zahraničí a doporučeno nepřijímat ani neorganizovat zahraniční návštěvy a akce v souvislosti s aktuálním výskytem pandemie COVID-19, se odchozích akcí v rámci programu Fiscalis zúčastnilo fyzicky pouze 11 pracovníků z FS. V následujícím období roku 2020 se pak akcí organizovaných prostřednictvím videokonferencí zúčastnilo 63 pracovníků z FS.

7. Výkon dalších kompetencí

7.1 Platby a vratky daní a poplatků

Tabulka č. 47: Vývoj celkového objemu plateb došlých na účty FÚ (v mil. Kč)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Rozdíl 19-18	Rozdíl 20-19
Na účty FÚ	1 316 426,4	1 420 925,6	1 523 644,6	1 616 656,5	1 553 483,0	93 011,8	-63 173,5
Z účtů FÚ	591 235,8	634 892,6	673 194,7	715 851,6	705 610,5	42 656,9	-10 241,1
CELKEM	1 907 662,2	2 055 818,2	2 196 839,3	2 332 508,1	2 259 093,5	135 668,7	-73 414,6

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 48: Meziroční index celkového objemu plateb došlých na účty FÚ a celkového objemu plateb odesílaných z účtů FÚ v roce 2020 (v %)

PLATBY	Index (%) 20/19
Na účty FÚ	96,1
Z účtů FÚ	98,6
CELKEM	96,9

7.2 Realizace převodů oprávněným příjemcům

Tabulka č. 49: Vývoj celkového objemu prostředků převedených FÚ různým typům příjemců

v mil. Kč

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19	Rozdíl 20-19
CELKEM	239 846,0	261 032,0	286 139,8	309 864,1	289 125,5	93,3	-20 738,6

Tabulka č. 50: Celkový objem prostředků převedených v roce 2020 rozpočtům územně samosprávným celkům a fondům podle typu příjemce

v mil. Kč

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí - ochrana životního prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	CELKEM
Obce	210 709,7	0,194		210 709,9
Kraje	72 309,9			72 309,9
SFŽP		0,202	4,102	4,3
Ostatní státní fondy			3,637	3,6
Národní fond			233,7	233,7
Rezervní fond			2,049	2,0
SFDI	5 862,0			5 862,0
Penzijní společnosti				
CELKEM	288 881,5	0,396	243,5	289 125,5

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

7.3 Cenová kontrola

V rámci FS provádí výkon cenové kontroly pouze SFÚ. Odbor cenové kontroly SFÚ zahrnoval v roce 2020 celkem 46 systemizovaných míst včetně ředitele odboru a 4 vedoucích pracovníků. Ke snížení počtu systemizovaných míst v útvaru z dřívějších 48 na 46 a k jejich přeskupení z dřívějších 7 oddělení do 4 stávajících oddělení došlo v rámci změn v systemizaci s účinností ode dne 1. 1. 2020.

Kontrolní činnost byla v roce 2020 zaměřena na ověřování dodržování regulačních pravidel stanovených ZC, prováděcí vyhláškou č. 450/2009 Sb., a souvisejícími cenovými výměry MF a Ministerstva zdravotnictví. Kromě regulovaných cen zboží byla v roce 2020

provedena jedna kontrola v oblasti neregulovaných cen dle ustanovení § 2 odst. 3 ZC v souvislosti se zneužitím výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího. V rámci kontrolních akcí zaměřených na regulované oblasti bylo rovněž ověřováno, zda prodávající plní své evidenční a informační povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 13 ZC.

Cenové kontroly byly prováděny podle ročního plánu kontrol na rok 2020 a současně byly zařazovány kontrolní akce operativně, na základě vnějších podnětů.

V roce 2020 bylo realizováno **145 kontrol**, nižší počet než v roce 2019 (187). V 6 případech se jednalo o opakované cenové kontroly u subjektů, u kterých bylo v minulosti zjištěno porušení cenových předpisů. Na základě podaného podnětu bylo provedeno 7 cenových kontrol, z toho ve 4 případech bylo zjištěno porušení cenových předpisů.

Nejvíce cenových kontrol bylo realizováno v souladu s plánovaným záměrem v odvětvích vodárenství (24), zdravotnictví (62) a pohřebnictví (27), méně pak v odvětvích doprava (3), mléčných výrobků pro žáky do škol (2) a zneužití výhodnějšího hospodářského postavení (1). Mimo plán byly v souvislosti s pandemií COVID-19 provedeny cenové kontroly zaměřené na dodržování maximálních cen osobních ochranných prostředků (26).

V důsledku snížení počtu provedených cenových kontrol poklesl i **počet pravomocně uložených pokut** ze 74 v roce 2019 na **47** v roce 2020. Při nižším počtu **uložených pokut** se snížila i jejich úhrnná výše, a to z 17 390 516 Kč v roce 2019, ve kterém jejich výši podstatně ovlivnila pokuta 10 000 000 Kč uložená subjektu z TOP 50 v odvětví vodárenství, na **7 111 000 Kč v roce 2020**.

V souvislosti s pandemií COVID-19 na území ČR, a s ní spojeným zvýšením poptávky po ochranných prostředcích, byla MF zavedena ode dne 4. 3. 2020 regulace formou maximální ceny pro osobní ochranné prostředky podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/425, třídy FFP3 vyrobené a uváděné na trh v souladu s technickou normou EN 149:2001+A1:2009 (dále také „respirátory třídy FFP3“). SFÚ provedl v první polovině měsíce března roku 2020 celkem 26 cenových kontrol zaměřených na dodržování maximální ceny respirátorů třídy FFP3 u subjektů zabývajících se výrobou, distribucí a prodejem těchto ochranných prostředků, přičemž výběr subjektů ke kontrole stejně jako celou kontrolní akci koordinovalo GŘ. V žádném kontrolovaném případě nebylo zjištěno překročení maximální ceny respirátorů třídy FFP3.

Klesající počet provedených cenových kontrol lze částečně přičíst opakovanému snižování počtu systemizovaných míst na odděleních cenové kontroly, k 1. 1. 2020 se jednalo o snížení ze 48 systemizovaných míst na 46 systemizovaných míst. K provedení nižšího počtu kontrol pak nepochybně přispěla i opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19 jak na straně FS (omezení kontrol na místě z důvodu minimalizace přímého kontaktu se zástupci kontrolovaných subjektů v měsících března až června a následně v měsících září až prosince roku 2020, omezení pobytu na pracovišti v rámci střídání pracovníků podle určených skupin), tak u kontrolovaných subjektů (uzavření základních škol, omezení rozsahu poskytovaných zdravotních služeb, opatření přijímaná provozovateli kritické infrastruktury jako je např. zásobování pitnou vodou).

V oblasti maximálních cen byly kontrolovány ceny mléčných výrobků dodávaných do škol. Oproti roku 2019 (13 kontrol) byly v roce 2020 provedeny pouze 2 kontroly, neboť základní školy byly po většinu roku z důvodu nepříznivé epidemiologické situace uzavřeny. Porušení cenových předpisů nebylo zjištěno.

Nejčastější kontrolní zjištění spočívalo v nedodržení závazného postupu při kalkulaci ceny zahrnutím ekonomicky neoprávněných nákladů či nepřiměřeného zisku. K častým zjištěním patřilo rovněž neuchování kalkulací cen po zákonem stanovenou dobu.

V oblasti podezření na zneužití výhodnějšího hospodářského postavení prodávajícího byla v roce 2020 na základě podnětu provedena jedna cenová kontrola zaměřená na ceny u pronájmu pozemků, na kterých jsou umístěna malá vodní díla, kdy zneužití výhodnějšího hospodářského postavení nebylo zjištěno.

Výsledky kontrolní činnosti SFÚ zaměřené na kontrolu dodržování cenových předpisů i nadále svědčí o nutnosti zachovat výkon cenové kontroly minimálně ve stávajícím rozsahu i v dalších obdobích, neboť zejména v odvětvích vodárenství, zdravotnictví a pohřebnictví neustále dochází k porušování cenových předpisů, v jehož důsledku může dojít k přímému poškození konečného spotřebitele.

7.4 Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Kontrolní činnost a vyměrování

Základem výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně prováděné FÚ je kontrolní činnost, v rámci které dochází k prověřování skutečností zakládajících případnou povinnost příjemců peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu nebo státních fondů nebo subjektů hospodařících s prostředky státního rozpočtu či jinými peněžními prostředky státu zaplatit odvod za porušení rozpočtové kázně a k němu příslušné penále. Bylo provedeno 1 778 kontrolních činností a v 78 případech došlo k vyměření odvodu bez kontroly. Celkem bylo zkontrolováno 3 491 projektů v celkové výši 14 791,75 mil. Kč.

Kontroly jsou FÚ prováděny buďto na základě vlastní vyhledávací činnosti nebo na základě podnětů. Podatelé podnětů jsou převážně poskytovatelé veřejných prostředků (ústřední orgány státní správy, státní fondy, Úřad práce ČR, Grantová agentura ČR a Technologická agentura ČR), NKÚ, v minimální míře pak soukromé osoby. Počet podnětů zasílaných FÚ se snižuje, v roce 2020 jich bylo zasláno 619 (pokles o téměř 48 % oproti r. 2019). Důvodem poklesu je možnost některých poskytovatelů, bez zapojení FÚ, přímo příjemci nevyplatit prostředky nebo je požadovat k vrácení (případně, je-li to možné, požadovat provedení opatření k nápravě), domnívají-li se, že došlo k pochybení, dle § 14e a § 14f ZRP.

Na základě podnětu bylo v roce 2020 prověřeno celkem 282 projektů o celkovém objemu 9 215,2 mil. Kč. Z tohoto počtu bylo 178 projektů spolufinancováno z prostředků EU, což tvoří 63,1 % těchto projektů na celkovém počtu projektů kontrolovaných z podnětu. Na základě vlastní vyhledávací činnosti bylo v roce 2020 prověřeno 3 209 projektů o celkovém objemu 5 576,5 mil Kč. Z tohoto počtu bylo 1 223 projektů spolufinancováno z prostředků EU, což tvoří 38,1 % těchto projektů na celkovém počtu projektů kontrolovaných na základě vlastní vyhledávací činnosti. Z celkového počtu 3 491 prověřených dotačních projektů bylo celkem 1 401 projektů spolufinancováno z prostředků EU, tj. 40,1 %, což znamená o 7,4 % méně než v r. 2019.

Z celkového počtu prověřených dotačních projektů bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně celkem u 850 projektů. V roce 2020 tak činil podíl zkontrolovaných projektů s nálezem 24,3 %. Objem zkontrolovaných prostředků s nálezem činil 439,4 mil. Kč.

I v roce 2020 se významná část kontrol týkala oblasti veřejných zakázek. Ve většině případů jde o kontroly časově náročné s požadavkem na velkou odbornost. S nálezem porušení

rozpočtové kázně u veřejných zakázek bylo ukončeno celkem 131 kontrol, přičemž pochybení byla zjištěna u 173 projektů. Nejčastěji zjišťovanými pochybeními jsou samotné neprovedení výběrového řízení, nedodržení zásady transparentnosti (zejména při zadávání hodnotících kritérií), rovného zacházení a zákazu diskriminace, nedodržování stanovených lhůt, neoprávněné dělení předmětu veřejné zakázky, použití jednacního řízení bez uveřejnění, provedení podstatných změn smlouvy, opomenutí zveřejňovat povinné údaje.

V případech, kdy kontrola FÚ zjistí porušení rozpočtové kázně, je ukládán odvod za porušení rozpočtové kázně a příslušné penále za jeho prodlení. Již několik let je při ukládání odvodu „ve výši porušení rozpočtové kázně“ uplatňován princip proporcionality, tj. je přihlíženo k míře splnění účelu a dalším okolnostem případu. V takových případech je aplikován Pokyn č. GFŘ-D-38. Odvod za porušení rozpočtové kázně byl vyměřen v celkové výši 350,9 mil. Kč (z této částky bylo vyměřeno 216,9 mil. Kč v souvislosti s porušením zákona o veřejných zakázkách) a penále v částce 220,6 mil. Kč. Bylo podáno 200 žádostí o povolení posečkáni v celkové výši 746,7 mil. Kč a také 82 žádostí o rozložení úhrad do splátek v celkové výši 60,8 mil. Kč.

Prominutí

S ohledem na to, že mnoho subjektů, kterým byl odvod za porušení rozpočtové kázně, anebo i penále za prodlení s ním, uložen, využije možnosti podání žádosti o jejich prominutí, tvořilo objemově významnou část agendy FÚ zpracování a postoupení těchto žádostí na GFŘ. V roce 2020 bylo na FÚ podáno 215 žádostí o prominutí, přičemž požadovaná částka k prominutí činila 332,8 mil. Kč.

Opravné a dozorčí prostředky

V roce 2020 bylo v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně na OFŘ zaevidováno celkem 276 podání týkajících se 153 daňových subjektů. Z toho bylo 220 odvolání proti platebním výměrům na odvod za porušení rozpočtové kázně, případně platebním výměrům na penále, 37 žádostí či návrhů na přezkoumání rozhodnutí vydaných v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, 18 návrhů na povolení obnovy řízení vedených v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně a 1 podnět na nečinnost. Počet podání se oproti předchozímu období opětovně snížil. Celkový počet vyřízených podání v roce 2020 převýšil počet podání v r. 2020 nově zaevidovaných, ačkoliv stoupá složitost projednávaných případů, především odvolání. Méně závažná pochybení, např. administrativního charakteru, jsou v mnoha případech vyřešena již na úrovni poskytovatele dotace s využitím ustanovení § 14f ZRP a v rámci správy odvodů za porušení rozpočtové kázně vykonávané OFS jsou pak řešeny převážně složité případy porušení rozpočtové kázně, které vyžadují i větší časovou dotaci k řešení.

OFŘ vyřídilo celkem 358 podání. Z toho činilo 303 vyřízených odvolání (z toho 59,4 % bylo zamítnuto), 50 návrhů na přezkoumání rozhodnutí, 4 návrhy na povolení obnovy řízení a 1 podnět na nečinnost. V roce 2020 bylo na úseku správy odvodů za porušení rozpočtové kázně evidováno 62 žalob a 30 kasačních stížností (7 aktivních – podaných OFŘ, 23 pasivních – podaných příjemci). Počet podaných žalob a kasačních stížností oproti minulému roku mírně poklesl (o 15). V roce 2020 bylo OFŘ doručeno 80 rozsudků KS, přičemž úspěšnost OFŘ před KS činí 67,5 %. NSS v roce 2020 rozhodl celkem ve 34 případech, zde je úspěšnost OFŘ celkově 76 % (66 % u aktivních kasačních stížností a 77 % u pasivních kasačních stížností).

7.5 Elektronická evidence tržeb

Systém evidence tržeb byl v České republice zaveden již před čtyřmi lety. K první vlně evidence tržeb, která byla spuštěna 1. 12. 2016 a týkala se tržeb poplatníků poskytujících stravovací a ubytovací služby, se od 1. 3. 2017 připojili i ti poplatníci, kterým plynou tržby z činnosti maloobchodu a velkoobchodu. Podnikatelé, jejichž činnost spadá do 3. a 4. vlny evidence tržeb, měli dle novely ZoET, která mimo jiné nově upravila náběh 3. a 4. vlny evidence tržeb a přinesla nejmenším podnikatelům možnost evidovat své tržby ve zvláštním režimu, začít evidovat společně v jedné vlně, a to od 1. 5. 2020. Následkem vývoje ohledně pandemie COVID-19 a ekonomickým potížím českých společností, které způsobila tato pandemie COVID-19, byl však schválen zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, který byl dále zákonem č. 449/2020 Sb., novelizován s účinností ode dne 3. 11. 2020. Novela tohoto zákona prodlužuje odklad elektronické evidence tržeb až do konce roku 2022 jak pro subjekty, které spadají do prvních dvou vln evidence tržeb (tedy stravovací a ubytovací služby, velkoobchod, maloobchod), tak pro subjekty, které měly původně začít evidovat tržby od 1. 5. 2020 (subjekty z 3. a 4. fáze evidence tržeb). Pozastavení evidence tržeb znamená, že do konce roku 2022 nemusí poplatníci odesílat údaje o tržbách správci daně, nemusí vystavovat účtenky dle zákona o evidenci tržeb a nemají povinnost umístit informační oznámení. Některé povinnosti poplatníkům i nadále zůstávají, a to povinnost ochrany autentizačních údajů, certifikátu a bloků účtenek (pokud je již obdrželi za účelem plnění povinností ve zvláštním režimu).

Systém evidence tržeb je plně funkční i po dobu, po kterou poplatníci nemají v důsledku novelizace ZoET povinnost tržby evidovat. Pokud tedy poplatníci i přes výše uvedené úlevy chtějí tržby evidovat, nic jim v tom nebrání. Povinnost evidovat tržby tak vzniká subjektům, bez ohledu na to, do které fáze evidence tržeb spadají, k datu 1. 1. 2023. Před zahájením evidence tržeb mají podnikatelé povinnost požádat o autentizační údaje, které jim umožní přihlášení na portál správce daně, kde zaevidují své provozovny a vygenerují certifikáty. O autentizační údaje lze požádat v souladu s ustanovením § 13 odst. 3 ZoET prostřednictvím datové schránky nebo osobně u kteréhokoliv věcně příslušného správce daně. K 31. 12. 2020 bylo vydáno celkem 41 558 autentizačních údajů, přičemž 21 279 (tj. 51,2 %) autentizačních údajů bylo vydáno prostřednictvím zapečetěných obálek, o které podnikatelé požádali osobně u správce daně, a 20 251 autentizačních údajů bylo doručeno do datových schránek. Dále bylo k 31. 12. 2020 poplatníky zaevidováno 91 314 provozoven a bylo vydáno 133 544 certifikátů.

Kromě žádosti o autentizační údaje mohou podnikatelé podat žádost o závazné posouzení o určení evidované tržby nebo o určení, zda platba může být evidována ve zjednodušeném režimu. K 31. 12. 2020 bylo podáno 58 žádostí o povolení evidovat tržby ve zjednodušeném režimu a 45 žádostí o závazné posouzení.

Od počátku fungování evidence tržeb bylo do systému k 31. 12. 2020 zasláno celkem 16 207 063 748 evidovaných tržeb, přičemž průměrná doba lokální odezvy činila 41 milisekund a průměrná doba zahraniční odezvy činila 230 milisekund. Celková částka priznaných tržeb k 31. 12. 2020 činila 1 378,6 mld. Kč.

Řádné a včasné plnění povinností při evidenci tržeb u subjektů podnikajících v oblasti stravovacích a ubytovacích služeb, velkoobchodu a maloobchodu je prověřováno jak orgány FS ČR, tak orgány CS ČR, a to v rámci vyhledávací činnosti podle § 78 a násl. DŘ. Kontrolní činnost však byla díky výše uvedeným skutečnostem utlumena. K 31. 12. 2020 bylo provedeno 11 828 kontrol. V 726 případech nedošlo k prověřování plnění povinností dle ZoET

(např. z důvodu, že byla provozovna uzavřena). Z 11 102 kontrol, v jejichž rámci bylo zjišťováno dodržování povinností uložených ZoET, bylo zjištěno pochybení v 5 396 případech (tj. ve 49 %).

K nejčastějším pochybením patřilo nezaslání údajů o evidovaných tržbách správci daně (4 387 případů), nevystavení účtenky (1 233 případů) a neumístění informačního oznámení (62 případů). Bylo vydáno 610 příkazů na místě a 21 příkazů. Předepsané pokuty činily celkem 15 195 525 Kč. Nejvyšší pokuta udělená v roce 2020 byla ve výši 220 000 Kč.

V případech zjištění zvláště závažných pochybení mohou kontrolní orgány přistoupit k opatřením k vynucení nápravy, díky nimž jsou oprávněny uzavřít provozovnu nebo pozastavit výkon činnosti do doby, než bude odstraněn závadný stav. V průběhu roku 2020 FS k tomuto opatření nepřistoupila.

V průběhu roku 2020 standardně docházelo na webových stránkách www.etrzby.cz k aktualizaci informací, a to jak pro podnikatele, firmy, IT vývojáře, tak pro zákazníky a širokou veřejnost. Prostřednictvím kontaktního formuláře byly zodpovídány metodické i technické dotazy. Na speciální infolince FS byly zodpovídány zejména dotazy metodického charakteru, které se týkaly jak problematiky evidence tržeb, tak problematiky kompenzačních bonusů. Celkem bylo v roce 2020 v těchto oblastech veřejností položeno 47 251 dotazů, z toho 965 dotazů bylo metodických dotazů, 5 421 technických dotazů a 40 865 dotazů bylo položeno prostřednictvím speciální infolinky FS.

8. Informační technologie

8.1 Automatizovaný daňový informační systém

Automatizovaný daňový informační systém (dále „ADIS“) je aplikačně technickou podporou FS ČR s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro činnost FS – registr daňových subjektů, zpracování daňových tvrzení/hlášení jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu FS a podpory služeb Daňového portálu. Součástí systému je také projekt Elektronické evidence tržeb. V oblasti správy daní zajišťuje také mezinárodní výměnu informací jak v oblasti přímých, tak i nepřímých daní. Každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují. V roce 2020 se jednalo především o novelu DŘ, rozšíření Mini-One-Stop-Shop na One-Stop-Shop. Vedly se přípravné práce projektu portál MOJE daně a pro zavedení Paušálního režimu daně z příjmů fyzických osob.

Rozvoj systému v oblasti **příjmových daní a daně silniční** v roce 2020 byl ovlivněn účinností nových nařízení vlády a působností některých ustanovení zákona č. 283/2020 Sb., kterým se mění DŘ a další související zákony v oblasti daní. Pandemická situace a její dopad do celého hospodářství ČR, především přijetím zákona č. 159/2020 Sb. a zákona č. 461/2020 Sb. o kompenzačním bonusu, zásadním způsobem ovlivnila vývoj úprav v oblasti příjmových daní a daně silniční a to zejména:

- zpracováním a vyplácením Žádostí o kompenzační bonus dle jednotlivých subjektů kompenzačního bonusu,

- zapracováním postupného prodlužování nouzového stavu dle jednotlivých bonusových období.

Současně se vznikem pandemické situace byly realizovány i úpravy na základě jednotlivých usnesení vlády nebo rozhodnutí ministryně financí podle § 260 DŘ, zveřejněných ve FZ, jmenovitě:

- usnesení vlády č. 204, rozhodnutí o zrušení daň zálohovat,
- rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události (FZ č. 4/2020),
- rozhodnutí o prominutí příslušenství daně, zálohy na daň a správního poplatku z důvodu mimořádné události (FZ č. 5/2020, FZ č. 38/2020),
- rozhodnutí o prominutí daně a příslušenství daně z důvodu mimořádné události (FZ č. 6/2020),
- rozhodnutí o prominutí daně, příslušenství daně a správních poplatků z důvodu mimořádné události (FZ č. 9/2020),
- rozhodnutí o prominutí daně, příslušenství daně a zálohy na daň z důvodu mimořádné události (FZ č. 22/2020),
- rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a zálohy na daň z důvodu mimořádné události (FZ č. 25/2020).

Na základě dalších legislativních změn byly provedeny úpravy v aplikačních oblastech daní z příjmů, a to především:

- změny hodnoty při uplatňování daňového zvýhodnění dle § 35c odst. 4 ZDP a slevy dle § 35bb odst. 4 ZDP minimální mzdy ve výši 14 600 Kč,
- změny hodnoty ke stanovení hranice pro solidární zvýšení daně dle § 16a ZDP průměrné mzdy ve výši 34 835 Kč.

V oblasti daně z příjmů ze závislé činnosti byla pro kontrolní účely zejména na FÚ implementována nová centrální funkčnost využití celostátních dat z přílohy č. 2 VDA DPZ („Přehled souhrnných údajů zaznamenaných na mzdových listech poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 ZDP“). Tato funkčnost může být využita např. pro kontrolu správného vracení přeplatků osobám uvedeným na příloze č. 2 VDA DPZ v rámci DAP, pro kontrolu nelegálního zaměstnávání, obcházení zákoníku práce - řetězení DPP, agenturního zaměstnávání apod., tj. využití údajů u konkrétního poplatníka - nerezidenta z celé republiky.

V oblastech **DPH a kontrolních hlášení** se v průběhu roku 2020 pracovalo především na postupech a technických řešeních ve spojitosti s novelou DŘ, účinné od 1. 1. 2021, kde dochází mimo jiné k zásadní změně především u zálohy na daňový odpočet a vyžaduje značné úpravy a podporu v ADIS. V souvislosti s rozhodnutími ministryně financí o prominutí příslušenství daně a správního poplatku z důvodu mimořádné události (SARS-CoV2), byly zapracovány úpravy, týkající se prominutí pokuty za opožděné podání DAP DPH a pokuty za nepodání kontrolního hlášení za konkrétní období.

V aplikační oblasti **daně z nemovitých věcí** byla zapracována nová Evidence nezdanitelných a od daně osvobozených nemovitostí. V aplikační oblasti **registru nemovitostí** byl zapracován nový výměnný formát Katastru nemovitostí.

V oblasti **mezinárodní spolupráce - přímé daně**, byla vytvořena nová aplikace pro automatické výměny informací mezi státy EU – DAC6 (Směrnice EU 2018/822 doplňující

Směrnici EU 2011/16/EU o povinné reportování informací o přeshraničních uspořádáních – Mandatory automatic exchange of information in the field of taxation in relation to reportable cross-border Arrangements). Zároveň byl na portále FS zprovozněn formulář pro elektronické podání oznámení DAC6. První výměny informací (pokud jde o technickou verzi vydání - iteraci #1 a iteraci #2) mezi ČR a centrální knihovnou EU pro DAC6 by měly proběhnout v 1. Q 2021. V dotazovacím systému centrální databáze ADIS byl položen základ - vytvořeny agregační databáze - pro analytická zpracování rozsáhlých přijatých dat z mezinárodních výměn, a to pro všechny typy výměn v přímých daních – DAC1, DAC2/CRS, DAC4/CbC, FATCA. Jednotlivé agregační databáze pak data třídí před jejich ztotožněním (ztotožněním osob), umožní jejich automatické, příp. manuální ztotožnění se Základními registry a dále pak prostřednictvím filtrů a výběrových ukazatelů poskytne požadované sestavy pro analytická zhodnocení. Vývoj zpracování analýz a sledování rizikových ukazatelů bude pro svou rozsáhlost pokračovat i v dalších letech. U **nepřímých daní** došlo k rozšíření elektronického formuláře Souhrnné hlášení VIES o stránky pro účely režimu skladu (Call-off stock) a přizpůsobení aplikací dopadům vystoupení Velké Británie z EU (BREXIT).

V oblasti **daně z hazardních her** byly realizovány především změny, které vyplývají ze změn v rámci novely DŘ. Jedná se hlavně o tyto úpravy:

- úprava pokuty za opožděné tvrzení daně,
- dopad § 87 odst. 4 na stanovování výše penále dle § 251,
- realizace protokolu pro ošetření novelizovaného ustanovení § 250 v souvislosti s přechodnými ustanoveními,
- změna data splatnosti doměřené daně,
- dopad úpravy § 101 odst. 5 na stanovení data splatnosti,
- zpracování elektronických DAP DHH v jiném než správcem daně zveřejněném formátu, tzn. rozšíření stávající aplikace zpracování DAP DHH tak, aby bylo možné zpracovat i podání realizovaná daňovým subjektem nejen v elektronické podobě, ale v tzv. nestrukturované podobě (v nepředepsaném formátu), nebo v papírové podobě.

V oblasti **interních registrů subjektů** byla v roce 2020 zapracována úprava pro přidělení obecného identifikátoru na žádost daňového subjektu dle § 130 odst. 4 písm. b) DŘ. Dále byly zapracovány úpravy v souvislosti s projektem portálu MOJE daně, zejména nové způsoby přihlášení:

- pomocí ověřené identity způsobem, kterým se lze přihlásit do datové schránky,
- s využitím přístupu se zaručenou identitou,
- pomocí přístupových údajů přidělených Finanční správou ČR.

V oblasti **obecné správy daní** byly v roce 2020 realizovány úpravy v souvislosti s rozhodnutími o prominutí daně, příslušenství daně a správních poplatků z důvodu mimořádné události SARS-CoV-2. Jednalo se zejména o:

- vypracování sdílené kontrolní funkce pro kontroly, zda jsou splněny podmínky pro prominutí pokut za opožděné tvrzení daně,
- prominutí pokut za opožděné tvrzení daně,
- prominutí úroku z prodlení dle § 252 DŘ,
- prominutí úroku z posečkané částky dle §157 DŘ,
- prominutí pokuty podle § 38w zákona č. 586/1992 Sb.

Dále na základě novely DŘ byly zapracovány rozsáhlé změny platné od 1. 1. 2021:

- výpočet úroku z prodlení dle § 251a, § 251b, § 252,
- výpočet a předepsání úroku z posečkáni dle § 157, § 251a, § 251b, § 253,
- vrácení a převádění přeplatků § 155, § 155a, § 155b.

Nově byla vypracována podpora pro evidenci odpisu daňového nedoplatku v důsledku oddlužení – osvobození dlužníka od placení pohledávek dle § 414 a § 417 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů. Byly vypracovány změny pro přípravu a výsun dat do nového portálu MOJE daně:

- osobní daňový kalendář byl rozšířen o termíny zaplacení záloh u daně silniční a daní z příjmů ze závislé činnosti a daně z příjmů ze závislé činnosti vybírané srážkou,
- nově jsou na portál vynášeny informace o splnění termínů v osobním daňovém kalendáři.

Oblast **evidence písemností** byla výrazně ovlivněna zavedením krizových opatření v souvislosti s výskytem SARS CoV-2. Na základě zákona č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu (jaro 2020) a zákona č. 461/2020 Sb. (podzim 2020) bylo řešeno především zpracování nových typů písemností, které se týkají kompenzačního bonusu. Zároveň byly realizovány nové typy písemností v souvislosti se zavedením nového institutu paušálního režimu daně z příjmů fyzických osob s účinností od 1. 1. 2021. V rámci vývoje bylo dále řešeno zpracování spisového a skartačního plánu do ADIS EPI a konverze dokumentů/generování PDF/A. V průběhu roku 2020 byly řešeny i úkoly týkající se vývoje spisové služby FS, a to především řešení nové podoby spisové služby, řešení nového rozhraní ADIS EPI pro napojení na elektronickou spisovnu SW OBELISK.

V rámci **evidence daní** v oblasti účtování státních příjmů bylo zavedeno účtování vyplacených záloh odpočtů DPH. Ve spolupráci s ČSSZ a VZP byly provedeny přípravné práce související se zavedením paušálního režimu daně z příjmů fyzických osob.

V oblasti **vymáhání daní** se zapracovala úloha pro Dotazy do centrální evidence účtů (CEÚ), která je ještě v současné době v pilotním provozu a probíhá poslední ladění programu. Účelem této úlohy je, aby díky odpovědím z CEÚ odcházely na jednotlivé banky již konkrétní dotazy a snížil se tak jejich počet.

Rozvoj systému v oblasti **elektronické evidence tržeb** v roce 2020 byl ovlivněn účinností novely ZoET, jež mimo jiné zavádí pro poplatníky možnost evidovat tržby ve zvláštním režimu. Bylo požadováno vytvořit evidenci žádostí a povolení (rozhodnutí) pro evidování tržeb ve zvláštním režimu, které budou obsahovat komplexní informace o průběhu zvláštního režimu u poplatníka, který požádal o povolení evidovat tržby ve zvláštním režimu. Pandemická situace a její dopad do celého hospodářství ČR ovlivnila odsunutí povinnosti evidence tržeb pro 3. a 4. vlnu a tím i evidenci tržeb ve zvláštním režimu k datu 1. 1. 2023.

V oblasti **evidence kontrol a kontrolních úkonů** bylo realizováno:

- přepracování evidence kontrolní části spisu tak, aby odpovídala postupům a řízení spojených s daňovou kontrolou v rámci celorepublikové působnosti,
- úpravy evidence kontrol a kontrolních úkonů v souladu s principy celorepublikové působnosti,
- napojení evidence kontrol a kontrolních úkonů na aplikaci Dotazy do centrální evidence účtů.

V aplikační oblasti **průřezových funkcí** byla provedena úprava přidělování přístupových práv, kdy standardní přístupová práva jsou nyní přidělována automaticky dle organizačního zařazení zaměstnance.

Rozvoj systému v oblasti **kybernetické bezpečnosti** byl ovlivněn především zvýšenou aktivitou kybernetických útoků na informační systémy veřejné správy. Vzhledem k tomu, že IS ADIS je prvkem kritické infrastruktury, bylo nutné zajistit IS ADIS proti těmto útokům tak, aby byla plně zajištěna funkčnost systému a byla ochráněna osobní data před zneužitím. Veškerá opatření byla realizována v souladu se zákonem o kybernetické bezpečnosti č. 181/2014Sb. a vyhláškou o kybernetické bezpečnosti č. 82/2018 Sb.

V oblasti **systémových prací** došlo v průběhu roku 2020 k povýšení databázového systému používaného na obou úrovních IS ADIS – FÚ i GFŘ. Tento upgrade byl nejprve důkladně otestován a pak realizován za provozu tak, aby byl minimalizován dopad jak na uživatele z řad veřejnosti, tak i na pracovníky FS. Dále byly provedeny úpravy technické infrastruktury ADIS GFŘ nezbytné pro přípravu a spuštění portálu MOJE daně.

V rámci klientského přístupu finanční správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikace **pro elektronické podání písemností (EPO)**, v roce 2020 byly realizovány následující úpravy **EPO formulářů**:

- EETOZ1 - Oznámení o tržbách evidovaných ve zvláštním režimu - od července 2020 (nový formulář),
- MDROZN - Oznámení pro DAC6 - od listopadu 2020 (nový formulář).

Současně se zveřejněním nových formulářů a změn původních, byly na Daňovém portálu zveřejněny i upravené struktury XML souborů, včetně schémat XSD. Hlavním úkolem rozvoje v roce 2020 byla příprava výrazné úpravy Daňového portálu a Daňové informační schránky ve snaze maximální uživatelské přívětivosti a komfortu uživatelů. Spuštění modernizovaného portálu MOJE daně je plánováno na počátek roku 2021.

I přes komplikované období loňského roku byl zaznamenán dílčí nárůst počtu přijatých podání/hlášení prostřednictvím aplikace EPO, což je patrné z **Tabulky č. 51**. Celkově bylo v roce 2020 doručeno o 1,6 % datových zpráv (elektronických podání/hlášení) více než v roce 2019, u podání doručených datovou schránkou přímo na FÚ byl meziroční nárůst 6,5 %. V průběhu roku 2021 připravujeme další úpravy, které souvisí se zapracováním legislativních změn, a v prvních týdnech roku připravujeme spuštění zmiňovaného modernizovaného portálu MOJE daně, který budeme dále upravovat dle potřeb a požadavků uživatelů.

Tabulka č. 51: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním (část I.)

Počty elektronických podání		2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19
Daň z nemovitých věcí	1)	6 874	6 000	5 857	5 531	5 107	92,3
	2)	13 309	16 351	19 121	18 968	21 697	114,4
	3)	16 710	15 777	13 384	12 686	13 524	106,6
	4)	36 893	38 128	38 362	37 185	40 328	108,5
	DatS	19 948	19 416	20 771	19 862	19 843	99,9
Daň z přidané hodnoty	1)	740 774	736 737	758 958	754 476	725 501	96,2
	2)	660 523	851 461	978 261	1 091 171	1 214 547	111,3
	3)	755 151	655 265	633 332	607 130	539 337	88,8
	4)	2 156 448	2 243 463	2 370 551	2 452 777	2 479 385	101,1
	DatS	1 857 019	1 967 864	2 124 755	2 271 217	2 411 249	106,2
Kontrolní hlášení DPH	1)	680 165	784 470	806 824	805 707	768 714	95,4
	2)	722 543	962 633	1 078 301	1 178 941	1 272 414	107,9
	3)	2 321 544	2 728 372	2 852 622	2 980 030	3 029 101	101,6
	4)	3 724 252	4 475 475	4 737 747	4 964 678	5 070 229	102,1
	DatS	1 816	2 180 661	2 313 462	2 448 528	2 558 528	104,5
Souhrnné hlášení VIES	1)	135 688	132 077	138 707	136 203	120 990	88,8
	2)	101 173	129 979	144 494	165 704	175 989	106,2
	3)	53 423	46 990	44 642	42 689	34 802	81,5
	4)	290 284	309 046	327 843	344 596	331 781	96,3
	DatS	351 833	355 942	366 621	381 455	384 288	100,7
Daň silniční	1)	70 133	68 798	67 103	66 705	64 965	97,4
	2)	58 953	82 719	93 606	101 484	107 889	106,3
	3)	75 178	63 218	59 589	56 591	53 867	95,2
	4)	204 264	214 735	220 298	224 780	226 721	100,9
	DatS	158 965	160 913	168 301	175 189	180 549	103,1
Daň z příjmů FO	1)	61 425	63 028	64 654	63 988	62 162	97,1
	2)	65 846	92 228	115 403	130 045	151 856	116,8
	3)	99 632	106 414	116 142	120 508	143 662	119,2
	4)	226 903	261 670	296 199	314 541	357 680	113,7
	DatS	146 080	161 347	185 814	201 260	226 926	112,8
Daň z příjmů PO	1)	65 188	67 206	66 733	66 476	62 386	93,8
	2)	101 587	132 025	142 183	147 572	150 603	102,1
	3)	19 163	13 412	11 558	10 741	10 329	96,2
	4)	185 938	212 643	220 474	224 789	223 318	99,3
	DatS	249 073	268 142	279 412	288 588	295 044	102,2
Obecná podání	1)	34 360	32 084	33 015	32 527	34 312	105,5
	2)	10 246	15 216	19 796	22 903	30 436	132,9
	3)	-	2 776	4 108	4 081	5 501	134,8
	4)	44 606	50 076	56 919	59 511	70 249	118,0
	DatS	15 703	16 827	19 796	22 948	27 809	121,2
Hlášení platebního zprostředkovatele	1)	41	6	0	0	0	0,0
	3)	40	1	0	0	0	0,0
	4)	81	7	0	0	0	0,0
	DatS	23	9	0	0	0	0,0
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)	57 905	55 624	54 452	52 633	50 444	95,8
	2)	62 064	79 985	90 292	94 797	99 961	105,4
	3)	33 197	27 655	25 267	23 555	20 595	87,4
	4)	153 166	163 264	170 011	170 985	171 000	100,0
	DatS	164 198	166 253	173 945	178 591	182 009	101,9
Daňová informační schránka	1)	4 172	3 180	3 110	2 823	2 681	95,0
	2)	4 095	3 951	3 879	4 191	4 530	108,1
	3)			36	88	135	153,4
	4)	8 267	7 131	7 025	7 102	7 346	103,4
	DatS	0	0	399	1 018	1 265	124,3

Tabulka č. 51: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním (část II.)

Počty elektronických podání		2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19
Daňový portál - služby	1)	8 551	7 292	7 799	6 864	6 499	94,7
	2)	19 594	21 430	24 261	28 037	32 250	115,0
	4)	28 145	28 722	32 060	34 901	38 749	111,0
	DatS	2	8	403	122	1 998	1 637,7
Podání státních orgánů a bank	1)=4)	2 193	673	0	0	0	0,0
Žádost o přístup do aplikace pro vrácení daně v rámci EÚ	1)	1 274	1 940	992	840	1 089	129,6
	2)	955	942	1 225	1 358	1 448	106,6
	4)	2 229	2 882	2 217	2 198	2 537	115,4
	DatS	0	0	0	0	0	0,0
Daň vybíraná srážkou	1)	48 461	50 164	50 193	53 563	52 605	98,2
	2)	47 682	63 159	72 152	81 453	88 617	108,8
	3)	22 510	19 612	18 154	17 767	15 814	89,0
	4)	118 653	132 935	140 499	152 783	157 036	102,8
	DatS	136 828	148 177	159 745	185 941	198 800	106,9
Žádost o vrácení DPH do/z jiných zemí EU	1)	54 444	56 984	60 424	62 260	58 915	94,6
	2)	-	-	-	-	-	0,0
	4)	54 444	56 984	60 424	62 260	58 915	94,6
Žádost dle § 35d ZDP	1)	31 719	23 739	19 537	14 556	10 721	73,7
	2)	24 362	23 220	21 234	16 996	13 679	80,5
	3)	4 220	2 889	2 359	1 705	1 016	59,6
	4)	60 301	49 848	43 130	33 257	25 416	76,4
	DatS	78 646	64 956	55 623	43 681	35 871	82,1
Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH	1)	46 038	465	78	5	0	0,0
	2)	25 818	499	79	2	0	0,0
	3)	56 399	637	65	22	2	9,1
	4)	128 255	1 601	222	29	2	6,9
	DatS	108 336	1 196	234	15	4	26,7
Přihlášky k registraci	1)	22 091	22 503	21 628	21 302	17 166	80,6
	2)	53 810	67 496	66 875	71 076	68 156	95,9
	3)	226 794	227 556	215 459	224 306	201 889	90,0
	4)	302 695	317 555	303 962	316 684	287 211	90,7
	DatS	70 405	74 338	73 946	76 104	72 197	94,9
Odvod z loterií a jiných podobných her - Přiznání k dani z hazardních her	1)	112	88	50	48	33	68,8
	2)	239	240	95	152	145	95,4
	3)	88	42	0	0	0	0,0
	4)	439	370	145	200	178	89,0
	DatS	596	434	255	274	326	119,0
Hlášení / Vyúčtování pojistné(-ho) na důchodové spoření	1)	13 237	0	0	0	0	0,0
	2)	6 323	0	0	0	0	0,0
	3)	4 277	0	0	0	0	0,0
	4)	23 837	0	0	0	0	0,0
	DatS	26 652	0	0	0	0	0,0
Zvláštní režim jednoho správního místa (MOSS)	1)	33	22	26	7	12	171,4
	2)	123	143	163	81	70	86,4
	3)	12 798	14 552	16 219	16 769	17 373	103,6
	4)	12 954	14 717	16 408	16 857	17 455	103,5
Oznámení FATCA	1)	199	110	135	92	73	79,3
	2)	301	312	335	261	279	106,9
	4)	500	422	470	353	352	99,7

Tabulka č. 51: Počty a způsob elektronických podání k jednotlivým daním (část III.)

Počty elektronických podání		2016	2017	2018	2019	2020	Index (%) 20/19
Oznámení GATCA	1)	-	95	123	176	172	97,7
	2)		254	442	353	417	118,1
	4)		349	565	529	589	111,3
Ohlášení / Oznámení CbCR	1)	-	754	129	69	121	175,4
	2)		2 920	716	538	455	84,6
	4)		3 674	845	607	576	94,9
Žádost o autentizační údaje do EET	2)	20 839	58 159	8 753	10 750	20 549	191,2
	4)	20 839	58 159	8 753	10 750	20 549	191,2
Oznámení o tržbách evidovaných ve zvláštním režimu	1)	-	-	-	-	1	-
	2)					3	-
	3)					0	-
	4)					4	-
Oznámení pro DAC6	1)	-	-	-	-	0	-
	2)					2	-
	4)					2	-
CELKEM	1)	2 085 077	2 114 039	2 160 527	2 146 851	1 985 755	92,5
	2)	2 000 385	2 605 322	2 881 666	3 166 833	3 455 992	109,1
	3)	3 701 124	3 925 168	4 012 936	4 118 668	4 145 901	100,7
	4)	7 786 586	8 644 529	9 055 129	9 432 352	9 587 648	101,6
	DatS	6 709 255	7 117 672	7 472 886	7 935 603	8 449 042	106,5

1) ZAREP; podání s uznávaným elektronickým podpisem,

2) ISDS; podání s ověřenou identitou podatele způsobem, kterým se lze přihlásit do jeho datové schránky,

3) Ostatní; nepodepsaná podání (bez ZAREP, nebo bez ověření ISDS),

4) Celkem; ZAREP + ISDS + Ostatní,

DatS – podání doručené datovou schránkou na FÚ.

8.2 Ostatní informační systémy

V roce 2020 byl zajištěn vývoj, provoz a technická podpora těchto aplikačních informačních systémů (seřazeno abecedně):

- ANET – docházkový systém,
- APED – elektronické dražby,
- AVISME – ekonomický systém, spisová služba GFR a OFR,
- AVMRS – analyticko-monitorovací a řešeršní systémy,
- ESEV – evidenční systém Evidence sepsaných (případně odebraných) movitých věcí v návaznosti na vydané exekuční příkazy a protokoly o soupisu věcí, včetně jejich příloh, mimo jiné souvisí tato evidence i s fakturací skladovného od externích skladovatelů,
- IDEA – informační systém využívaný pro kontrolu účetnictví daňových subjektů,
- PAPR – informační systém zajišťující evidenci dražeb pořádaných FS, výběrových řízení na volná systemizovaná místa, sledování spotřeby energií v prostorách FS atd.,
- VEMA – informační systém pro podporu řízení lidských zdrojů, zpracování mezd, práce zaměstnanců personálních útvarů, systemizaci pracovních míst.

Dále byly provozovány další vnitřní specializované aplikace (např. Pracovní nepřítomnosti, Cestovní příkazy, Interní akty řízení, Hodnocení zaměstnanců, ServiceDesk, Návrh osobního ohodnocení, Systém pro sledování výkonů zaměstnanců, Autoprovoz, Katalog

IS). Byl zajištěn vývoj a provoz webových systémů GFŘ včetně internetových a intranetových stránek prostřednictvím redakčního systému na platformě CMS OpenText spolu s celou řadou webových aplikací, a to včetně zajištění funkcionality internetových a intranetových serverů.

Pokračovalo nasazování systému, který umožňuje centralizovanou správu uživatelů v systémech FS. Jeho postupným zaváděním se zrychlují procesy spojené s přidělováním či odebráním oprávnění a dochází ke zvýšení bezpečnosti z pohledu přístupu uživatelů k informačním zdrojům.

Systém ServiceDesk, který byl doposud používán pro podporu zaměstnanců FS, byl rozšířen i na poskytování podpory veřejnosti, a to v oblasti elektronických dražeb a interaktivních formulářů PDF. Většina informačních systémů byla dostupná všem pracovníkům FS, některé byly využívány i MF a Generálním ředitelstvím cel.

9. Personalistika

Organizace, postavení, věcná a územní působnost OFS je upravena zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR, ve znění pozdějších předpisů. Přijímání, přesuny a skončení služebního poměru státních zaměstnanců se v roce 2020 řídilo ZSS, v případě zaměstnanců v pracovním poměru se přijímání, přesuny a skončení pracovního poměru řídilo ZP.

V roce 2020 se FS musela vyrovnat se snížením počtu systemizovaných míst, přičemž nedošlo zároveň ke snížení objemu vykonávané agendy. Z tohoto důvodu byla nutná optimalizace organizační struktury a v souvislosti s ní docházelo k rušení systemizovaných míst, převádění státních zaměstnanců na jiná služební místa, případně zařazení státních zaměstnanců mimo výkon služby z organizačních důvodů, pokud pro ně nebyla nalezena vhodná služební místa a také ukončování služebních a pracovních poměrů zaměstnanců.

Také FS se v roce 2020 musela vyrovnávat s dopady pandemie COVID-19 v ČR, které ovlivnily práci všech zaměstnanců na téměř deset měsíců roku. Pro OFS to znamenalo výrazné snížení personální kapacity v souvislosti s pracovní neschopností zaměstnanců k výkonu služby, resp. práce, nařízením karantény, čerpáním překážek na straně zaměstnance v podobě ošetřování člena rodiny a také v důsledku omezení, která vyplývala z usnesení vlády, např. omezení setkávání zaměstnanců na pracovišti a s tím spojené zajištění výkonu činností co nejnižším počtem zaměstnanců přítomných na pracovišti.

Závěr roku 2020 se v rámci FS nesl v duchu pravidelného hodnocení, v rámci kterého bylo hodnoceno 13 731 státních zaměstnanců a 704 zaměstnanců v pracovním poměru.

9.1 Stav zaměstnanců

Schválený počet systemizovaných míst k 1. 1. 2020 činil 15 714 (viz **Tabulka č. 52**), z toho systemizovaných služebních míst bylo 15 224 a systemizovaných pracovních míst 490. Oproti roku 2019 došlo k 1. 1. 2020 ke snížení o 496 systemizovaných míst. Na základě snižování míst v celé státní správě, bylo uloženo snížit počet systemizovaných míst ve FS o 3 %, což představuje snížení o 496 systemizovaných míst. Vzhledem k tomu, že snížení počtu systemizovaných míst nebylo navázáno na snížení objemu vykonávané agendy, musela FS přistoupit ke zvýšení efektivity výkonu činností optimalizací organizační struktury tak, aby i při sníženém počtu zaměstnanců zajistila řádný výkon správy daní.

Optimalizace organizační struktury probíhala ve třech úrovních:

První úrovní bylo samotné rušení 496 systemizovaných míst ve vazbě na návrh státního rozpočtu na rok 2020, který předpokládal redukci počtu míst u organizačních složek státu o 5 %. Zde si FS vyjednala celkovou redukci počtu míst pouze o 3 %. S ohledem na výkon činností, tedy samotný výběr daní, bylo na ÚP přistoupeno v průměru pouze k polovičnímu snížení počtu systemizovaných míst, tj. o 2,5 %, ve srovnání se snížením systemizovaných míst na GŘ, OFŘ, SFÚ a řídicích úrovních FÚ, kde bylo navrženo snížení počtu systemizovaných míst o 5 %, tj. ve dvojnásobné výši. Zároveň s redukcí počtu systemizovaných míst na jednotlivých FÚ došlo i k optimalizaci počtu rušených míst ve vazbě na počet spravovaných daňových subjektů, v jejímž důsledku nedosahovalo snížení u jednotlivých FÚ stejné procentní výše. Snížení počtu systemizovaných míst na řídicí úrovni FÚ však vždy dosahovalo minimálně dvojnásobku procentního snížení systemizovaných míst na ÚP daného FÚ.

Druhou úrovní byla navržená optimalizace velikosti a počtu útvarů, která měla za cíl zajistit obdobnou velikost útvarů vykonávajících obdobnou činnost napříč FS a zároveň snížit počet těchto útvarů. V důsledku této úrovně optimalizace došlo ke zrušení celkem 268 útvarů napříč všemi orgány FS, tzn. k úbytku o 268 zaměstnanců na řídicích úrovních.

Třetí úrovní byla transformace 33 řízených ÚP na optimalizovaný režim 2+2 (2 úřední dny + 2 zaměstnanci). Jedná se o zajištění podatelny v příslušné obci s cílem ponechat dostupnost FS a zároveň dosáhnout vyšší efektivity i vyšších ekonomických úspor. Takto optimalizovaný režim je zaveden a úspěšně fungoval již dříve na 23 ÚP v rámci FS.

S ohledem na rozsáhlou změnu systemizace provedenou k 1. 1. 2020 vyvstala s určitým časovým odstupem potřeba vhodnějšího rozložení personální kapacity zejména ve vazbě na míru náročnosti jednotlivých úkolů, jakož i jejich vzájemné provázanosti. V souladu s § 19 ZSS bylo k 1. 7. 2020 ve FS rozhodnuto o zpracování návrhu na změnu systemizace a organizační struktury. Návrh zahrnoval aktualizaci údajů, dílčí úpravy systemizace a organizační struktury. Celkový počet systemizovaných služebních a pracovních míst v OFS zůstal oproti 1. 1. 2020 nezměněn.

Tabulka č. 52: Plnění limitu počtu zaměstnanců ve fyzických osobách v letech 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Schválený počet systemizovaných míst k 1. 1.	16 120	16 300	16 300	16 210	15 714
Schválený počet systemizovaných míst 31. 12.	16 120	16 300	16 300	16 210	15 714
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 405	15 550	15 571	15 267	15 031
Podíl plnění (%)	95,6	95,4	95,5	94,2	95,7

Schválený počet systemizovaných míst pro rok 2020 ve výši 15 714 byl k 31. 12. 2020 plněn na 95,7 %. Meziročně tak došlo ke zvýšení plnění limitu počtu zaměstnanců o 1,5 %. Nenaplnění tohoto ukazatele na 100 % bylo způsobeno nejen přirozenou fluktuací, ale také omezením realizace výběrových řízení v kontextu s vyhlášením nouzových stavů pro území ČR z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s pandemií COVID-19, což se projevilo ve stagnaci obsazování volných systemizovaných míst.

Z celkového počtu 15 031 zaměstnanců v evidenčním počtu bylo k 31. 12. 2020 ve služebním poměru 14 074 a v pracovním poměru 957 zaměstnanců. Počet zaměstnanců v pracovním poměru zahrnuje i zaměstnance vykonávající správní činnosti podle § 5 ZSS, kteří jsou přijati na dobu určitou podle pracovněprávních předpisů (§ 178 ZSS) na systemizovaném služebním místě, a to například jako zástup za státního zaměstnance na mateřské nebo

rodičovské dovolené. Struktura zaměstnanců v roce 2020 posuzovaná podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 53 až 55**.

Tabulka č. 53: Evidenční počet zaměstnanců

k 31. 12. 2020

	Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců	15 031	100
a) z hlediska organizačních složek:		
zaměstnanci řídicí složky GFR	1 085	7,2
zaměstnanci OFŘ	243	1,6
zaměstnanci řídicí složky FÚ	1 872	12,5
zaměstnanci ÚP	11 831	78,7
b) podíl odborných zaměstnanců	14 899	99,1
c) podíl žen	12 159	80,9
d) podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním	7 260	48,3

Zaměstnanci ÚP zajišťující komplexní výkon činností v rámci působnosti jednotlivých FÚ po celé ČR tvoří nejvyšší podíl z celkového počtu zaměstnanců, a to 78,7 %. Jen nepatrnou část (0,9 %) všech zaměstnanců tvoří zaměstnanci na neodborných pozicích. Stejně jako v předchozích letech měly značnou převahu ženy, a to 80,9 %. Z dlouhodobého hlediska je příznivým trendem trvalý nárůst počtu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Za rok 2020 došlo k navýšení o 0,8 % oproti roku 2019.

Tabulka č. 54: Rozdělení zaměstnanců podle věku

k 31. 12. 2020

Evidenční počet zaměstnanců		Počet	Podíl (%)
		15 031	100
z toho	méně než 25 let	120	0,8
	25 – 34 let	1 618	10,8
	35 – 44 let	3 129	20,8
	45 – 54 let	5 645	37,6
	55 – 64 let	4 184	27,8
	65 a více	335	2,2

Věková struktura všech zaměstnanců se v roce 2020 výrazně nezměnila. Změna vyšší než 1% bod byla v evidenčním počtu zaměstnanců zaznamenána pouze ve věkovém rozpětí 35–44 let, kde byl evidován pokles o 1,2 %. Průměrný věk zaměstnanců dosáhl v roce 2020 hodnoty 48,2 roku věku zaměstnance, což je zvýšení proti roku 2019 o hodnotu věku zaměstnance 0,3. Nejsilnější věkovou skupinou je kategorie 45-54 let (37,6 %), což je ovlivněno stabilním kmenovým základem zaměstnanců. Věková struktura zaměstnanců se odráží také v délce trvání služebního a pracovního poměru odborných zaměstnanců, kdy nejvyšší podíl zastoupení, a to 73,9 % měly v roce 2020 služební a pracovní poměry trvající déle než 5 let (viz **Tabulka č. 55**). Oproti roku 2019 došlo k poklesu o 1,8 % v kategorii zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru od 1 roku do 5 let. Naopak evidovaný nárůst je vykázan v kategorii zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru do 1 roku a činí 1,3 % oproti roku 2019.

Tabulka č. 55: Přehled délky trvání služebního a pracovního poměru odborných zaměstnanců

k 31. 12. 2020

		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci ve služebním a pracovním poměru		14 899	100
z toho	více než 5 let	11 008	73,9
	od 1 roku do 5 let	3 163	21,2
	do 1 roku	728	4,9

9.2 Obměna zaměstnanců

V souladu se ZSS a ZP probíhalo v roce 2020 přijímání zaměstnanců na volná systemizovaná místa převážně formou výběrových řízení, kdy stejně jako v předcházejícím období roku 2019 docházelo i v roce 2020 k opakovanému vyhlášení některých výběrových řízení, a to zejména pro nedostatečný zájem uchazečů, kteří by splňovali požadavky stanovené ZSS. Také v roce 2020 bylo vyhlášení každého výběrového řízení dle ZSS spojeno se značnou administrativní zátěží, a to i v případě, že nakonec k obsazení systemizovaného místa na základě výběrového řízení nedošlo. Konání výběrových řízení bylo v roce 2020 též ovlivněno nepříznivou epidemiologickou situací způsobenou pandemií COVID-19, kdy v důsledku protiepidemických opatření byla výběrová řízení realizována v omezeném režimu a za nezbytného dodržení zvýšených hygienických požadavků.

Tabulka č. 56: Počet vyhlášených výběrových řízení

Počet vyhlášených výběrových řízení na volná služební místa	2 031
Z toho: státní zaměstnanci	1 750
představení	146
zástupy v pracovním poměru podle § 178 ZSS	135
Počet vyhlášených výběrových řízení na volná pracovní místa	41
Z toho: zaměstnanci	37
vedoucí zaměstnanci	4

Vzhledem k tomu, že se z pohledu právních předpisů na služební poměr státního zaměstnance aplikují zásady uplatňování veřejné moci a základní zásady správního řízení podle SŘ, mají státní zaměstnanci, jako účastníci řízení, možnost podat odvolání proti rozhodnutím služebního orgánu která jsou jim v rámci řízení ve věcech služby vydávána. V roce 2020 v rámci OFS bylo podáno celkem 22 odvolání proti rozhodnutím služebního orgánu. (viz **Tabulka č. 57**).

Z tohoto počtu bylo 15 odvolání podáno v souvislosti s rozhodnutími, vydanými v návaznosti na změnu systemizace schválenou usnesením vlády ze dne 18. listopadu 2019 č. 811, kterým byl schválen návrh systemizace služebních a pracovních míst podle ZSS s účinností od 1. 1. 2020. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2020 ke změně systemizace a organizační struktury GFR včetně související změny Služebního předpisu č. 1/2018 generálního ředitele, kterým se stanoví organizační struktura a požadavky na služebních a pracovních místech v OFS.

Tabulka č. 57: Počet odvolání ve vztahu k ZSS

Počet odvolání ve vztahu k ZSS		22
Z toho :	k rozhodnutí o přijetí do služebního poměru	0
	k rozhodnutí o zařazení nebo jmenování na služební místo	0
	k rozhodnutí o převedení na jiné služební místo	11
	k rozhodnutí o skončení služebního poměru	2
	k rozhodnutí o změně platu	7
Ostatní		2

K 31. 12. 2020 dosáhla míra fluktuace ve FS celkem 9 %. Oproti roku 2019 tak došlo ke zvýšení o 0,7 %. Výsledná hodnota fluktuace vyjadřuje rovněž změny pracovních poměrů na služební a naopak. V případě přechodu zaměstnance z pracovního poměru na služební poměr (a naopak) je tento přechod evidován jako ukončení původního a začátek nového pracovního nebo služebního poměru. Reálná fluktuace je tak ve skutečnosti nižší než uvedených 9 %.

V roce 2020 bylo celkem do služebního a pracovního poměru přijato 1 197 zaměstnanců. Služební a pracovní poměr byl ukončen s 1 352 zaměstnanci, tj. s o 92 zaměstnanci více než v roce 2019. Neplánované odchody činí 80,1 % z celkového počtu odchodů a tvoří je především odchody na žádost zaměstnance, jejichž počet dosáhl v roce 2020 hodnoty 623. Druhou nejčetnější položku v neplánovaných odchodech představují odchody po uplynutí doby, kdy byl státní zaměstnanec zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů, v evidovaném počtu 130. V plánovaných odchodech převažují odchody z důvodu skončení pracovního a služebního poměru na dobu určitou.

Tabulka č. 58: Počet nových a ukončených služebních a pracovních poměrů v letech 2016–2020

		2016	2017	2018	2019	2020
Počet zaměstnanců ke konci sledovaného období = evidenční počet zaměstnanců		15 405	15 550	15 571	15 267	15 031
Nově uzavřené služební a pracovní poměry		1 473	1 634	1 339	1 036	1 197
Ukončené služební a pracovní poměry		1 299	1 399	1 233	1 260	1 352
z toho	Neplánované ukončení	848	1 046	983	1 043	1 083
	Ostatní	451	353	250	217	269
Míra fluktuace (%)		8,4	9,0	7,9	8,3	9

9.3 Odměňování zaměstnanců

Průměrný plat zaměstnanců FS za rok 2020 dosáhl částky 43 301 Kč. Oproti roku 2019 došlo ve sledovaném období k nárůstu průměrného platu o 2 370 Kč, tj. o 5,8 %. Vykázaný nárůst je generován jednak plošným navýšením platových tarifů o 1 500 Kč, platovými postupy v platových stupních dle započitatelné praxe a zvýšením platového tarifu o postup v platovém stupni na základě vynikajících výsledků dvou po sobě jdoucích služebních hodnocení dle § 3 odst. 3 nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

S účinností od 1. 1. 2020 byla novelizována nařízení vlády, která upravovala a významně ovlivňovala platové poměry zaměstnanců ve veřejných službách a správě – ve FS se jednalo o nařízení vlády č. 300/2019 Sb., ze dne 4. 11. 2019, kterým se změnilo nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů. V oblasti odměňování zaměstnanců došlo tedy k 1. 1. 2020 k plošnému navýšení platových tarifů o 1 500 Kč a v souvislosti s tím i ke zvýšení příplatku za vedení, neboť právní úprava této nárokové složky platu zajišťuje nejen vazbu konkrétního příplatku za vedení na náročnost práce vedoucího zaměstnance, ale dlouhodobě zajišťuje i relaci této složky platu k platovému tarifu. Průměrný přiznaný tarifní plat za období 2020 činil 29 755 Kč.

Z důvodu snížení počtu systemizovaných míst vznikla FS povinnost z rozpočtu v roce 2020 zabezpečit výdaje na platy státních zaměstnanců, kteří byli zařazeni od 1. 1. 2020 mimo výkon služby z organizačních důvodů, a s tím dále související výdaje na odbytné. FS takto vyplatila podle ZSS platy 166 státním zaměstnancům zařazeným mimo výkon služby po dobu stanovenou v § 62 odst. 1 ZSS, a to ve výši 80 % jejich měsíčního platu. V období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 bylo dle ZSS vyplaceno odbytné 130 státním zaměstnancům, pro které nebylo nalezeno jiné vhodné systemizované služební místo. Jelikož finanční prostředky pro tento účel nebyly FS v dostatečně potřebné výši pro rok 2020 rozpočtovány a v rámci podseskupení 502 Ostatní platby za provedenou práci byly výdaje na rozpočtové položce 5025 Odbytné zabezpečeny pouze částečně, bylo nutné zbývající výdaje spojené s výplatou odbytného zabezpečit rozpočtovým opatřením formou převodu finančních prostředků z rozpočtové položky 5013 Platy zaměstnanců na služebních místech podle ZSS v rámci rozpočtu FS. Zmíněné rozpočtové opatření tak navázalo na systemizaci služebních a pracovních míst OFS s účinností od 1. 11. 2020, která byla schválena vládou ČR usnesením č. 1069 ze dne 19. 10. 2020.

Zrušení systemizovaných míst se netýkalo pouze zaměstnanců na systemizovaných služebních místech, ale také zaměstnanců na systemizovaných pracovních místech. V roce 2020 bylo odstupné vyplaceno 23 zaměstnancům.

Tabulka č. 59: Vývoj platů v letech 2016–2020

Plán, skutečnost a struktura platu	2016	2017	2018	2019	2020
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	30 747	33 810	36 853	38 902	41 294
Průměrný měsíční plat (Kč)	32 418	36 650	38 734	40 931	43 301
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	23 009	24 412	26 712	28 161	29 755
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	70,9	66,6	68,9	68,8	68,7
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení dle ČSÚ** (Kč)	29 494**	31 700**	35 425**	37 652**	39 862**

* Údaje od roku 2015 v celé časové řadě jsou upraveny dle nového konceptu ČSÚ, dle klasifikace NACE Rev. 2.

** Údaj dle výsledků za 1. – 3. čtvrtletí daného roku.

9.4 Napadení zaměstnanců

U zaměstnanců OFS jsou sledovány případy verbálního i fyzického napadení, k nimž došlo při výkonu služební/pracovní činnosti nebo v souvislosti s ní. **Tabulka č. 60** uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení zaměstnanců OFS za roky 2018 až 2020.

V roce 2018 došlo poprvé od roku 2011 k poklesu nahlášených napadení zaměstnanců OFS a od tohoto roku trend pozvolného snižování útoků na zaměstnance pokračuje. Setrvale nejpočetnějším typem zůstává napadení verbální. Po dvou letech, kdy byli zaměstnanci napadeni čtyřikrát i fyzicky, byl v roce 2020 zaznamenán pouze jeden fyzický útok.

Klesající trend zaznamenala i podání trestního oznámení, kdy v roce 2020 došlo pouze jedenkrát k podání trestního oznámení zaměstnancem na napadající daňový subjekt. Tento případ v roce 2020 představoval jediné využití interní právní pomoci poskytované určenými zaměstnanci s právním vzděláním, tedy i v tomto sledovaném parametru došlo v roce 2020 k poklesu. V tomto případě došlo k odsouzení pachatele pro přečin vyhrožování s cílem působit na úřední osobu k trestu odnětí svobody v trvání šesti měsíců, který byl podmíněně odložen na zkušební dobu 18 měsíců.

Žádost o psychologickou pomoc nebyla v loňském roce shodně s rokem 2019 uplatněna žádná.

V roce 2017 započatý trend, kdy došlo v průběhu roku k opakovanému napadání téhož zaměstnance, který v roce 2018 dokonce zesílil, byl v roce 2019 značně utlumen, neboť tato situace nastala pouze jedenkrát a identicky se opakoval stav i v roce 2020. Nežádoucí trend předchozích let spočívající v pořizování audiovizuálních záznamů zaměstnanců, zejména při místních šetřeních, a jejich následném zveřejňování, v roce 2020 zcela vymizel.

Lze konstatovat výrazné snížení počtu ohlášených napadení zaměstnanců, které se patrně odvíjí zejména z, pandemickou situací vynuceného, utlumení kontrolní a vymáhací činnosti prováděné přímo v terénu, tj. u subjektů, kdy nejčastěji dochází ke konfliktům, zvláště při provádění místních šetření.

Počet ohlášených případů napadení zaměstnance	2018	2019	2020
fyzické napadení	4	4	1
verbální napadení	69	48	20
poškození majetku	2	2	1
trestní oznámení podané na zaměstnance	4	3	0
trestní oznámení podané zaměstnancem	1	1	1
ostatní případy	0	5	0
CELKEM	77	61	23
počet případů nárokové právní pomoci	16	7	1
počet případů nárokové psychologické pomoci	1	0	0

9.5 Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců FS probíhalo v 2020 v souladu se ZSS a Rámcovými pravidly vzdělávání státních zaměstnanců ve služebních úřadech a v souladu s Rámcovými pravidly vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech. Vzdělávání ve FS se řídí konkrétními interními akty řízení, které mají za cíl mimo jiné, zjednodušit přístup k informacím o systému vzdělávání, neboť jsou základními informačními zdroji pro státní zaměstnance a zaměstnance FS, kteří zde získají přehled o možnostech, způsobech a podmínkách vzdělávání.

Od března roku 2020 bylo vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců významně ovlivněno pandemií COVID-19, což mělo za následek omezení vzdělávání a dočasné uzavření vzdělávacích zařízení. V období, kdy epidemiologická situace umožňovala realizovat vzdělávací kurzy pro státní zaměstnance a zaměstnance FS, bylo možné tyto kurzy pořádat za dodržování přísných organizačních a hygienických podmínek ve vzdělávacích zařízeních Smilovice, Pozlovice a Telč. Vzhledem k omezenému přístupu do vzdělávacích zařízení v souvislosti s uvedenou epidemiologickou situací rozšířil Odbor vzdělávání nabídku vzdělávacích kurzů především o e-learningové kurzy nebo konzultace přes MS Teams.

E-learningová forma vzdělávání se významnou měrou podílela na vzdělávání státních zaměstnanců a zaměstnanců. Jednalo se především o kurzy Microsoft Office 2013, GDPR nebo Průběžné protikorupční vzdělávání ve FS. Kurzy GDPR a Průběžné protikorupční vzdělávání ve FS absolvovalo celkem 8 161 státních zaměstnanců a 33 zaměstnanců FS. Uvedené kurzy byly realizovány za využití vzdělávacího portálu LMS Moodle a Personálního portálu. Současně byl za spolupráce s Institutem pro veřejnou správu Praha realizován kurz základů kybernetické bezpečnosti „Dávej kyber“, který absolvovalo celkem 9 798 státních zaměstnanců a 388 zaměstnanců FS.

Nedílnou součástí činnosti Odboru vzdělávání zůstala organizace a koordinace úřednických zkoušek. V roce 2020 bylo vypsáno 82 termínů pro vykonání úřednických zkoušek v oboru státní služby 02 – Daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění a hazardní hry, a celkem bylo prozkoušeno 383 osob. Z celkového počtu skládalo obecnou část úřednické zkoušky 11 osob, zvláštní část úřednické zkoušky 59 osob a obě části úřednické zkoušky 313 osob. Úspěšně úřednickou zkoušku vykonalo 94 % uchazečů. V uvedeném roce byla realizace úřednických zkoušek prováděna v aplikaci eZkouška, která plní roli elektronické podpory celého procesu.

Služební volno k individuálním studijním účelům čerpalo v průběhu roku 2020 celkem 626 státních zaměstnanců. Převažujícími důvody čerpání byly potřeby přípravy na složení úřednické zkoušky a zkoušek na vysoké škole.

Další významnou oblastí je jazykové vzdělávání, které je zaměřeno na používání jazykových znalostí pro výkon služby na systemizovaném služebním místě s požadavkem úrovně znalosti anglického jazyka nebo německého jazyka anebo francouzského jazyka pro potřeby OFS. Jeho důležitost spočívá zejména v přípravě a prohlubování znalostí státních zaměstnanců k výkonu služby na uvedených systemizovaných služebních místech. I v této oblasti došlo ke změně formy výuky a většina kurzů probíhala online formou.

V roce 2020 bylo celkem proškoleno 14 268 státních zaměstnanců v rámci interních vzdělávacích akcí a 10 136 v rámci externích vzdělávacích akcí. U zaměstnanců to činilo 1 010 zaměstnanců, kteří absolvovali interní vzdělávací akce a 663, kteří se zúčastnili externích vzdělávacích akcí, viz **Tabulky č. 61 a 62**. Celkem se v roce 2020 zúčastnilo vzdělávacích akcí 26 077 státních zaměstnanců a zaměstnanců FS.

Tabulka č. 61: Přehled odborného rozvoje státních zaměstnanců

Druh vzdělávání	Počet státních zaměstnanců interní vzdělávací akce	Počet státních zaměstnanců externí vzdělávací akce
vstupní vzdělávání úvodní	591	0
vstupní vzdělávání následné	0	0
vzdělávání průběžné	13 599	10 073
vzdělávání představených	78	0
jazykové vzdělávání	0	63

Tabulka č. 62: Přehled odborného rozvoje zaměstnanců

Druh vzdělávání	Počet zaměstnanců interní vzdělávací akce	Počet zaměstnanců externí vzdělávací akce
vstupní vzdělávání úvodní	351	0
vstupní vzdělávání následné	0	253
vzdělávání průběžné	658	410
vzdělávání vedoucích zaměstnanců	1	0
jazykové vzdělávání	0	0

V roce 2020 byl i nadále plněn cíl Strategie rozvoje FS 4.3 Zefektivnění systému vzdělávání spočívající ve vytvoření a realizaci „Daňové akademie“ formou spolupráce s Vysokou školou ekonomickou v Praze. Vybraným státním zaměstnancům, kteří byli zařazeni ke studiu, byla vydána Rozhodnutí o povolení zvýšení vzdělání studiem na vysoké škole podle § 109 ZSS, tzv. kvalifikační dohoda. Na základě smluvního vztahu, který vznikl v roce 2019, pokračovalo v roce 2020 ve třetím semestru studia bakalářského studijního programu „Zdanění a daňová politika“ celkem 25 státních zaměstnanců. Plánované zakončení studia proběhne v roce 2022 státní závěrečnou zkouškou a obhajobou bakalářské práce. Po úspěšném splnění daných podmínek bude absolventům udělen titul Bc.

10. Hospodaření

Tabulka č. 63: Přehled příjmů a výdajů

k 31. 12. daného roku v mil. Kč

Rok	PŘÍJMY CELKEM	VÝDAJE			
		CELKEM	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2016	1 089,3	10 329,9	823,8	9 506,0	0,7
2017	629,8	11 835,5	684,5	11 151,0	0,8
2018	562,1	12 096,6	401,2	11 695,4	0,8
2019	442,3	12 652,6	455,6	12 197,0	0,8
2020	245,1	13 499,4	967,5	12 531,9	0,9

10.1 Příjmy

Tabulka č. 64: Porovnání příjmů

v mil. Kč

Členění příjmů	Skutečnost	Schválený rozpočet	Skutečnost	% plnění schváleného rozpočtu	2020/19 skut. v %
	k 31. 12. 2019	k 1. 1. 2020	k 31. 12. 2020		
Daňové příjmy	20,5	22,4	36,8	164,3	179,5
Nedaňové příjmy	419,5	236,4	204,3	86,4	48,7
Kapitálové příjmy	0,7	0,2	1,5	750,0	214,3
Přijaté transfery	1,6	0	2,5		156,3
Příjmy celkem	442,3	259,0	245,1	94,6	55,4

Schválený rozpočet příjmů na rok 2020 ve výši 259,0 mil. Kč byl k 31. 12. 2020 upraven souvztažným navýšením příjmů a výdajů na 267,0 mil. Kč, včetně zapojení pojistného je konečný rozpočet 267,7 mil. Kč (důvodem této úpravy je zajištění podílu EU u projektů financovaných z programu OP Životní prostředí – ERDF2014+). Skutečné plnění rozpočtu celkových příjmů ve výši 245,1 mil. Kč znamená jeho plnění na 91,6 %. Oproti stejnému období roku 2019 jsou příjmy o 197,2 mil. Kč (tj. o 44,6 %) nižší.

Z hlediska druhového třídění příjmů dle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu celkových příjmů nejvíce podílejí nedaňové příjmy, které meziročně poklesly o 215,2 mil. Kč. Největší podíl těchto příjmů je tvořen přijatými sankční platbami. Tento propad lze interpretovat jako nahodilý s ohledem na účinnost novely zákona o rozpočtových pravidlech č. 25/2015 Sb., a zejména s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 293/2018-28 ze dne 21. 3. 2019, který v rámci širších kompetencí poskytovatelů dotací stanovil povinnost postupovat dle ustanovení § 14f zákona o rozpočtových pravidlech, z něhož plyne povinnost poskytovatelů řešit všechny případy podezření na porušení rozpočtové kázně v rámci výše uvedeného, a to prostřednictvím výzvy k nápravě nebo výzvy k vrácení finančních prostředků. Při argumentaci poklesu inkasa v sankčních platbách je nutné zohlednit zejména skutečnost týkající se ekonomických dopadů pandemie COVID-19.

Dalším důvodem jsou i legislativní změny v souvislosti s evidencí tržeb, kdy Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila vládní návrh odkladu všech fází elektronické evidence tržeb do 1. 1. 2023.

Meziroční zvýšení daňových příjmů o 16,3 mil. Kč (nárůst inkasa o 79,5 %), které jsou tvořeny na GFŘ hlavně správními poplatky, bylo způsobeno tím, že v prosinci 2020 daňový subjekt omylem zaplatil na účet správních poplatků (DP 371) místo na účet DPH (DP 70) částku 15,0 mil. Kč. Jednotlivé správní poplatky za jednotlivé dílčí činnosti finanční správy mírně rostly, resp. bylo podáno více žádostí o posouzení podléhající správnímu poplatku.

10.2 Výdaje

Schválený rozpočet výdajů GFŘ (závazný ukazatel) ve výši 13 125,7 mil. Kč byl k 31. 12. 2020 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 413,8 mil. Kč na 13 539,5 mil. Kč, celkový rozpočet po zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 1 256,8 mil. Kč a přijatého pojistného plnění ve výši 0,8 mil. Kč činil 14 797,1 mil. Kč. Skutečné celkové výdaje rozpočtu k 31. 12. 2020 činily 13 499,4 mil. Kč (91,2 % celkového rozpočtu). Proti stejnému období roku 2019 byly výdaje roku 2020 o 846,8 mil. Kč vyšší (tj. o 6,7 %), kapitálové výdaje byly ve srovnání s rokem 2019 vyšší o 511,9 mil. Kč (tj. o 112,4 %), běžné výdaje byly vyšší o 334,9 mil. Kč (tj. o 2,7 %).

Tabulka č. 65: Porovnání výdajů

v mil. Kč

Členění výdajů	Skutečnost	Schválený rozpočet	Konečný rozpočet	Skutečnost	% plnění schválené ho rozpočtu	2020/19 skutečnost v %
	k 31. 12. 2019	k 1. 1. 2020	k 31. 12. 2020	k 31. 12. 2020		
Běžné výdaje	12 197,0	12 363,5	12 863,0	12 531,9	97,4	102,7
Platy a příslušenství	10 284,4	10 589,9	10 712,1	10 658,1	99,5	103,6
Ostatní běžné výdaje	1 912,6	1 773,6	2 150,9	1 873,8	87,1	98,0
v tom:						
běžné ICT mimo prg.	683,8	658,3	844,2	748,0	88,6	109,4
ost. běžné mimo ICT	1 003,9	885,3	1 143,6	983,2	86,0	97,9
programy	224,9	230,0	163,0	142,6	87,5	63,4
Kapitálové výdaje	455,6	762,2	1 934,1	967,5	50,0	212,4
v tom: ICT	376,2	630,0	1 570,5	807,4	51,4	214,6
MTZ	79,4	132,2	363,6	160,1	44,0	201,6
Programové výdaje celkem	680,5	992,2	2 097,1	1 110,1	52,9	163,1
Celkem	12 652,6	13 125,7	14 797,1	13 499,4	91,2	106,7

Schválený rozpočet celkových **běžných výdajů** ve výši 12 363,5 mil. Kč byl k 31. 12. 2020 rozpočtovými opatřeními v souhrnu snížen o 94,1 mil. Kč (ke snížení běžných výdajů došlo v rámci rozpočtových opatření, která byla provedena na zabezpečení vývoje aplikace ADIS a dále v souvislosti s převodem budov na ÚZSVM). Upravený rozpočet ve výši 12 269,3 mil. Kč byl k 31. 12. 2020 čerpán v částce 12 531,9 mil. Kč, tj. na 102,1 % (k 31. 12. roku 2019 97,9 %). Celkový rozpočet běžných výdajů, který zahrnuje upravený

rozpočet, zapojené nároky z nespotřebovaných výdajů a zapojená přijatá pojistná plnění, ve výši 12 863,0 mil. Kč byl k 31. 12. 2020 čerpán na 97,4 %.

V rozpočtu finanční správy jsou běžné výdaje čerpány jednak v rámci programového financování, konkrétně titulů

- 012V13 – Pořízení, obnova a provozování ICT GFŘ 142,4 mil. Kč,
- 012V15 – Rozvoj daňových informačních systémů finanční správy 0,2 mil. Kč,

a jednak mimo programy reprodukce majetku (čerpání ve výši 12 389,3 mil. Kč, z toho platy a související výdaje ve výši 10 658,1 mil. Kč a ostatní věcné výdaje v částce 1 731,2 mil. Kč – zahrnuje i běžné výdaje ICT v částce 890,6 mil. Kč). Informace o běžných programových výdajích je součástí komentáře k programům reprodukce majetku a jejich čerpání je součástí výdajů v **Tabulce č. 66**.

Mzdové prostředky včetně příslušenství tvořily 85,0 % běžných (neinvestičních) výdajů, samotné platy a ostatní platby za provedenou práci 62,7 % běžných (neinvestičních) výdajů. Konečný rozpočet prostředků na platy zaměstnanců v pracovním poměru a ostatní platby za provedenou práci ve výši 7 899,5 mil. Kč byl v roce 2020 čerpán v částce 7 863,2 mil. Kč, tj. na 99,5 %. Čerpání prostředků na ostatní platby za provedenou práci představovalo 60,5 mil. Kč, tj. 98,1 % jejich rozpočtu na této položce. Součástí čerpání ostatních plateb za provedenou práci je čerpání odstupného ve výši 2,0 mil. Kč a odbytného ve výši 54,7 mil. Kč. Za dohody o pracovní činnosti, a dohody o provedení práce (týkaly se především lektorské činnosti, údržby budov, obsluhy kotelen, zajištění vrátnice, administrativních prací, úklidových prací) bylo vyplaceno 3,8 mil. Kč. Čerpání zákonného pojistné odpovídá vývoji mzdových prostředků. FKSP je tvořen zálohově měsíčně ve výši jedné dvanáctiny rozpočtu, proto se poměr čerpání celkového rozpočtu FKSP a prostředků na platy zaměstnanců liší. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provede v rámci účetní závěrky. Ukazatel regulace zaměstnanosti – počet zaměstnanců (v průměrném přepočteném počtu) k 31. 12. 2020 činil 15 714 zaměstnanců, z toho je systemizovaných služebních míst 15 224 a systemizovaných pracovních míst 490. Celkový průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2020 dosáhl 15 016. Nenaplněno zůstalo k 31. 12. 2020 celkem 511 systemizovaných míst, resp. v přepočteném počtu zaměstnanců 698 míst. Počet neobsazených míst byl ovlivněn vyhlášením nouzových stavů pro území ČR z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru SARS-CoV-2. V tomto období byla ve FS pozastavena realizace výběrových řízení, která se odráží ve stagnaci obsazování volných systemizovaných míst. Rozdíl v počtu zaměstnanců mezi schváleným rozpočtem a skutečností je také ovlivňován tzv. "obsazenými" systemizovanými místy, která jsou omezena přijetím k výkonu služby/práce na dobu určitou (zástup na mateřskou nebo rodičovskou dovolenou. K nenaplnění plánovaného počtu zaměstnanců dochází i kvůli připravovanému snížení počtu systemizovaných míst od poloviny roku 2021.

Ostatní běžné výdaje včetně výdajů na informační technologie činily celkem 1 873,8 mil. Kč, tj. 87,1 % konečného rozpočtu a 98,0 % skutečných výdajů roku 2019, tj. o 38,8 mil. Kč méně. Ostatní běžné výdaje jsou čerpány v rámci programů reprodukce majetku i mimo ně. Struktura ostatních běžných výdajů je následující:

Tabulka č. 66: Porovnání čerpání rozpočtu ostatních běžných výdajů podle podseskupení

v mil. Kč

Podsuskupení položek	Skutečnost	Schválený rozpočet	Konečný rozpočet	Skutečnost	% plnění schváleného rozpočtu	2020/19 skut. v %
	k 31. 12. 2019	k 1. 1. 2020	k 31. 12. 2020	k 31. 12. 2020		
Ostatní běžné výdaje						
Nákup materiálu	209,9	107,9	232,0	184,3	79,4	87,8
Nákup vody, paliv a energie	184,9	190,7	188,3	173,5	92,1	93,8
Nákup služeb.	1 100,3	1 114,6	1 317,6	1 147,7	87,1	104,3
Ostatní nákupy	335,7	294,0	285,1	258,7	90,7	77,0
Ostatní položky	81,8	66,4	127,8	109,6	85,7	134,0
Ostatní běžné výdaje celkem	1 912,6	1 773,6	2 150,9	1 873,8	87,1	98,0

Objemově největší podsuskupení položek ostatních běžných výdajů představovaly výdaje za nákupy služeb (podsuskupení 516), které k 31. 12. 2020 činily 1 147,7 mil. Kč, tj. 61,3 % ostatních běžných výdajů. Proti stejnému období loňského roku byly tyto výdaje vyšší o 47,4 mil. Kč, tj. o 4,3 %. V tom položka 5168 – zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi, s výraznějším čerpáním, představovala 554,7 mil. Kč. Meziroční nárůst čerpání na této položce 35,4 mil. Kč je zejména ovlivněn výdaji za „Prováděcí smlouvu na poskytování základního pozáručního servisu, zhodnocení v rámci pozáručního servisu, Hot-line, technické podpory, konzultačních a koordinačních služeb systému ADIS“, které k 31. 12. roku 2020 činí 129,3 mil. Kč (v roce 2019 za obdobné služby cca 76,6 mil. Kč, tj. meziroční nárůst o 52,7 mil. Kč). Ve srovnání s loňským obdobím se jedná o výrazný nárůst výdajů za provozní výdaje ADIS. Ceny jsou dány výsledkem veřejné zakázky ADIS – podpora, údržba a vývoj 2020 – 2023. Významná je i položka 5161 – služby pošt, na které došlo ke zvýšení čerpání o 16,3 mil. Kč. Nárůst čerpání je způsoben především nárůstem cen odesílaných zásilek (upřednostnění komunikace poštou oproti osobnímu kontaktu v době nouzového stavu). Meziroční nárůst výdajů na rozpočtové položce 5162 – telekomunikací a radiokomunikací byl způsoben převodem smluv o poskytování datových služeb IP MPLS (Multiprotokolové přepojování sítí je metoda směrování síťového provozu používaná ve vysokorychlostních telekomunikačních sítích, může zahrnovat i zabezpečené datové služby VPN) a datových služeb Dark Fibre (využití páteřní a metropolitní sítě na bázi optických kabelů) z MF na GFŘ na začátku roku 2020.

Druhým co do objemu čerpání je podsuskupení 517 - Ostatní nákupy (čerpání ve výši 258,7 mil. Kč, tj. 13,8 % ostatních běžných výdajů), které však meziročně zaznamenalo pokles, a to o 77,0 mil. Kč. To je způsobeno výrazně nižším čerpáním o 77,3 mil. Kč na rozpočtové položce 5171 – opravy a udržování. Důvodem bylo zejména snížení částky za servisní podporu HW ADIS (o 48,9 mil. Kč - úspory bylo dosaženo centralizací hardware ADIS). K dalšímu snížení výdajů (kvůli nutným úsporným opatřením) došlo v rámci oprav budov, meziročně byly tyto výdaje nižší o 13,4 mil. Kč a v rámci oprav technologických zařízení budov, kde bylo čerpání nižší o 8,7 mil. Kč. Naopak k nárůstu došlo o 11,6 mil. Kč na položce 5172 – programové vybavení s pořizovací cenou do 60 mil. Kč. Navýšení je způsobeno pořízením softwarového produktu ArcTel - verze 4.31 v roce 2020 v hodnotě 13,5 mil. Kč. V roce 2019

došlo k nákupu licencí VEMA modulu eNeschopenka v částce 2,4 mil. Kč. Další nákupy drobného software jsou meziročně na obdobné úrovni. K poklesu výdajů o 10,9 mil. Kč na cestovné (položka 5173) došlo hlavně omezením služebních, resp. pracovních cest, v době epidemie nemoci Covid-19.

Materiálové výdaje (podskupení 513) představovaly čerpání ve výši 184,3 mil. Kč, tj. 9,8 % celkových ostatních běžných výdajů. V meziročním srovnání se stejným obdobím roku 2019 byly materiálové výdaje v roce 2020 o 25,6 mil. Kč nižší. Důvodem nižšího čerpání byl výrazný pokles na položce 5137 – drobný hmotný dlouhodobý majetek (Na této položce je zaznamenán nejvyšší meziroční rozdíl v rámci nákupů výpočetní techniky a sedacího nábytku. V roce 2019 byly ve větší míře realizovány především nákupy pracovních stanic, notebooků, tiskáren, příslušenství a mobilních telefonů, které jsou oproti roku 2020 vyšší o 5,6 mil. Kč a kancelářského nábytku, kartoték a kovových skříní, kterého ve finančním vyjádření bylo nakoupeno o 8,4 mil. Kč více než v roce 2020) a položce 5139 – nákup materiálu jinde nezařazený (na které byly v roce 2019 realizovány především nákupy spotřebního materiálu ICT, hlavně tonery do tiskáren, v celkové hodnotě 63,7 mil. Kč, což je o 13,9 mil. Kč více než v roce 2020).

Tyto nákupy byly v roce 2020 uskutečněny pouze v minimálním objemu. Oproti tomu v roce 2020 došlo k vyššímu nákupu hygienického materiálu hlavně v souvislosti s epidemií nemoci Covid-19. Meziroční rozdíl lze vyčíslit na 7,8 mil. Kč (jedná se hlavně o nákup dezinfekčních a čisticích prostředků, ústních roušek, rukavic apod.). Další významnější snížení výdajů o 4,0 mil. Kč je zaznamenáno na položce 5131 – potraviny, kde je snížení výdajů způsobeno uzavřením vzdělávacích zařízení v rámci protiepidemických opatření. V rámci čerpání běžných výdajů mimo programy reprodukce majetku byly vedle zdroje státního rozpočtu čerpány i přijaté pojistné náhrady (0,8 mil. Kč) a nároky z nespotřebovaných výdajů (568,1 mil. Kč).

Tabulka č. 67: Srovnání rozpočtů kapitálových výdajů na roky 2019 a 2020

mil. Kč

	Kapitálové výdaje
Schválený rozpočet na r. 2019	746,9
Schválený rozpočet na r. 2020	762,2
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	15,3
Skutečnost r. 2019	455,6
Skutečnost r. 2020	967,5
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	511,9

Tabulka č. 68: Programy (tituly) reprodukce majetku

012V12	Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení finanční správy
012V13	Pořízení, obnova a provozování ICT Generálního finančního ředitelství
012V14	Dislokace finanční správy v Brně
012V15	Rozvoj daňových informačních systémů finanční správy
012V16	MOJE daně
012V18	Rozvoj a obnova MTZ FS

Ve schváleném rozpočtu výdajů na rok 2020 bylo na všechny **programy reprodukce majetku** určeno celkem 992,2 mil. Kč (936,4 mil. Kč v roce 2019), z toho 762,2 mil. Kč kapitálových výdajů (746,9 mil. Kč v roce 2019). Závazný ukazatel Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS zahrnuje ve schváleném rozpočtu na rok 2020 nejen veškeré kapitálové výdaje, ale v programech (titulech) 012V13 a 012V16 také část běžných výdajů (z celkového objemu schválených ostatních běžných výdajů ve výši 1 773,6 mil. Kč bylo na programové financování rozpočtováno 230,0 mil. Kč). Upravený rozpočet programového financování je v porovnání se schváleným rozpočtem vyšší o 436,0 mil. Kč, běžné výdaje se snížily o 72,0 mil. Kč a kapitálové výdaje se zvýšily o 508,0 mil. Kč.

Do financování programů reprodukce majetku byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů, a to 5,0 mil. Kč do běžných výdajů a 664 mil. Kč do kapitálových výdajů. Konečný rozpočet výdajů na programové financování ve výši 2 097,1 mil. Kč byl čerpán na 52,9 %.

V programech 012V13, 012V15 a 112V16 jsou registrovány výdaje na ICT (viz **Tabulka č. 69**). Cílem programů je zabezpečit informační, komunikační a technologickou podporu výběru a správy daní a současně zajistit provoz víceúčelové informační struktury (ekonomická, personální, majetková agenda). V tabulce jsou uvedeny i běžné výdaje mimo programové financování.

V programu 012V12, 012V14 a 012V18 bylo rozpracováno 50 akcí (a 20 dílčích akcí, tj. součástí velkých akcí). Během sledovaného období roku 2020 bylo stavebně ukončeno 24 akcí a 16 dílčích akcí (například v rámci rekonstrukcí kotelen, nákupu klimatizací a vzduchotechniky apod.). Ostatní akce jsou rozsáhlé a technicky náročné a jejich příprava a realizace je plánována na více let.

Tabulka č. 69: Přehled o hospodaření FS s prostředky na ICT v r. 2020

v mil. Kč

Výdaje	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Rozpočet celkový	Skutečné čerpání k 31. 12. 2020			
				Čerpání rozpočtu	Čerpání NNV	CELKEM	% plnění
	1	2	3	4	5	6=4+5	7=6/3*100
Běžné	888,3	785,3	1 006,6	680,3	210,3	890,6	88,5
Kapitálové	630,0	1 130,5	1 570,5	430,9	376,5	807,4	51,4
CELKEM	1 518,3	1 915,8	2 577,1	1 111,2	586,8	1 698,0	65,9

Tabulka č. 70: Přehled výdajů na ICT

v mil. Kč

Výdaj		Běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Čerpání CELKEM
Informační systémy		310,3	456,0	766,3
v tom:	ADIS	129,5	447,6	577,1
	AVIS	61,7	0,0	61,7
	VEMA	26,1	0,0	26,1
	Ostatní	93,0	8,4	101,4
Licence		157,3	125,6	282,9
Elektronická evidence tržeb		87,0	0,0	87,0
MOJE daně		0,0	135,0	135,0
nDIS		0,2	6,0	6,2
Počítačové programy		0,0	0,0	0,0
Hardware a technologické systémy		0,3	84,8	85,1
Provozní výdaje*		335,5	0,0	335,5
CELKEM		890,6	807,4	1 698,0

* Nákup materiálu, DDHM, služby telekomunikací, vzdělávání, ostatní služby, opravy a udržování.

10.3 Vyhodnocení nákladovosti a efektivity

Ukazatele nákladovosti a efektivity činnosti veřejné služby jsou ovlivněny vnitřními i vnějšími faktory.

Ukazatele nákladovosti vyjádřené poměrem mezi výdaji a příjmy, resp. počtem zaměstnanců, byly v roce 2020 ovlivněny rostoucím objemem výdajů, který byl vyvolán zejména růstem tarifních platů a trvalým růstem cen nákupů (materiál, energie, služby) a v roce 2020 i poklesem daňových příjmů, který byl zapříčiněn řadou opatření přijatých vládou ČR ke snížení ekonomických dopadů pandemie COVID-19 u daňových poplatníků, což jsou faktory vnější. Vnitřními faktory jsou snižování počtu systemizovaných míst a tlak na realizaci úsporných opatření v oblasti provozních výdajů.

Ukazatele efektivity vyjádřené poměrem mezi příjmy a výdaji, resp. počtem zaměstnanců jsou ovlivněny stejnými faktory. Vývoj efektivity a nákladovosti FS ukazují **Tabulky č. 71 až 74.**

Tabulka č. 71: Základní ukazatele efektivnosti a nákladovosti FS

v mil. Kč

	2016	2017	2018	2019	2020
Daňové příjmy celkem V tom:	731 264,5	795 039,8	853 266,7	906 583,0	850 560,9
kap. 398 - VPS	731 232,5	795 003,9	853 222,9	906 562.	850 524,1
kap. 312 - MF	32,0	35,9	43,8	20,5	36,8
Nedaňové příjmy **kap. 312 - MF	1 057,3	593,9	518,3	421,8	208,3
PŘÍJMY CELKEM	732 321,8	795 633,7	853 785,0	907 004,8	850 769,2
VÝDAJE CELKEM	10 329,9	11 835,5	12 096,6	12 652,6	13 499,4
z toho: běžné výdaje	9 506,0	11 151,0	11 695,4	12 197,0	12 531,9
VÝDAJE *	10 329,9	11 835,5	12 096,6	12 652,6	13 499,4
z toho: běžné výdaje	9 506,0	11 151,0	11 695,4	12 197,0	12 531,9
POČET zaměstnanců	15 273	15 448	15 529	15 391	15 016

* bez tvorby rezervního fondu

** zahrnuje i kapitálové příjmy a přijaté transfery

Tabulka č. 72: Efektivnost a nákladovost

v Kč

Efektivnost - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Příjmy na	2016	2017	2018	2019	2020
1 Kč výdajů	70,89	67,22	70,58	71,69	63,02
1 zaměstnanec	47 948 785	51 503 997	54 980 036	58 930 856	56 656 456
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	2016	2017	2018	2019	2020
100 Kč příjmů	1,41	1,49	1,42	1,39	1,59
1 zaměstnanec	676 349	766 152	778 971	822 078	898 986
Běžné výdaje na	2016	2017	2018	2019	2020
1 zaměstnanec	622 408	721 839	753 133	792 476	834 556

Tabulka č. 73: Nákladovost vybraných daní za roky 2019 a 2020

Druh příjmu	Příjmy celkem* v mil. Kč		Výdaje celkem** v mil. Kč		Nákladový ukazatel na 100 Kč příjmů*** v Kč	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Daň z přidané hodnoty	431 311,08	426 197,71	5 284,18	5 602,32	1,23	1,31
Daň z příjmů právnických osob	175 648,69	155 997,81	1 710,37	1 862,10	0,97	1,19
Daň z příjmů fyzických osob z příznání	9 892,96	5 735,31	1 853,90	2 237,55	18,74	39,01
Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti****	243 996,23	230 538,09	631,20	724,48	0,26	0,31
Daň z nemovitých věcí	10 934,73	11 580,05	987,22	1 132,48	9,03	9,78
Daň z nabytí nemovitých věcí	13 846,55	2 796,44	804,82	627,03	5,81	22,42
Daň silniční	6 483,81	5 959,04	412,71	459,70	6,37	7,71
Daň z hazardu celkem	10 114,47	10 636,88	51,49	51,32	0,51	0,48

* Příjmy celkem: inkaso jednotlivých daní k 31. 12. daného roku.

** Výdaje celkem: výdaje běžné (včetně mzdových) a kapitálové, rozpočítané k jednotlivým daním vahou zjištěnou z personálního zajištění.

*** Nákladový ukazatel na 100 Kč příjmů: výdaje celkem/příjmy celkem x 100.

**** V dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti zahrnutý daň z příjmů vybíraná srážkou (§ 36) a kompenzační bonus.

Nákladový ukazatel u daně z příjmů fyzických osob z příznání je ovlivněn především tím, že správa této daně je zatížena řadou nezdánitelných částí a slev na dani včetně daňových bonusů, které mají následně negativní dopad na její fiskální efekt. Dalším (negativním) faktorem je vypořádávání záloh ze závislé činnosti v daňových příznáních, jehož častým výsledkem je, v případě vykázání příjmů pouze ze závislé činnosti, přeplatek, který je daňovému subjektu vrácen, a to na úkor inkasa daně z příjmů fyzických osob. Významný nárůst ukazatele u této daně v roce 2020 je způsoben zejména snížením inkasa v důsledku vládních opatření přijatých v souvislosti s pandemií COVID-19 a souvisejících legislativních úprav zákona o daních z příjmů.

V roce 2020 oproti roku 2019 došlo rovněž ke zvýšení nákladového ukazatele u ostatních vybraných daní, s výjimkou daně z hazardu. Největší procentuální zvýšení je evidováno u daně z nabytí nemovitých věcí, která byla v průběhu roku 2020 zrušena. Na nákladovost daně z nemovitých věcí působí negativně inflace, neboť sazby daně jsou stanoveny pevnou částkou v korunách, přičemž k poslední valorizaci došlo v roce 2010, což má za následek snižování reálného inkasa vlivem rostoucí inflace. Na nákladovost daně silniční negativně působí inflace, neboť sazby daně jsou stanoveny pevnou částkou v korunách a od účinnosti zákona nedošlo k jejich valorizaci, což má za následek snižování reálného inkasa.

Tabulka č. 74 Upravené ukazatele o nákladovosti srovnatelné s jinými zeměmi

v mil. Kč

Základní ukazatele					
	2016	2017	2018	2019	2020
PŘÍJMY CELKEM	732 321,8	795 633,7	853 785,0	907 004,8	850 769,2
nadměrné odpočty DPH vratky daně spotřební	299 110,2	310 809,6	319 293,8	334 771,0	316 781,0
UPRAVENÉ PŘÍJMY	1 031 432,0	1 106 443,3	1 173 078,8	1 241 775,8	1 167 550,2
VÝDAJE (bez tvorby RF *)	10 329,9	11 835,5	12 096,6	12 652,6	13 499,4
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
	2016	2017	2018	2019	2020
Výdaje na 100 Kč upravených příjmů	1,00	1,07	1,03	1,02	1,16

* rezervní fond

Pozn.: Případné součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

11. Interní audit a kontrolní činnost

11.1 Interní audit

V roce 2020 byla v OFS činnost interního auditu zajišťována Oddělením interního auditu. Oddělení interního auditu bylo, dle § 29 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finanční kontrole“), přímo podřízeno generálnímu řediteli, čímž byla zajištěna jeho funkční nezávislost a organizační oddělení od řídicích výkonných struktur.

V průběhu roku 2020 byly, dle schváleného Plánu interního auditu na rok 2020, vykonány 4 řádné audity a ukončen 1 řádný audit zahájený v roce 2019. Audity byly realizovány jako systémové, a to v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví ve FS, systému čerpání rozpočtových prostředků na projekty FS v letech 2018–2019, realizace přijatých opatření z externích kontrol provedených ve FS v letech 2018–2019 a implementace požadavků GDPR ve FS. Audit zahájený dle Plánu interního auditu v r. 2019 a ukončený v I. pololetí r. 2020 byl realizován jako audit shody v oblasti systému řízení bezpečnosti informací ve FS dle zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), resp. vyhlášky č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat (vyhláška o kybernetické bezpečnosti).

V rámci provádění auditů byla vyhodnocována opatření k minimalizaci rizik a nastavení vnitřního kontrolního systému. Výsledky zjištění z provedených auditů, včetně doporučení auditorů, byly dle zákona o finanční kontrole předány příslušným vedoucím zaměstnancům, resp. představeným k přijetí opatření. Stav plnění opatření přijímaných k nápravě zjištěných nedostatků a předcházení nebo zmírnění rizik byl průběžně monitorován formou následných auditů, kterých bylo v roce 2020 vykonáno celkem 6.

Cílem auditů bylo podávat ujištění, že rizika vztahující se k operacím jsou včas rozpoznávána, zhodnocena a že jsou přijímána odpovídající opatření k jejich vyloučení nebo zmírnění. Dále pak, že řídicí a kontrolní mechanismy poskytují přiměřené ujištění, že cíle

systému vnitřního řízení a kontroly budou dosahovány, a že zavedený systém vnitřního řízení a kontroly je spolehlivý, účinný a reaguje včas na změny ekonomických, právních, provozních a jiných podmínek.

Konzultační a poradenská činnost byla Oddělením interního auditu poskytována formou odborných stanovisek vydaných na základě žádostí vedoucích zaměstnanců, resp. představených, a to v oblasti řízení rizik ve FS ČR. V roce 2020 byla vykonána 1 konzultační činnost v oblasti řízení rizik ve FS ČR, ostatní činnost byla využita zejména na vnitřní a resortní připomínková řízení a na odbornou přípravu auditorů.

Zpravodajská činnost v roce 2020 byla Oddělením interního auditu vykonávána v souladu s § 22 zákona o finanční kontrole. Jednalo se o organizační zajištění sestavení Roční zprávy o výsledcích finančních kontrol ve Finanční správě ČR za rok 2019 a její předání MF. Dále se jednalo o naplnění trvalého úkolu paní ministryně financí ve věci kontroly dodržování interních aktů řízení k zahraničním cestám a efektivitě nákupu letenek, jízdenek a ubytování jak v rámci MF ČR, tak i v rámci všech resortních organizací.

11.2 Vnější kontrolní činnost

Vnější kontroly ve FS byly v roce 2020 provedeny MF, NKÚ, NÚKIB, Hasičským záchranným sborem, Odborovým svazem státních orgánů a organizací a Všeobecnou zdravotní pojišťovnou.

MF odbor Strategie daňové politiky, spolupráce a správy provedl dohlídkovou činnost s předmětem „Kontrola využívání dat v rámci výměny podle Common Reporting Standard“ a dohlídku s předmětem „Kontrola využívání kompetencí Finanční správy ČR vůči bankám na základě dohody GATCA“. V obou případech nebylo shledáno nedodržení právních předpisů a nebyla uložena žádná doporučení.

Odbor Kancelář státního tajemníka za účasti zaměstnanců odboru Správní činnosti provedl kontrolu ve věci dodržování ZSS a ZP, a to ohledně nastavení systému odměn státním zaměstnancům a zaměstnancům v základním pracovněprávním vztahu na finančních úřadech za výkon správy daní, jakož s tím souvisejících činností a jiných způsobů motivace spojených s výkonem správy daní. Kontrola byla zaměřena na období od roku 2015 po stav v roce 2020. V rámci prevence a napravení nedostatků byla navržena systémová opatření, která se vztahují k problematice odměňování a služebního hodnocení.

V roce 2020 proběhla kontrola NÚKIB dle zákona o kybernetické bezpečnosti. V rámci kontroly byla ověřena náprava nedostatků identifikovaných z předchozí kontroly v roce 2019. NÚKIB konstatoval, že činnosti směřující k nápravě jsou ve fázi postupné realizace.

Kontrolou, kterou provedl Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje, nebyly zjištěny nedostatky a nebyla přijata žádná opatření.

Na Finančním úřadu pro Ústecký kraj a jeho územních pracovištích byla provedena kontrola plnění povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ze strany Odborového svazu státních orgánů a organizací Praha. Tato kontrola byla provedena na Územním pracovišti v Lounech a nebylo zjištěno jakékoliv porušení obecně závazných předpisů upravujících uvedenou problematiku, takže žádné opatření nebylo nutné přijímat.

Kontrolou provedenou Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR, která byla zaměřena na kontrolu plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného, nebyly zjištěny splatné závazky vůči pojišťovně.

Kontrola NKÚ č. 20/21 s předmětem Majetek a peněžní prostředky státu, se kterými je příslušné hospodařit GFŘ, nebyla v roce 2020 ukončena.

11.3 Vnitřní kontrolní činnost

11.3.1 Vnitřní kontroly

Vnitřní kontroly jsou prováděny Oddělením vnitřní kontroly GFŘ a útvary vykonávajícími vnitřní kontrolu v jednotlivých orgánech FS v rámci místní příslušnosti. V roce 2020 bylo provedeno celkem 416 vnitřních kontrol. Jejich účelem bylo objektivně zjistit a vyhodnotit, zda kontrolovaná osoba postupuje při zajišťování úkolů a cílů FS v souladu s obecně závaznými právními předpisy, interními akty řízení či jinak specifikovanými požadavky. Byly vykonávány jak kontrolní akce na základě plánu kontrol, tak i kontroly mimořádné vyplývající z aktuálních požadavků a potřeb. Menší počet provedených vnitřních kontrol oproti roku 2019 je důsledkem vyhlášených opatření v důsledku pandemie COVID-19.

Vnitřní kontroly byly zaměřeny zejména na prověřování postupů při vracení přeplatků na shodné účty pro více daňových subjektů, na oblast týkající se bezpečnosti informací, na kontrolu dodržování provozních řádů budov, na kontrolu provozu služebních vozidel, na dodržování pravidel při manipulaci s hotovostí, na oblast vyplácení kompenzačních bonusů, na dodržování postupů při kontrolních nákupech v souvislosti s ZoET, na prověřování podnětů poukazujících na nevhodné chování nebo jednání úředních osob, na prošetřování oznámení protiprávního jednání zaměstnanců, na prověřování stížností zaměstnanců týkajících se bossingu, diskriminace a neetického chování představených a na prověřování možného korupčního jednání zaměstnanců.

K nedostatkům, které byly při vykonaných kontrolách zjištěny, byla přijata příslušná opatření k jejich odstranění. Realizace a dodržování přijatých opatření je následně kontrolováno.

11.3.2 Dohlídková činnost

Dohlídková činnost je vykonávána nadřízeným orgánem FS, resp. jejím odborným útvarem, u podřízeného orgánu FS za účelem zjišťování správnosti a úplnosti uplatňování obecně závazných právních předpisů, interních norem, metodických pokynů, úkolů příkazů a opatření při výkonu správy daní a ostatních činností FS.

V roce 2020 bylo provedeno celkem 51 dohlídek, a to tematických operativních i plánovaných. Byla zahájena jedna komplexní dohlídka, která vzhledem k rozsahu bude dokončena v roce 2021. Menší počet provedených dohlídek je důsledkem nouzových stavů a epidemických opatření vyhlášených v souvislosti s pandemií COVID-19.

Oblasti, do kterých byly dohlídky směřovány, se týkaly mimo jiné postupů při správě daní z příjmů právnických a fyzických osob, postupů při provádění daňového řízení, oblasti posečkání a promíjení daně, oblasti zajištění a vymáhání daní, oblasti správy majetkových daní, oblasti účtování státních příjmů, oblasti ochrany utajovaných informací, krizového řízení a objektové bezpečnosti, oblasti autoprovozu, zahraničních služebních cest, oblasti vybavení pracoviště a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, resp. práce.

Zjištění dílčích závad a případných nevyhovujících stavů bylo využito k uvedení systému do stavu žádoucího dle požadavků stanovených interními akty řízení, k nastavení a sjednocení postupů a procesů při výkonu některých činností OFS a k jejich ustálení při vedení jednotlivých agend.

11.3.3 Podání vyřizovaná dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

OFS v roce 2020 vyřizovaly 1 stížnost podle § 175 SŘ, kdy se jednalo o stížnost na postup správce daně. Stížnost byla nedůvodná (viz **Tabulka č. 75**). Dále byly řešeny čtyři podněty dle § 80 SŘ (ochrana před nečinností), které byly nedůvodné.

Tabulka č. 75: Stížnosti vyřizované podle § 175 správního řádu

k 31. 12. 2020

Věcné zaměření stížností	Počet	Důvodné	Částečně důvodné	Nedůvodné
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob	0	0	0	0
Postup OFS	1	0	0	1
CELKEM	1	0	0	1

11.3.4 Podání vyřizovaná dle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

OFS v průběhu roku 2020 vyřizovaly stížnosti podle § 261 DŘ proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správce daně, podněty dle § 38 DŘ, že správce daně nepostupuje v řízení bez zbytečných průtahů (ochrana před nečinností) a podněty dle § 77 DŘ, které se týkají vyloučení úřední osoby pro podjatost, viz **Tabulka č. 76**.

Tabulka č. 76: Podání vyřizovaná podle daňového řádu

k 31. 12. 2020

Věcné zaměření podání dle DŘ	Počet	Z toho důvodných a částečně důvodných		Počet přijatých opatření
		Počet	%	
§ 38 Ochrana před nečinností	170	6	4	6
§ 261 Stížnost	709	85	12	44
§ 77 Vyloučení úřední osoby	143	13	9	13
CELKEM	1022	104	10	63

11.3.5 Podněty nebo oznámení, ostatní podání

V roce 2020 bylo OFS zaevidováno celkem 33 podnětů nebo oznámení a ostatních podání, oproti roku 2019 došlo k jejich poklesu o 13 %. Jedno podání nebylo v roce 2020 vyřízeno, dále byla vyřízena 4 podání přijatá na konci roku 2019. Z celkového počtu 36 vyřízených podání v roce 2020 bylo 24 podání shledáno nedůvodnými, 6 částečně důvodnými a 6 podání bylo shledáno důvodnými. V přijatých podnětech nebo oznámeních a ostatních podáních bylo poukazováno na nevhodné chování nebo jednání úředních osob, na nedodržování zákazu podnikání a jiné výdělečné činnosti, na postup OFS, na střet zájmů

a možné korupční jednání, na porušení mlčenlivosti a na nekalé podnikání a ostatní. Přehled viz **Tabulka č. 77**.

Tabulka č. 77: Přehled podnětů nebo oznámení a ostatních podání

k 31. 12. 2020

Věcné zaměření zvláštních podání (na co bylo poukazováno)	Vyřizující		Celkem	
	GFŘ	FÚ, OFŘ	Počet	Podíl v (%)
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob	6	13	19	52
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ	6	13		
Střet zájmů a možné korupční jednání	-	3	3	8
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		3		
Nedodržování zákazu podnikání a jiné výdělečné činnosti	-	2	2	6
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		2		
Možné porušení mlčenlivosti	-	1	1	3
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		1		
Postup OFS	5	4	9	25
Dlouhodobě neuspokojivě řešené pracovněprávní vztahy a vztahy na pracovišti	-	-	0	0
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ				
Dostupnost služeb a informací pro veřejnost	-	-	0	0
GFŘ				
FÚ a OFŘ				
Nekalé podnikání, ostatní	-	2	2	6
zaměstnanci zařazení na GFŘ				
zaměstnanci zařazení na FÚ a OFŘ		2		
CELKEM			36	100

11.3.6 Petice

OFS nebyla v roce 2020 přijata žádná petice.

11.4 Prošetřovatel

V souladu s nařízením vlády č. 145/2015 Sb., o opatřeních souvisejících s oznamováním podezření ze spáchání protiprávního jednání ve služebním úřadu (dále jen „nařízení vlády č. 145/2015“) byla za rok 2020 prošetřována 3 oznámení. Ani v jednom případě ze tří prošetřovaných oznámení nebylo zjištěno, že by došlo ke spáchání trestného činu nebo

správního deliktu. Dvě oznámení byla důvodná a jedno částečně důvodné, jednalo se o porušení interních aktů řízení či etického kodexu. Na základě výsledků prošetřování byla přijata příslušná opatření k nápravě nebo prevenci zjištěných nedostatků. Celkově obdrželi prošetřovatelé GFR 278 podání, z nichž 44 % činila podání týkající se správy daní, která byla postoupena místně příslušnému orgánu finanční správy, 53 % činily spamy (e-mailová schránka pro oznamování), 3 % podání činila oznámení ve smyslu nařízení vlády (3 prošetřování) a tzv. jiná podání (4 podněty nebo dotazy).

12. Oblast bezpečnosti

Finanční správa vnímá oblast bezpečnosti jako mimořádně důležitou. Odbor bezpečnosti pojímá problematiku komplexně jako otázku bezpečnosti fyzické i informační. Informační bezpečnost zahrnuje ochranu všech informací bez rozdílu nosiče po celý jejich životní cyklus. V současné době je spojována především s informacemi komunikovanými skrze informační technologie. Informační bezpečnost lze charakterizovat jako výkon ochrany informací, kterých organizace využívá při své činnosti. Jedná se o ochranu před narušením integrity, důvěrnosti či dostupnosti informace.

12.1 Ochrana utajovaných informací

V oblasti utajovaných informací se útvar bezpečnosti v roce 2020 zaměřil zejména na revizi procesů administrativní bezpečnosti. Administrativní bezpečností se rozumí druh zajištění ochrany utajovaných informací. Jedná se o systém opatření při tvorbě, příjmu, evidenci, zpracování, odesílání, přepravě, přenášení, ukládání, skartačním řízení, archivaci, případně jiném nakládání s utajovanými informacemi na GFR stupně utajení „Vyhrazené“ a „Důvěrné“. Na GFR je zřízen také registr pro utajované informace EU stupně utajení „Vyhrazené“ až „Důvěrné“. Jedná se zejména o návrhy dokumentů, které jsou dále projednávány a odsouhlaseny na jednání výboru v Bruselu.

Pravidla administrativní bezpečnosti jsou uvedena v § 21 až 23 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů a rozpracována ve vyhlášce č. 529/2005 Sb., o administrativní bezpečnosti a o registrech utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

12.2 Krizové řízení

Krizovým řízením se rozumí souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením nebo ochranou kritické infrastruktury. Rok 2020 byl výrazně poznamenán epidemiologickou situací; byly aktivně řešeny jak prvky prevence, tak i mitigace následků pandemie.

12.3 Objektová bezpečnost

Objektová bezpečnost se zabývá samostatným procesem, který spočívá v technickém a personálním zajištění ostrahy objektu. Stanovení objektové bezpečnosti vychází z výsledků analýzy objektových rizik a souvisejících opatření přijatých ke zvýšení typu bezpečnosti. Cílem

objektové bezpečnosti je navrhnout takový systém ochrany, aby byla zajištěna dostatečná bezpečnost objektu, která sníží objektové riziko na minimum. Proto je důležité znát základní kritéria, a to předmět ochrany (co se má chránit) a cíl ochrany (jaká je reálná hrozba). Obě tato kritéria je nutné rovněž posoudit z hlediska účelnosti vynaložených finančních prostředků. V roce 2020 došlo ke konsolidaci stavu objektové bezpečnosti a k zahájení prací nad standardy, které umožní lepší kontrolu a realizaci zabezpečení objektů FS.

12.4 Kybernetická bezpečnost

Veškerá činnost v oblasti kybernetické bezpečnosti je provázána se zajištěním informační bezpečnosti finanční správy, zejména prostřednictvím zabezpečení jak tzv. CIA triády (důvěrnosti, integrity a dostupnosti) informací, tak i garancí tzv. Parkeriánského hexadu (původní CIA + Possession, Utility, Authenticity. Informační bezpečnost (jejíž součástí je i bezpečnost kybernetická) je logickým celkem, který sestává z řady organizačních i technických opatření, vyplývajících zejména ze zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 82/2018 Sb., o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních opatřeních, náležitostech podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a likvidaci dat a ukládá povinné osobě je plnit. V roce 2020 se odbor bezpečnosti soustředil zejména na mitigaci nálezů NÚKIBu a na opatření, vedoucí k dalšímu zlepšování procesů kybernetické bezpečnosti.

13. Vztahy s veřejností

13.1 Péče o vztahy s veřejností

Informace pro daňovou veřejnost

V roce 2020 FS v reakci na aktuální situaci změnila styl komunikace k daňové veřejnosti – především stručně a obrazově. Vzhledem ke krizové situaci bylo nutné zajistit plný informační servis. Zásadními body byly rychlé informace, které se týkaly organizačních změn – o úředních hodinách a provozu finančních úřadů, poskytování kompenzačních bonusů, informací o generálních pardonech a liberačních balíčcích, elektronické komunikaci s FS, paušální dani a odkladu elektronické evidence tržeb. Intenzivně se využívaly profily FS na sociálních sítích, zejména Facebook, Twitter, Instagram a LinkedIn, které se v roce 2020 staly velmi zajímavými zdroji informací pro veřejnost. Hlavním tématem byly informace týkající se kompenzačních bonusů především, jak správně vyplnit a podat formulář. Sociální síť Twitter se stala místem, kde FS v pravidelných intervalech zveřejňovala statistiky týkající se vyplacených kompenzačních bonusů nebo podaných daňových přiznání. Dalšími komunikačními kanály, které FS v roce 2020 nejvíce využívala, byly internetové stránky FS (www.financnisprava.cz) a internetové stránky elektronické evidence tržeb (www.etrzby.cz). Epidemie COVID-19 měla dopad na přímou komunikaci a omezila činnosti FS na seminářích, konferencích, veletrzích i přednáškách. Zástupci médií byli o aktualitách informováni tiskovými zprávami nebo na sociálních sítích, ze kterých čerpali pravidelně zveřejňované informace a statistiky. FS v roce 2020 kladla s ohledem na pandemii důraz na zvýšení povědomí veřejnosti o možnostech elektronické komunikace.

Dotazy veřejnosti

OFS písemně odpověděly na tisíce položených odborných dotazů. Podíl na zodpovídání dotazů veřejnosti měla i ePodpora - technická podpora aplikací FS a informační pramen pro poplatníky, jehož prostřednictvím FS zodpovídá dotazy veřejnosti, týkající se Daňového portálu. V rámci podpory informovanosti o elektronické evidenci tržeb byla v srpnu 2016 zřízena speciální infolinka FS. Tato linka s monitorovanými telefonáty byla v roce 2020 využita zejména jako platforma pro telefonické dotazy k informování veřejnosti o kompenzačních bonusech, paušální dani a liberačních balíčcích. V roce 2020 bylo přijato celkem 40 865 hovorů. Nejvíce hovorů bylo zaznamenáno v březnu a dubnu, a to s ohledem na vyhlášení nouzového stavu a přijímání žádostí o kompenzační bonus. Další dotazy v průběhu roku 2020 kladli i zástupci médií. Tiskové oddělení GŘ za rok 2020 zodpovědělo 338 novinářských dotazů a vydalo 63 tiskových zpráv. Novináři se ve svých dotazech soustředili zejména na všechny typy kompenzačních bonusů, liberační balíčky, elektronickou evidenci tržeb, zajišťovací příkazy, paušální daň a počty daňových příznání.

Kompenzační bonus

V souvislosti se zákazem nebo omezením podnikatelské činnosti kvůli pandemii COVID-19, představilo MF spolu s FS program přímé podpory pro podnikatele ekonomicky zasažených pandemií. Žadatelé mohli žádost o kompenzační bonus, mimo jiné vyplnit jednoduše online ve webové aplikaci, která je dostupná na webových stránkách FS. FS vyřídila tisíce dotazů veřejnosti ke kompenzačnímu bonusu, ať už prostřednictvím e-mailu, infolinky nebo sociálních sítí. FS vyplatila žadatelům o kompenzační bonus za jarní a podzimní období v roce 2020 více než 24 mld. Kč a vyřídila cca 1,3 milionu žádostí. Průběžné statistiky vyřízených žádostí a objemy vyplacených částek FS pravidelně zveřejňovala na sociálních sítích. Tyto informace si pak přebírala média, především ČTK.

Elektronická evidence tržeb

Vláda v roce 2020 schválila odklad všech čtyř fází elektronické evidence tržeb na 1. 1. 2023. Pozastavení se týká běžného, zjednodušeného i zvláštního režimu evidence tržeb. Systém EET je plně funkční i po dobu, po kterou poplatníci nemají v důsledku novelizace zákona o evidenci tržeb povinnost tržby evidovat. FS o pozastavení elektronické evidence tržeb informovala prostřednictvím tiskových zpráv, webových stránek a sociálních sítí. Také komunikovala s veřejností všechny informace a novinky týkající se elektronické evidence tržeb zejména prostřednictvím internetových stránek www.etrzby.cz.

Paušální daň

Poslanecká sněmovna v roce 2020 schválila návrh na zavedení institutu paušální daně pro živnostníky a podnikatele z řad OSVČ. FS spustila v 7. 12. 2020 příjem žádostí - oznámení o vstupu do paušálního režimu. Pro vyplnění formuláře vytvořila FS interaktivní webovou aplikaci, která usnadnila proces vyplňování žádosti. Termín pro podání oznámení o vstupu do paušálního režimu byl limitován termínem 11. 1. 2021.

Ocenění právnických osob

MF a GFŘ měli v plánu uspořádat slavnostní vyhlášení poplatníků, kteří odvedli na dani z příjmů právnických osob v uplynulém roce do státního rozpočtu nejvíce finančních prostředků. Zástupci oceněných společností si z rukou ministryně financí Aleny Schillerové a generální ředitelky FS Tatjany Richterové měli převzít broušenou skleněnou plaketu. Osmnáctý ročník slavnostního vyhlášení byl kvůli pandemii COVID-19 zrušený. Plakety s poděkováním byly společně doručeny přepravní službou.

Daně a cla do škol

V září 2019 byl spuštěný projekt „Daně a cla do škol“, který vznikl za spolupráce finanční a celní správy. Jeho cílem je nabídnout možnost doplnit výuku finanční gramotnosti na základních a středních školách v oblasti informací z celní a daňové problematiky. Za svůj cíl si vzal vysvětlit mladým lidem význam daní a účel jejich výběru. V rámci projektu vznikl web www.finfoveskole.cz, který má především sloužit jako základní ověřený a aktualizovaný informační zdroj pro studenty a učitele pro oblast daní a cel. Předávání informací probíhá také prostřednictvím tematických přednášek, ve spolupráci s odborníky z řad FS, určených pro studenty středních škol. V roce 2020 je ovlivnila pandemie a s tím související uzavření škol se snahou o minimalizaci osobních kontaktů. Proto byla přednášková činnost dočasně pozastavena.

Charita

V roce 2020 uspořádala FS další ročník pravidelné velmi úspěšné dobročinné akce „Pomáháme svým kolegům“. Společný projekt FS a nadace Konta Bariéry měl za cíl podpořit vlastní zaměstnance FS nebo jejich příbuzné, kteří mají zdravotní handicap, nebo se nalézají v tíživé ekonomické situaci. Nad očekávání zaměstnanci a kolegové z řad FS ve spolupráci s Kontem Bariéry vybrali z řad pracovníků v rámci celé republiky během dvou a půl měsíců 945 490 Kč.

13.2 Svobodný přístup k informacím

Jednotlivé FÚ včetně OFŘ a GFŘ, jakožto samostatné povinné subjekty, podle § 5 ZSPI zveřejňují povinné informace. V tomto dokumentu jsou zveřejňovány celkové počty podání dle ZSPI, které sumarizují údaje z výročních zpráv povinných subjektů zveřejňovaných podle § 18 ZSPI za uplynulý rok, viz **Tabulka č. 78**. V porovnání s předchozím rokem je zhruba srovnatelný počet obdržených žádostí, došlo však k výraznějšímu snížení počtu odložených a odmítnutých žádostí při zhruba srovnatelném počtu odvolání, zároveň je patrné výrazné snížení počtu podaných stížností (v roce 2019 podáno 67 stížností).

Tabulka č. 78: Počet poskytnutých informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím za rok 2020

Počet	FÚ	OFŘ	GFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informaci	208	14	160	382
Odložených žádostí o informaci	20	2	9	31
Vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	45	3	2	50
Vydaných rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	23	2	6	31
Podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti	18	0	0	18
Podaných odvolání proti rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	6	2	5	13
Podaných stížností	9	1	12	22

13.3 Ochrana osobních údajů

Tabulka č. 79: Počet uplatněných žádostí subjektů údajů dle obecného nařízení o ochraně osobních údajů za rok 2020

Počet	FÚ	GFŘ	OFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informace a přístup k osobním údajům	1	6		7
Podaných žádostí o opravu osobních údajů				
Podaných žádostí o výmaz osobních údajů	1	1		2
Podaných žádostí o omezení zpracování osobních údajů				
Podaných žádostí o přenositelnost osobních údajů	1			1
Podaných námitek proti zpracování osobních údajů				
Podaných stížností na zpracování osobních údajů		4		4
CELKEM	3	10	0	13

V roce 2020 došlo při uplatňování žádostí subjektů údajů k mírnému snížení jejich počtu oproti roku 2019. Současně došlo ke změně, kdy většina žádostí byla směřována na GFŘ. Jedna z uplatněných stížností se týkala zpracování osobních údajů zaměstnance FS.

Stejně jako v roce 2019 nebyla uplatněna žádná žádost o opravu osobních údajů, což reflektuje stav, kdy k provedení opravy osobních údajů slouží jiné procesní postupy, definované v konkrétních právních předpisech upravujících činnosti vykonávané FS, a současně na tyto postupy jsou kladeny nároky zejména z hlediska formálního.

Přesto, že rok 2020 byl poznamenán pandemií COVID-19, což sebou neslo i potřebu zpracování zvláštních kategorií osobních údajů, žádná z uplatněných žádostí o výkon práv subjektů údajů se netýkala tohoto zpracování osobních údajů.

FS informuje subjekty údajů o zpracování osobních údajů na svých internetových stránkách a úředních deskách jednotlivých OFS. Zaměstnanci jsou informováni o zpracování osobních údajů na Intranetu FS.

Obecně lze konstatovat, že nízký počet uplatněných žádostí o výkon práv subjektů údajů vypovídá o vysoké důvěře veřejnosti k postupům zpracování a ochrany osobních údajů v rámci FS.

14. Závěr

Hlavní očekávané změny a tendence ve výkonu a kompetencích v roce 2021

V průběhu roku 2021 je očekáváno zejména spuštění a další rozvoj modernizace Daňového portálu v projektu MOJE daně a intenzivní participace útvarů FS na projektu nDIS. Nadále budou probíhat operativní schůzky s cílem, zjednodušit správu daní a daňový systém v rámci další etapy modernizace portálu finanční správy, tak aby v budoucnu zajistil nejenom ucelený přehled o daňové historii poplatníka a umožnil podání při správě daní, ale i nabídl možnost předvyplnit daňová přiznání.

I v roce 2021 bude FS v oblasti daně z příjmů fyzických osob, vzhledem k fiskálnímu efektu, pokračovat v kontrolních akcích (např. ověřování správnosti údajů v rámci přiznání DPFO, prokazování původu majetku). Dále budou realizovány další dílčí úpravy v informačním systému ADIS ve vztahu k zavedení paušální daně a zrušení superhrubé mzdy, kdy je nezbytné úpravy promítnout i v rámci aktualizace tiskopisů přiznání DPFO.

Pozastavení evidence tržeb znamená, že až do konce roku 2022 nemusí poplatníci odesílat údaje o tržbách správci daně, nemusí vystavovat účtenky dle zákona o evidenci tržeb a nemají povinnost umístit informační oznámení. Některé povinnosti poplatníkům i nadále zůstávají, a to povinnost ochrany autentizačních údajů, certifikátu a bloků účtenek (pokud je již obdrželi za účelem plnění povinností ve zvláštním režimu). Systém evidence tržeb tak zůstane i v roce 2021 plně funkční i po dobu, po kterou poplatníci nemají v důsledku novelizace zákona povinnost tržby evidovat. Nicméně i pro tyto poplatníky platí, že evidence tržeb před 1. 1. 2023 je čistě na dobrovolné bázi.

Mezi priority při správě daní se i nadále řadí efektivní vymáhání daňových nedoplatků včetně rozvíjení podpory finančních úřadů, k níž náleží, kromě podpory metodické, také např. aktualizace přehledu o provedených a možných dalších vymáhacích postupech vůči dlužníkům a rozšiřování možností neformální komunikace FS s daňovými subjekty.

FS bude v roce 2021 i nadále podporovat programy rozvoje profesionalizace a průběžného zvyšování profesní odbornosti svých zaměstnanců. FS se také musí připravit na postupné snižování počtu systemizovaných míst o 500, které bude probíhat každé pololetí až do konce roku 2023 počínaje 1. 7. 2021 snížením o 100 systemizovaných míst, včetně reorganizace činností vzhledem ke zrušení daně z nabytí nemovitých věcí.

SEZNAM ZKRATEK

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
ANET	Docházkový systém
APED	Aplikace Elektronických Dražeb
AVIS ^{ME}	Automatizovaný vnitřní informační systém
CS	Celní správa České republiky
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DHH	Daň z hazardních her
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
DSL	Daň silniční
EHS	Evropské hospodářské společenství
EPO	Elektronické podání písemností
EU	Evropská unie
FATCA	Foreign Account Tax Compliance Act
FAÚ	Finanční analytický úřad
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FO	Fyzická osoba
FS	Finanční správa České republiky
FÚ	Finanční úřad
FZ	Finanční zpravodaj
GATCA	Global Account Tax Compliance Act
GDPR	General Data Protection Regulation
GFŘ	Generální finanční ředitelství
ICT	Informační a komunikační technologie

IOTA	Evropská organizace daňových správ
KS	Krajský soud
Kobra	Daňová Kobra
LPH	Loterie a jiné podobné hry
MF	Ministerstvo financí
MLC	Souběžná (multilaterální) kontrola
MOSS	Mini One Stop Shop
MTZ	Materiálně technické zabezpečení
MZ	Ministerstvo zemědělství
nDIS	Nový Daňový informační systém
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NSS	Nejvyšší správní soud České republiky
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
OČR	Ošetřování člena rodiny
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
ODÚ	Osobní daňový účet
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OESZ	Odvod z elektřiny ze slunečního záření
OFS	Orgány finanční správy
OFŘ	Odvolací finanční ředitelství
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PČR	Policie České republiky
PO	Právnícká osoba
POP	Postup k odstranění pochybností
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
SŘ	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
ÚP	Územní pracoviště
ÚS	Ústavní soud České republiky
VIES	VAT Information Exchange System

ZC	Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů
ZDHH	Zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o DPH, ve znění pozdějších předpisů
ZDSL	Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
ZLPH	Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
ZoET	Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů
ZO	Zdaňovací období
ZOS	Zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
ZP	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
ZRP	Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
ZS/PU	Zúčtovací symbol/priorita úhrady
ZSPI	Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
ZSS	Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů